

MALONĖS PRANAŠAS

MUHAMMAD'AS

PATS MYLIMIAUSIAS ŽMOGUS

Osman Nûri TOPBAŞ

ISLAMO KULTŪROS
IR ŠVIETIMO CENTRAS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Vilnius
2016 / 1437

Osman Nuri Topbaş

MALONĖS PRANAŠAS
MUHAMMAD'AS
Pats mylimiausias žmogus

Knyga „Islamo žinių pagrindai“ suteikia pagrindines, būtinas žinias apie Islamo religiją. Joje pasakojama apie visa ko Kūrėją; apie Pranašus ir jų viendievytės mokymo misiją; apie tokių religinių priesakų, kaip malda, pasninkas, zakat'as, hadž'as atlikimo tvarką. Be to knygoje kalbama apie dorovę ir žmonių tarpusavio ryšių normas.

Knyga skirta plačiam skaitytojų ratui ir rekomenduojama kaip vadovėlis Islamo universitetų ir medrese studentams.

Visos teisės saomos.

Autorius : Osman Nuri Topbaş

Vertėjas : Abdullah Penman

Redaktorius : Selman Slocum

John Yasin

Maketavimas ir dizainas : Mustafa Kayan

MALONĖS PRANAŠAS
MUHAMMAD'AS
Pats mylimiausias žmogus

Osman Nuri Topbaş

ISLAMO KULTŪROS
IR ŠVIETIMO CENTRAS

TURINYS

IVADAS	9
PRANAŠAI IR PRANAŠYSTĖS	11
Muhammad'o gimimas (sallallahu aleihi va sallam)	21
Dievobaimingoji Hadidža	22
Pranašystės pradžia	26
Islamas – taikos, meilės, doros religija	30
Pranašo pasekėjai – Sahaba	31
Pats mylimiausias žmogus	41
Apie Tai, Kaip Gyveno Pranašas (sallallahu aleihi va sallam)	48
Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) – Allah'o vergas	49
Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) malda	50
Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pasninkas	50
Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) Perkėlimas	55
Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) portretas	58
Apie malonų kvapą, sklindantį nuo Pranašo (s.a.s.)	63
Aukštos Pranašo (s.a.s.) moralės pavyzdžiai	64
Apie tai, kaip Pranašas (s.a.s.) kalbėjo	66

Apie Pranašo (s.a.s.) drabužius	73
Pranašo (s.a.s.) teisingumas ir patikimumas	77
Pranašo (s.a.s.) ištikimybė	84
Apie Pranašo (s.a.s.) dosnumą	86
Apie Pranašo (s.a.s.) delikatumą ir jautrumą	88
Pranašo (s.a.s.) drovumas	89
Pranašo (s.a.s.) teisingumas	95
Menas atleisti	97
Pranašo (s.a.s.) narsa	104
Visame matyti tik gėrį	105
Pavyzdys vargšams turtuoliams	108
Pranašo (s.a.s.) elgesys su vaikais	116
Pranašo (s.a.s.) elgesys su moterimis	120
Pranašo (s.a.s.) elgesys su našlaičiais	124
Pranašo (s.a.s.) elgesys su kaimynais	127
Pranašo (s.a.s.) elgesys gyvūnais	132
Jeigu jūs	139
Paskutiniai metai	143
Pranašo (s.a.s.) du'a	148
Ajat'as „al-Kursi“	150
Pranašo (s.a.s.) patarimai	151
Pačios laimingiausios epochos žmonės	154
Išvados	161
PANAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS	165

Įvadas

 When I was asked to translate this book from Turkish to English, I hesitated. Nevertheless, after reading it carefully, I became convinced that both English-speaking Muslims and non-Muslims alike would enjoy it and would benefit from it by learning an aspect of the Prophet Muhammad's life that usually has been—intentionally or unintentionally—ignored. The aspect being referred to in this work is his mercy, which is without doubt the prevailing theme of his entire life. Today, both Muslims and non-Muslims need to know that no single other figure in history can approach the mercy exemplified in the life of the Prophet Muhammad. They also need to know that his example is especially relevant in a world that has become universally more and more dominated by selfish and materialistic life styles. This book is a call to mercy both in our social relations as well as in our interactions with our natural environment through a profound reevaluation of the exemplary life of the mercy to all humanity, Prophet Muhammad.

Žmogui nuo pat gimimo reikalingas pavyzdys. Viską, kas formuoja asmenybę: kalba, religija, įpročiai, mintys, veiksmai ir poelgiai, - pasiekia jį iš išorinės aplinkos. Žmo-

gaus auklėjimas ir mokymas - tai teigiama ar neigiama jo šeimos, mokyklos ir apskritai visuomenės, įtaka.

Vaikas lengvai pripranta prie maisto, sparčiai įsisavina kalbą, tačiau jo vidinio pasaulio formavimas – sudėtingas procesas, reikalaujantis tiek jo paties, tiek visuomenės pastangų. Žmogaus prigimtis yra sekti autoritetais, energingais žmonėmis, todėl stipri asmenybė, kokį pavyzdį, teigiamą ar neigiamą, savo elgesiu ji beteiktų, būtinai suburs aplink save pasekėjų. Pavyzdžiui, šiuolaikiniai „pop-dievaičiai“, užkariavę žmonių protus ir širdis. Žmogus, ieškantis sektino pavyzdžio, nesąmoningai susivilioja tuščiais poelgiais. Sekdamas nevertus žmones, jis patenka į akligatvį, kadangi ir patys „lyderiai“ dažnai yra nelaimingi, nepatenkinti ir trokšta dvasinės paramos, o jų gyvenimai baigiasi tragiškai.

Žmogus nuolat ieško gyvenimo prasmės. Jo siela, bandydama išsilaisvinti iš baimių, nerimo ir neužtikrintumo, siekia šviesos ir trokšta nusiramino ir laimės. Savarankiškai susivokti margame ir neramiame gyvenime ir surasti sveiką pavyzdį, - gana sunki užduotis, šiame kelyje neišvengiamos klaidos ir nusivylimai. Rašytojai, filosofai, psichologai, kokias pamokančias mintis jie bedovanotų pasauliui, negali pilnai numalšinti žmogaus dvasinio troškulio, todėl jis kreipiasi į religiją, Kūrėją. Kūrėjas atsako į žmogaus maldas, palydi jį per išbandymus, ir žmogaus siela, atkūrusi natūralų ryšį su Aukščiausiuoju, įgyja ramybę.

Allah'as patikėjo žmonėms šį pasaulį, ir Pats padeda jiems keliauti teisingu keliu. Jis atsiuntė žmonėms Šventas Knygas ir Pranašus, atskleidusius dieviškųjų apreiškimų prasmę.

Pranašai savo elgesiu, gyvenimo pavyzdžiu, asmeninėmis savybėmis buvo žmonėms sektiniais pavyzdžiais. Paskutiniojo Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) asmeniu, Aukščiausiasis pateikė žmonėms tobulą žmogų. Jame sutelktos savybės, kurios turi būti pas visus, kurie tyra širdimi – kalbi salim – Teismo Dieną siekia stoti prieš Allah'ą. Tai, kad Allah'as Ta'alía suteikė mums tokį nepriekaištingą žmogiškumo, gerumo, brandumo, aiškaus proto ir išmintingos širdies pavyzdį, davė mums žmogiškosios psichologijos žinovą, tyros meilės nešėją, žmogų, sutelkusį savyje daugybę būvių: nuo našlaičio, sėkmingo prekeivio, doro sutuoktinio, patikimo draugo, išmintingo mokytojo, geranoriško kaimyno iki klestinčios ir teisingos valstybės vadovo, - tai yra žmonijai gerovė ir Dieviškoji Malonė.

Aukščiausiasis Allah'as patvirtina tai ajat'u: „Geras pavyzdys jums buvo Allah'o pasiuntinys, tiems, kurie pasikliauja Viešpačiu ir Būsimuoju gyvenimu ir dažnai mini Allah'ą“ (Ahzab, 21).

Gerbiamas skaitytojau, Šventajame Korane visiems šio pasaulio žmonėms liepiama sekti Pranašu (sallallahu aleihi va sallam). Mes kiekvieną kartą pasakojame ir rašome apie Pranašą Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam), linkėdami visiems planetos žmonėms gerovės ir tikrosios laimės. Mes pripažįstame, kad visos mūsų pastangos aprašyti žmogų, kuris yra tobulumo viršūnė, - sudėtingas darbas. Mūsų ketinimai nuoširdūs ir mes, visa širdimi mylėdami mūsų Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), norime pasidalinti šia meile su jumis. Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) dvasinė esmė – bekraštis okeanas, kuris atsiveria prieš kiekvieną priklausomai nuo pastangų ir meilės jam gylio. Tegul suteikia mums Allah'as Ta'alía malonę! Tegul padeda žodžių pagalba perduoti savo meilę Jam ir Jo

mylimam Pranašui! Te padeda perteikti jums šviesą ir šilumą, sklindančią nuo šio žmogaus – geriausio iš žmonių! Te padeda Allah'as visiems mums įgyti aiškų Korano supratimą ir te sustiprina mūsų Iman, in ša Allah! Aryn!

Osman Nuri Topbaš

2005 metų balandžio 20 diena,

Uskiudar, Stambulas

Pranašai ir Pranašystės

“He in-de-ed shall be suc-cess-ful who pu-ri-fi-es him-self.”

Šiuolaikiniame pasaulyje žodžių pranašas ir pranašystė supratimas blankus ir miglotas. Neretai jų reikšmę supaprastina ir prilygina žodžiams „pranašautojas“ ir „išpranašavimas“. Žmonės prisimena, kad Pranašai turi ryšį su Kūrėju tik pašamonės lygmenyje. Filosofai apskritai neigia Dieviškuosius apreiškimus. Visgi, kaip ten bebūtų, pagrindinis žmonių užsiėmimas šioje žemėje, tiek dabar, tiek ankščiau, - tai gyvenimo prasmės paieškos. Proto pagalba žmogus sėkmingai pažindinasi su aplinkiniu pasauliu ir pačiu savimi, jis įsisavino tūkstančius profesijų, susitvarkė jį supančią aplinką. Tačiau jis taip ir nesugebėjo išsiaiškinti savo sieloje. Apsuptas materialinių gėrybių, žmogus kiekvieną kartą pasijunta esąs nelaimingas ir imasi paieškų... Ir vėl nieko neranda, nes nėra užtikrintas, jog teisingai supranta gyvenimo prasmę, kuria savo požiūrius ant prielaidų, iš čia kyla baimės, abejonės, paklydimai ir liūdesys. Daugelis filosofų, mąstydami apie laimę, nugyveno nelaimingą gyvenimą. „Visą gyvenimą, - tvirtina vienas iš jų, - lydėjo liūdesys. Ilgesys, aukštesniojo pasaulio siekis, lydimas niekingumo, tuštumos ir šio pasaulio laikinumo jausmo. Ilgesys kito, nei šis pasaulis, esančio už šio pasaulio ribų“.

Žmogaus protas yra ribotas. Yra dalykai, kuriuos pažinti žmogus bejėgis. Jei proto neauklėti, nepalaistyti jo Tikrosiomis Žiniomis, jis gali tapti daugelio nelaimių priežastimi. Filosofai amžių amžiais dalinasi su pasauliu savo apmąstymais, prielaidomis ir spėjimais. Kiekvienas iš jų, turėdamas savo intelektualinį potencialą, savo gabumus analizuoti ir apibendrinti, dėstė ir formulavo savo požiūrį, remdamiesi ankstesniųjų filosofų mintimis, ir neretai jas paneigdami, rėmėsi savo gyvenimiška patirtimi. Kiekvienas filosofas turėjo savitą esmę suvokimą, arba neturėjo jo apskritai. Parašyta tūkstančiai tomų, nugyventa tūkstančiai gyvenimų... Filosofijos moko mokyklose ir universitetuose, rengia filosofines diskusijas, iš filosofų kūrinių sudaromos bibliotekos. Tačiau filosofinės knygos didžiulės ir painios, jos parašytos sudėtinga kalba, jose tūkstančiai skirtingų nuomonių. Argi gali plikas protas suprasti tai, kas pažįstama širdimi ir meile?!

Aristotelis svarstė apie dorovę, etiką ir estetiką, Nyčė vystė tobulo žmogaus idėją, visų laikų filosofai bandė ir tebebando surasti ir aprašyti tokio žmogaus paveikslą. Nuo sutvėrimo dienos Aukščiausiasis siuntė žmonėms Pranašus. Nereikia nieko išradinėti, pakanka tiesiog žinoti, kad pranašai buvo gyvi, tikri žmonės, geriausi iš žmonių, buvo pavyzdžiais žmonėms ir kiekvienas iš jų buvo atsiųstas su savo misija.

Pranašai – tai Aukščiausiojo išrinkti žmonės. Žmogus negali savo noru tapti Pranašu, kaip jis besistengtų. Kai Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) tapo Pranašu, vienas iš Kureiš'itų kalbėjo, kad, logiškai mąstant, pranašu turėjo tapti jis, nes yra turtingas, kilęs iš žinomos giminės, moka gražiai

kalbėti ir taip toliau. Ir Izraelio Sūnūs negalėjo susitaikyti su tuo, kad Pranašas atėjo iš arabų, o ne iš jų genties, kaip jie tikėjosi. Tačiau Pranašystė skiriama Aukščiausiojo...

Allah'as išrenka iš žmonių Pranašus. Kūrėjo valia jiems apreiškiamos Tikrosios Žinios, pavyzdžiui, per vieną akimirksnį, kaip atsitiko Pranašui Musa (Mozei) (aleihissalam) ant Sinajaus kalno. Arba Aukščiausiasis Allah'as apreiškia Žinias tiesiai į Jo išrinkto žmogaus širdį, kaip tai nutiko su paskutiniu Pranašu Muhammad'u (sallallahu aleihi va sallam). Šventoji knyga – Koranas – buvo perduodama žmonėms 23-ųjų metų bėgyje. Jie palaipsniui ir apmąstydami įsisavindavo jos mokymus, praktiniame gyvenime pritaikydami kiekvieną naują apreiškimą, ir griežtai sekė, kad nebūtų iškraipytas nė vienas Dieviškasis žodis, todėl ir darbuose bei poelgiuose nebuvo iškraipymų. Korano ajat'ai aiškūs ir paprasti, jie turi gilią prasmę ir yra pripildyti didžia išmintimi. Koranas – tai Aukščiausiojo žinia visiems planetos žmonėms. Vieni perskaitė jį, suprato ir priėmė, kiti nepanoro jo skaityti dėl tingumo ar nemokšiško, treči atidėjo jo skaitymą vėlesniam laikui, o ketvirtieji deda visas pastangas, kad jį sunaikinti... Tačiau, nepriklausomai nuo aplinkybių, šis apreiškimas egzistuoja, rodydamas žmonėms Kelią į laimę šiame pasaulyje ir amžinajame, ir Teismo Dieną Aukščiausiasis paklaus kiekvieno žmogaus apie jo darbus...

Iki to laiko, kol jiems buvo perduoti apreiškimai, Pranašai gyveno dorą gyvenimą. Tam, kad jų širdyse apsireikštų Dieviškas Žodis ir jie imtų perdavinėti jį žmonėms, buvo būtinas jų gyvenimo ir širdžių tyrumas. Žinios Pranašams buvo suteikiamos iš aukščiau, tai nebuvo jų sukaupta patirti

ar kažkur įgytos žinios. Pranašus mokė Pats Aukščiausiasis Allah'as. Žinias jie gaudavo ne apmąstymų, o Dieviškųjų apreiškimų pagalba, be to jie neturėjo galimybės ką nors pridurti nuo savęs.

***

Pranašai – tai teisingi žmonės, kurie nieko nedaro iš savanaudiškumo. Jie gražūs ir kilnūs. Jų veido bruožai puikūs. Pranašas – tai pati aukščiausia žmogaus padėtis prieš Allah'ą, ir su tuo negali nesusilyginti joks postas ar pareigos.

Aukščiausiasis Allah'as apdovanojo Pranašus penkiomis kilniomis savybėmis:

teisingumu (sadat) ir ištikimybe duotam žodžiui: Pranašai iš prigimties nesugebėjo kalbėti netiesos, net priešai neneigė šios jų savybės;

patikimumu (amanat): Pranašai sukeldavo pasitikėjimo jausmą, jie buvo laikomi pačiais patikimiausiais žmonėmis;

intelektualumu (fatanat): Pranašai išsiskyrė giliu protu, sumanumu, puikia atmintimi, iškalbingumu;

nekaltumu (ismat): Pranašai nedarė nei didelių, nei mažų nuodėmių, jie, kaip žmonės darydavo nereikšmingas klaidas, kurias Aukščiausiasis Allah'as padėdavo ištaisyti iki tol, kol jas pradės kartoti kiti;

gebėjimu perduoti Žinias (tablig): Pranašai privalėjo perduoti žmonėms tai, apie ką kalbėjo Aukščiausiasis Allah'as, nieko nenuslėpdami ir nieko nepridėdami nuo savęs.

Aukščiausiasis Allah'as įpareigojo Pranašus trimis svarbiomis užduotimis:

perduoti žmonėms Aukščiausiojo žodžius, pranešti Jo ajet'us – pirmasis žmonių kvietimo į Tiesos kelią žingsnis;

auklėjant ir mokant Tiesos, taisyti neigiamas žmonių savybes, būdingas jų gyvuliškai prigimčiai – nafs, juk Korane pasakyta, kad Allah'as įkvėpė širdžiai ir nepaklusnumą, ir dievobaimingumą („Šams“, 8), tai reiškia, kad pranašai privalo padėti žmonėms apsivalyti nuodėmes ir jų vengti;

pašalinus blogąsias savybes, patikėti žmonėms Šventosios Knygos Žinias ir išaiškinti jos išmintį.

Apie Pranašų misiją Aukščiausiasis Allah'as Korane kalba taip:

„Viešpatie mūsų! Ir pasiųsk iš jų pasiuntinį, kuris perskaitys jiems Tavo ženklus ir išmokys juos Rašto ir išminties, ir apvalys juos, juk Tu iš tikro – Galingas, Išmintingas!“ („Bakara“, 129) Tai ajet'as – Pranašo Ibrahim'o (Abraomo) (aleihis-salam) du'a (kreipimasis į Viešpatį).

„Kaip kad Mes siuntėm jums pasiuntinį iš jūsų tarpo; jis skaito jums Mūsų ženklus, ir apvalo jus, ir moko jus Rašto bei išminties, ir moko jus to, ko jūs anksčiau nežinojote.“ („Bakara“, 151)

„Allah'as jau parodė malonę tikintiesiems, pasiųsdamas iš jų pačių tarpo Pasiuntinį; jis skaito jiems Jo ženklus, apvalo ir moko jus Rašto ir išminties, ir moko jus to, nors anksčiau jie ir buvo aiškiai paklydę.“ („Ali Imran“, 164)

„Jis Tas, Kuris pasiuntė neraštingiems Pasiuntinį, kilusį iš jų pačių; jis skaito jiems Jo apreiškimus ir apvalo juos, ir moko juos Rašto ir išminties, nors anksčiau jie, žinoma, buvo aiškiai pasiklydę“. („Džiuma“, 2)

Apie tai kiek Pranašų buvo iš viso, Korane tikslų duomenų nėra. Pagal vienus šaltinius jų buvo 124 tūkstančiai, pagal kitus – 224 (Ahmad bin Hanbal, Musnad, 5, 266), tačiau, jei remtis Korano ajat'u, kuriame sakoma: „Mes jau atsiuntėme pasiuntinius iki tavęs. Tarp jų yra tokių, apie kuriuo Mes tau papasakojome, o yra ir tokių, apie kuriuos Mes tau nepasakojom“ („Hafir“, 78), - kalbėti apie kokį nors tikslų Aukščiausiojo Pasiuntinių skaičių būtų nepriimtina. Mums, musulmonams, svarbu tikėti visais Pranašais, kurie atėjo į žemę, nuo Adam (Adomo) (aleihissalam) iki Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam). Korane paminėti dvidešimt penkių Pranašų vardai. Dėl trijų iš jų (Zulkarnain, Yzaira, Lukman) nuomonės išsiskiria. Vieni mano, kad tai buvo Pranašai, kiti, kad – aulija. Suros „An'am“ 83 – 86 ajat'uose paminėti 18 Pranašų: Ibrahim (Abraomas), Ishak (Izaokas), Jakub (Jokubas), Nuh (Nojus), Daud (Dovydas), Suleiman (Saliamonas), Ajub, Jusuf (Juozapas), Musa (Mozė), Harun (Aronas), Zakarija, Jahja, Isa (Jėzus), Iljas (Elijas), Ismail (Ismailis), Aljasa, Junus, Lut (Lotas). Korane taip pat minimi Imran („Ali 'Imran“, 33), Hud („A'raf“, 65), Salih („Hud“, 61), Šuaib („Hud“, 84), Idris, Zulkifl („Anbija“, 85), Muhammad (sallallahu aleihi va sallam) („Axzab“, 40).

Musulmonai tiki visais Pranašais („Bakara“, 136, 285), tačiau Korane sakoma, kad vieni Pranašai yra išaukštinti prieš

kitus, o aukščiausiai stovi tie, su kuriais kalbėjo Kūrėjas („Bakara“, 253).

Pagal dvasinį lygį tarp Pranašų išskiriami Uliul-Azm, Didieji Pranašai. Pirmas iš jų – Pranašas Muhammad’as (sallallahu aliehi va sallam), po jo seka Ibrahim (aleihissalam), Musa (aleihissalam), Isa (aleihissalam) ir Nuh (aleihissalam) („Ahzab“, 7; „Šura“, 13). Šie Pranašai, palyginus su kitais buvo neįtikėtinais kantrūs, kviesdami žmones į Tiesos kelią.

Allah’o Pasiuntiniais (rasul) vadinami tie išrinktieji, kuriems buvo dovanotos Knygos ir nauji Šariatai, o Pranašais – tie, kurie negavo naujų apreiškimų, bet skelbė tai, kas buvo Aukščiausiojo atsiųsta anksčiau.

Kiekvienas Pranašas savo dvasiniu lygiu yra aukščiau bet kokio žmogaus, angelo ar džino.

Dvidešimt keturi tūkstančiai Pranašų ... Ši palaiminta Pranašų grandinė buvo Muhammad’o (sallallahu aliehi va sallam), atsiųsto kaip Malonė pasauliams, šaukliai. Jo atsiradimas sulyginamas su pavasariniu lietumi, palaisčiusiu neišmarnymo (Allah’o užmaršties) nudegintą žemę, šiltu dangaus vandeniu.

Kaip perduoda Ibn Abbas, Pranašas (sallallahu aliehi va sallam) pasakojo taip: „Allah’as sukūrė Hava (Ievą) iš kairiojo Adam (Adomo) (aleihissalam) šonkaulio, kol jis buvo miego būsenoje. Pabudęs, jis išvydo šalia savęs Ievą, panašią į nendrę. Jo siela iš karto ėmė veržtis prie jos. Jis panorio jos. Bet vos tik jis ketino ištiesti į ją ranką, angelai sušuko:

O, Adam! Neliesk jos. Jums dar neatliktas nikah (santuo-ka).

Po to buvo įvykdyta santuoka. Mahr sąlyga buvo tris kartus pasakyti salavat (malda) Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) garbei. Tai nikah'o prieš Allah'ą pradžia. Nuo to momento santuoka įgavo šventą prasmę. Šis šventas santuokos ritualas buvo pripildytas malone, gerove ir meile“.

Kaip perduoda kilnūs Omar (radiallahu anhu), Adam ir Hava vėliau nepakluso Allah'o valiai ir buvo išvaryti iš rojus. Atgailaudamas, Adam prašė Allah'o atleidimo, Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) vardu:

„O Allah! Atleisk man dėl Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam)“.

Tuomet Aukščiausiasis Allah'as paklausė:

„O Adam! Kaip tu sužinojai apie Muhammad'ą, nors jis dar nėra šiame pasaulyje sukurtas?“

Adam (aleihissalam) pasakė:

„ O, mano Kūrėjau! Tuo momentu, kai Savo galybe mane sukūrei, aš, pakėlęs galvą, išvydau Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) vardą dangaus plokštėse. Ten buvo parašyta: „Lia iliaha illiallah Muhammad Rasuliullah“. Tada aš supratau, kad tokiu būdu Tu išskyrei Savo mylimą kūrinį!“

Šiai kalbai nuskambėjo toks atsakymas:

„O Adam! Tu teisus. Muhammad'as iš tiesų yra mylimiausias iš mano kūrinių. Jei nori ko nors Manęs prašyti, tai prašyk Muhammad'o garbei. Dabar Aš atleidau tau būtent jo garbei“. (Hakim, Mustadrak, 2/672; Baihaki, Dalail, 5/ 488-489).

Pranašų tikėjimas, veiksmai ir poelgiai – pavyzdys žmonėms. Visi Pranašai buvo nuoširdžiai paklusnūs Allah'o valiai, Kuris perdavė jiems žinias Apreiškimų pagalba. Pranašas Nuh (Nojus) (aleihissalam), norėdamas išgelbėti savo tautą nuo pražūties, kantriai ir su neįtikėtinu tvirtumu kvietė ją į tikrąjį tikėjimą. Pranašas Ibrahim (Abraomas) (aleihissalam) buvo negailestingas širk (daugdievystės) priešas, kovojo su stabmeldyste. Jo gyvenimas gali tarnauti visiško atsidavimo Allah'ui pavyzdžiu. Pranašas Musa (Mozė) (aleihissalam) atsilaikė prieš faraoną ir jo talkininkams. Aukščiausiojo atsiųstas ištvirkime paskendusiai tautai, jis klojo visuomeninės tvarkos pamatus. Pranašo Isa (Jėzaus) (aleihissalam) širdis buvo sklidina meilės ir atleidimo. Jis buvo susitaikymo ir nuolankumo Kūrėjui pavyzdys. Pranašas Suleiman (Saliamonas) (aleihissalam), valdęs nesuskaičiuojamus turtus, buvo kuklus ir paklusnus Allah'o vergas. Pranašas Ajub (aleihissalam) buvo išskirtinės kantrybės ir dėkingumo Allah'ui pavyzdys...

Muhammad'o gimimas

(sallallahu aleihi va sallam)

Didysis Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) savo gimimu suteikė garbę mūsų pasauliui. Jis gimė 571 metų, 12 rabiul-avval dieną, pirmadienį, prieš patekant saulei. Praėjus keturiasdešimčiai metų, 12 rabiul-avval dieną, pirmadienį, jam buvo suteikta pranašavimo misija, po kurio laiko, 12 rabiul-avval dieną, pirmadienį, jis atliko Hidžrą, persikėlimą iš Mekos į Mediną, ir 12 rabiul-avval dieną jis paliko šį pasaulį. Su jo palaimintu gimimu pasaulis prisipil-

dė Allah'o Malone. Viskas jame įgavo gilią prasmę. Rytas ir vakaras pakeitė spalvas. Jausmai užaštrėjo.

Tą naktį vyko neįprasti įvykiai, viskas rodė, jog pasaulį turi išvysti būsimasis Pranašas. Irane žmonės prabudo nuo baisaus gausmo: vienu akimirksniu sugriuvo keturiolika karališkųjų rūmų kolonų. To meto mokslininkai išaiškino šį reiškinį, kaip ženklą įvykio, kuris pakeis žmonių istorijos tėkmę. Stabai, kuriais Kureiš'itai buvo užpildę Kaba, Pranašo gimimo naktį nuvirto ant žemės. Vėliau pasaulis taps liudininku to, kaip Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išvalys stabus iš Kabos ir iš žmonių širdžių. Tą naktį užgeso ugnies garbintojų saugoma ir dievinama ugnis. Išdžiuvo ir išnyko Save ežeras, aplink kurį telkėsi blogis: prie jo gyveno ištvirkime paskendę gentys.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) apreiškus jam pranašystės misiją, tą dieną laikėsi pasninko, daug meldėsi, skaitė Koraną.

Dievobaimingoji Hadidža

Didysis Allah'as norėjo, kad būsimasis Pranašas žemiškame gyvenime turėtų patikimą atramą ir palaikymą kilniame žmoguje. Ir šiam vaidmeniui Jis išrinko moterį. Per pirmuosius dvidešimt penkerius gyvenimo metus Aukščiausiojo Allah'o valia Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) vieno po kito netenka savo artimų giminaičių. Tėvas miršta dar jam negimus. Pagal tos visuomenės tradicijas berniukas atiduodamas žindyvei. Kai Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) sukanka 6-eri metai, šį pasaulį palieka jo motina.

Vėliau numiršta jo globėjai – senelis ir dėdė. Iki vedybų su Hadidža (radiallahu anha) Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) išeina šiurkšnią buvimo našlaičiu mokyklą.

Allah'o išrinkto žmogaus paruošimas Pranašystei truko keturiasdešimt metų. Buvo šlifuojama būsimo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) širdis, apvaloma jo siela. Paskutines 45 dienas iki Apreiškimo pradžios Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) buvo oloje, ypatingoje būsenoje, jis buvo pasiruošęs į savo širdį priimti Allah'o žodžius, skirtus visai žmonijai. O Hadidža, jau nebe jauna moteris, ėjo kilometrus, kad atnešti jam pavalgyti. Atrodytų, nėra čia nieko ypatingo: taip pasielgtų bet kuri mylinti žmona. Ir visgi yra nedidelis skirtumas. Kad savo atėjimu nesutrukdyti Pranašui, jo subtiliai dvasinei būsenai, Hadidža valandas, o kartai net dienas pralaukdavo už uolos, laukdama tinkamo momento. Arkangelas Džebrail apie jos ištikimybę ir meilę kalbėjo taip: „O Rasuliullah! Aš matau Hadidžą. Ji neša tau maistą. Kas tai per meilė? Ji kenčia šalia tavęs visus sunkumus. Tavo apsaugos klausimu, ant jos pečių gula pačios sudėtingiausios pareigos“.

Muhammad'as ėmė girdėti paslaptinius garsus, kurie visur jį lydėjo, ir matyti regėjimus... Jis buvo išsigandęs. Jis bijojo pakliūti į džinų rankas ir tapti burtininku. Jis visa esybe išgyveno šiuos keistus pokyčius. Kartą jis parbėgo namo, visas jo kūnas drebėjo vidiniu drebuliu: „Užklokit mane, užklokit mane“, - paprašė jis. Atsigavęs, Muhammad'as išvydo šalia savęs rūpestingą žmoną: „O Hadidža! Kas su manimi vyksta? Prisipažinsiu, man labai baisu“.

Hadidža savo viduje žinojo, kad viskas, kas vyksta su jos vyru, duota jo gerovei ir turi kažkokį didį tikslą. Ji su

tikrumu atsakė: „Tu per daug tyras, kad Allah'as tokiu būdu tave baustų. Tu teisingas, myli savo šeimą, padedi savo giminaičiams, darai gera žmonėms, laikaisi duoto žodžio. Viskas bus gerai“.

Ir vėl Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) ateina pas Hadidžą ir sunerimęs klausia: „Kas manimi patikės?“ Hadidža užtikrintai ir nuoširdžiai jam atsako: „Aš patikėsiu tavimi“.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) po jos mirties jos neužmiršo. Jos dvasios subtilumas, jautrumas, jausmų gilumas, ištikimybė visam laikui paliko jo širdyje neišdildomą pėdsaką. Švenčių metu jis siųsdavo jos giminaičiams dovanas, dažnai prisimindavo ją. Ji palaikė jį visais gyvenimo momentais, ji buvo jo vaikų motina. Pačias gražiausias savo jaunystės dienas jis nugyveno su Hadidža (radiallahu anha). Tai labai svarbu. Tai atsakymas visiems tiems, kurie vėlesnę Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) daugpatystę, laiko laisvų aptarinėjimų objektu. Mirus mylimai žmonai, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) vedė tas musulmonės moteris iš savo aplinkos, kurioms reikėjo globos ir apsaugos. Visos jo žmonos, išskyrus Aišą, buvo pagyvenusios našlės. Tai, kad pasirinkimas krito Aišai (radiallahu anha), slypi gėris visai musulmonų ummai. Aiša turėjo nuostabią atmintį, puikią erudiciją, drąsą, gyvybingumą, visas Pranašo pamokas ji įsisavindavo akimirksniu. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) gyvenime sakė: „Mokykitės tikėjimo iš Aišos!“. Ji pasižymėjo išskirtiniu gebėjimu paprastai paaiškinti sudėtingus, painius dalykus. Ji visą savo gyvenimą mokė moteris tikėjimo ir Šariato – islamiškos teisės - subtilybių. Be to, Aiša (radiallahu anha) buvo

Abu Bakr (radiallahu anhu), paties artimiausio Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) draugo, dukra.

***

Taigi, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), gyvendamas laimėje ir gerovėje, su savo vaikais ir mylima žmona Hadidža (radiallahu anha), suėjęs keturiasdešimčiai metų buvo išrinktas Allah'o Pranašu. Pusė metų iki to, Aukščiausiasis Allah'as ėmė jį mokyti oloje, kurioje jis atsiskirdavo nuo žmonių. Ten jam buvo suteikiamos žinios, susijusios su šiuo pasauliu ir pasauliu amžinuoju. Ten jam buvo apreikšti patys pirmieji ajat'ai: „Skaityk Viešpaties vardu, kuris tave sukūrė“ („Aliak“, 1), kuriuo Aukščiausiasis pranešė apie Pranašystę. Pirmasis pranašystės etapas pasižymėjo tuo, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ėmė matyti pranašiškus sapnus, kurie išsipildydavo per dieną. Tai, kas tada vyko Hira oloje, kas vyko vidiniame Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) pasaulyje, galima sulyginti su tuo, kas vyksta su užkasta į žemę sėkla, kokias virsmo stadijas ji iškenčia, kol virsta daigeliu. Nugalėdama žemės svorį, ji veržiasi į dangų ir privalo per tą laiką suspėti išlieti pasauliui nuostabų aromata, pradžiuginti pasaulio gyventojus neįprasta spalvų ir formos harmonija. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atsiskyrė oloje, nes nebegalėjo ilgiau iškęsti nemokšiškumo ir paklydimų, kuriuose skendėjo žmonės. Tuo pačiu toje oloje vyko Pranašo dvasinis parengimas. Jį ruošė tam, kad jis sugebėtų priimti ir perduoti žmonėms jų sukūrimo ir gyvenimo Esmę. Kad jis galėtų visiškai tyrai priimti Korano mokymus. Viskas, kas vyko oloje – šventa Kūrėjo ir Jo mylimo kūrinio paslaptis. Įprasta širdis nepajėgi priimti Dieviškojo apreikimo svorį.

Pranašystės pradžia

Kai Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pradėjo kviesti žmones į teisingą kelią, tai su nerimu stebėjo visas Arabijos pusiasalis. Žmonės buvo sužavėti Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) iškalbingumo. Buvo nustumti į praeitį poetų turnyrai ir oratoriško meno varžybos. Po to, kai Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) buvo apreikšti pirmieji Korano ajat'ai, nė vienas poetas nedrįso kabinti ant Kabos sienų savo eilių. Buvo pamiršti tėvų ir senelių papročiai.

Koranas taip paveikė žmones, kad net įžymaus poeto Imrulkaisa dukra, išgirdusi keletą Korano ajat'ų, sušuko: „Žmogus nepajėgus sukurti tokių žodžių! Jei pasaulyje yra tokios eilės, tai mano tėvo eilėraščiai turi būti nuimti nuo Kabos sienų. Nuimkite juos ir pakabinkite Korano ajat'us“.

Koranas darė žmonėms išskirtinę įtaką. Net patys aršiausi Islamo priešai pripažino sau tai, kad Korano prasmė gili ir jis suteikia širdžiai atokvėpį.

Tuo laikotarpiu gyveno žymus arabų poetas Tufail. Bijodamas „pražūtingos“ Korano įtakos, jis vaikščiojo užsikimšęs ausis vata. Kartą poetas susitiko su Pranašu (sallallahu aleihi va sallam) ir pats sau pamanė: „Jei esu protingas žmogus, tai, tikriausiai, sugebėsiu pats atskirti tiesą nuo melo“. Tufail ėmė klausytis, ir Koranas taip jį sukretė, kad jis išėjo iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) musulmonu.

Mušrik Valid bin Mugira negalėjo susilaikyti nepasakęs apie neįprastą ir nuostabią Korano kalbą: „Prisiekiu Dievu, tai, ką neseniai girdėjau iš Muhammad'o, - tai ne žmogaus žodžiai, ir ne džino. Šie žodžiai saldūs ir įstabūs. Jų reikšmė,

tarsi gausūs vaisiai žaliame slėnyje, kur teka upės... Be abejo-
nės, Muhammad'as laimės, niekas negalės pasiekti jo lygio".
Kitą kartą, girdėdamas skaitant Koraną, jis taip pasakojo apie
savo išpūdžius: „Man žinomi visi eilavimo žanrai ir būdai,
bet tai ne eilės, tai aukščiau už eiles. Tokios žodžių, prasmių
ir garsų harmonijos man dar neteko girdėti“. Bet tuojau pat,
pasiteisindamas prie mušrik'us, jis pareiškė: „Tačiau jis suke-
lia nesantaiką tarp giminių ...“ Žemiškieji interesai trukdė
stabmeldžiams priimti Dangaus Knygos ajat'us, nes tokiu
atveju jiems būtų reikėję atsisakyti daug ko, kas buvo įprasta
ir nusistovėję.

Meka tuo laiku buvo audringos prekybos centras, o
stabmeldžiai – sėkmingi pirkliai. Jei jie būtų pripažinę Vie-
nintelį Allah'ą, jie būtų turėję nutraukti pelningą prekybą
stabais. Korane taip pat buvo kalbama apie žmonių lygybę
prieš Allah'ą, o tai reiškė, kad šeiminkai susilygins su savo
vergais, ir teks pamiršti apie savo padėtį visuomenėje. Bet
labiausiai stabmeldžius (mušrik) gąsdino tai, kad Koranas
ragina prisiimti atsakomybę. Šventajame Korane buvo kal-
bama apie Teismo Dieną, kada žmogus bus paklaustas apie
viską, ką darė žemėje. Mekos gyventojai įtarė, kad daugelis
iš jų veiksmų prieštarauja sąžinei: su vergais jie elgėsi blo-
giau nei su gyvuliais, moterys neturėjo jokių teisių, jos buvo
kieno nors nuosavybė. Islamas ragino kontroliuoti savo ais-
tras ir gyvenime įvesti tam tikrą tvarką, o tai, taip pat, buvo
stabmeldžiams ne prie širdies. Todėl jie visaip sukosi, kad
tik nutildyti Korano balsą. Iš pradžių jie naudojosi grubius
metodus: jie sumušdavo ar nužudydavo tuos, kurie skaitė
Koraną, triukšmavo jį skaitant, paleisdavo kalbas, kad tai
burtai, prigašdindavo juo į Meką karavanais atvykstančius

prekiautojus. Po to, jei išgirdavo, kad musulmonai kažkur skaito Koraną, tai pakviesdavo į aikštę žymius oratorius, taip stengdamiesi nukreipti minios dėmesį. Bet niekas negalėjo sustabdyti augančio susidomėjimo Šventuoju Raštu.

Kureiš'itai, supratę, kad negalės savo jėgomis susitvarkyti su Muhammad'u (sallallahu aleihi va sallam), patraukė patarimo pas Medinos judėjus. Judėjų mokslininkams buvo žinoma apie Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) gimimą. Jie pasakė: „Užduokite jam tris klausimus, jei jis sugebės atsakyti, vadinasi jis tikrai yra Pranašas, o jei ne, tai apsišaukėlis. Paklauskite jo apie jaunuolius, kurie miegojo oloje ir pabudo po šimtmečių, paklauskite apie žmogų, kuris perėjo visas žemes nuo rytų iki vakarų, ir paklauskite, kas yra siela“. Kai Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) uždavė šiuos klausimus, jis atsakė: „Ateikite rytoj, aš jums atsakysiu“. Tačiau apreiškimų nebuvo 15 dienų. Kureiš'itai jau šventė pergalę. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo nusiminęs. Bet greitai laiku pas jį atėjo arkangelas Džebrail (aleihissalam) su naujais apreiškimais. Allah'as Ta'alia perspėjo Pranašą (sallallahu aleihi va sallam): „Apie nieką niekada nesakyk: „Aš būtinai tai padarysiu rytoj“, - nepridėjęs žodžių „in šia Allah“ („jei Allah'as panorės“)“ (Sura „Kehf“, 83).

Allah'as Ta'alia apreiškstuose ajat'uose davė judėjams atsakymus apie jaunuolius oloje, apie pranašą Zulkarnain ir apie sielą. Stabmeldžiai nežinojo ką atsakyti...

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atėjo užkariauti ne žemes, o širdis. Per neilgą laiką, nedidelių aukų kaina, jam pavyko užvaldyti beveik visą Arabiją, aprūpinti ją saugumu ir taika, įtvirtinti teisingumą. Argi buvo galima šito pasiekti

ginklo pagalba? Ne. Visa tai buvo Aukščiausiojo Malonė, Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) pranašystės ir pasiuntinystės misijos pasekmė, jo išminties ir gailėstingumo įrodymas.

Žmonės burdavosi aplink Tyrą Dieviškų Apreiškimų Šaltinį, Pranašą Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam), kuris sakė: „ Tai yra tiesa, aš jums kaip tėvas. Aš jus išauklėsiu, apvalysiu ir suteiksiu jus žinių, kurių jums reikia“ (Abu Daud, Taharat, 4).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) jautė atsakomybę prieš Aukščiausiasį dėl to, kad perduoti žmonėms žinias. Vienas iš mušrik'ų kažkada su pašaipa pasakė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygiui Salman'ui Farsi (radiallahu anhu): „Matau aš, kaip jūsų draugas Muhammad'as visus jus moko, net to, kaip eiti į tualetą“. Salman labai rimtai atsakė: „Taip, tai tikrai tiesa“, - po ko papasakojo apie lankymosi tualete kultūrą, kurios išmokė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) (Muslim, Taharat, 57,58).

Daugelis to laiko musulmonų priėmė Islamą tik todėl, kad mylėjo Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) ir tikėjo, kad viskas, ką jis sako – tiesa. Kai kurie žmonės ateidavo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kad jį nužudyti, bet atsisakydavo savo planų ir atgimdavo naujam gyvenimui. Taip buvo ir su Omar'u (radiallahu anhu), kuris vėliau tapo antruoju po Abu Bakr (radiallahu anhu) islamiškos valstybės kalifu.

Yra daugybė pavyzdžių, kaip netikintieji bandė nužudyti islamo mokytojus. Pateiksime vieną iš jų. Mokytojas Musaib (radiallahu anhu) atkeliavo į Mediną, norėdamas papasakoti žmonėms apie Islamą. Usaid, vienos iš Medinos genčių, vadas,

prigrasė jį mirtimi, pareikalavo, kad Musai b paliktų miestą. Mokytojas garbingai ir užtikrintai, kas pašnekovui negalėjo nepadaryti išpūdzio, pasakė: „Tu protingas ir sumanus žmogus! Jei viskas, ką aš papasakosiu, tau patiks, priimk tai, o jei ne, aš jus paliksiu“. Usaid nuleido ginklą. Klausydamasis įkvepiančios Mokytojo kalbos apie Islamą, jis nesugebėjo pasipriešinti Dieviškojo žodžio poveikiui, po to jis grįžo pas savo gentainius nurimęs ir perpildytas naujais jam pojūčiais. Kitos genties vadas supyko, apkaltino Usaid minkštumu ir pats nuėjo pas Mokytoją. Bet ir šiam žmogui buvo lemta atsigerti iš Tikėjimo Rojaus Šaltinio. Apie žmones, dėl kurių įtakos aplinkiniai priimdavo Islamą, vienas poetas sakė: „Tu neesi kažkieno vergas. Tu vergas Allah'o. Gyvenk Islame taip, kad atėję tavęs nužudyti, tavyje igtų gyvenimą“.

Islam as – taikos, meilės, doros religija

Islam as – aukštos moralės, meilės ir taikos religija. Islam as sutvarko žmogaus santykius su Kūrėju, su žmonėmis, su gyvosios ir negyvosios gamtos pasauliu, įveda pusiausvyrą į abi jo gyvenimo puses: dvasinę ir pasaulietinę. Žmogus nepertraukiamai susijęs su Kūrėju, bet tuo pat metu jis sociumo dalis. „Reikia gyventi šiame gyvenime taip, tarsi ruoštu-meisi gyventi amžinai, - sakė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), - ir ruoštis amžinajam gyvenimui taip, tarsi ketintum išeiti jau dabar“. Islam as suteikia žmogui viltį, apvalo jo širdį nuo visų sąnašų, padaro jį geru, dosniu, užjaučiančiu, doru, pastūmėja jį realizuoti save kaip „ahsanu takvim“ – geriausią iš Allah'o kūrinių. Korane sakoma: „Mes sutvėrėme žmogų pačiu puikiausiu pavidalu“ („Tin“, 4). Ryškų pavyzdį to, kaip Islame žmogus atgimsta tyram, laimingam gyvenimui, galima buvo

stebėti Arabijos pusiasalyje Dieviškųjų apreiškimų atsiuntimo pradžioje, kai džahilija (neišmanymo) epochą keitė taurumo epocha - asru saadat. Kalbant šiuolaikiškai, džahilija epocha – tai buvo terorizmo klestėjimo laikotarpis. Džahilija laikotarpiu nuolat vyko kariniai susirėmimai, nesiliaudavo žmogžudystės, grobimai, griovimas ir prievarta. Žmonėms buvo svetimas gailėstingumas ir geri poelgiai. Su Islamo atėjimu viskas pasikeitė. Štai kaip apie tai pasakojo Etiopijos valdovui Negusui, į kurio šalį buvo priversti laikinai persikelti pirmieji musulmonai, vienas iš Pranašo pasekėjų: „O Valdove! Anksčiau mes buvome nemokšiški žmonės, užkasinėjome gyvas naujagimes mergaites. Mes ištvirkavome, gėrėme alkoholinius gėrimus, neprotingai eikvojome savo gyvenimus ir nuosavybę, žaisdami azartinius žaidimus, nutraukdavome ryšius su giminaičiais, pykomės su kaimynais. Stiprieji iš mūsų skriaudė silpnuosius, turtingieji gyveno vargšų sąskaita. Visa tai tęsėsi tol, kol Allah’as iš mūsų paties tarpo atsiuntė mums Pasiuntinį. Šis žmogus kilęs iš kilnios giminės, žinomas sąžiningumu, teisingumu ir dievobaimingumu. Kai jam atėjo apreiškimas, jis pakvietė mus atsisakyti dievinamų stabų, kuriems meldėsi mūsų protėviai, ir pakvietė garbinti Vieną tik Allah’ą. Jis liepė mums būti teisingais, gražinti skolas, ir tai, kas buvo mums duota pasaugoti, atsisakyti kraujo praliejimo ir darymo viso to, kas yra uždrausta, su visais žmonėmis gyventi taikiai ir draugiškai“.

Pranašo pasekėjai – Sahaba

Geradaris tada yra tikras, kai jį yra priversti pripažinti net gi priešai. Muhammad’o (sallallahu aleihi va sallam) vertybės ir tobulumas priverstė juo patikėti net gi tuos, kurie iki tol jį

neigė, nes Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) gyvenimas – dorovinio tobulumo etalonas, kuris atitinka visus žmonių visuomenės reikalavimus. Tik jo veikla ir jo mokymas apima visas žmogaus gyvenimo sritis ir geba tarnauti sektinu pavyzdžiu. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) – unikalios auklėjimo sistemos, kurios analogo pasaulyje nėra, kūrėjas. Jis nušviečia kelią tiesos ieškotojams. Jo mokymai – tai švyturys, teisingai nurodantis kelią ieškantiems tiesos. Jis – vienintelis mokytojas visai žmonijai.

Tarp jo mokinių buvo įvairių visuomenės sluoksnių atstovų. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) rinko žmones ir pasakojo jiems apie Islamą. Kaip prisipažino pats Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), jis buvo atsiųstas žmonėms kaip muallim – „mokytojas“. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pats asmeniškai mokė Islamo savo mokinius, ashabus suffa (taip vadinos neturtingi musulmonai, kurie mokėsi ir gyveno prie Pranašo mečetės). Muhadžir'ai (iš Mekos į Mediną persikėlę musulmonai) vertėsi prekyba, ansar'ai (vietiniai Medinos gyventojai musulmonai) – žemdirbyste, o ashabai suffa buvo visiškai atsidavę mokymuisi. Ashabams suffa priklausė tokie žymūs žmonės kaip Abu Hureira, Ibn Masud, Ibn Umar, Bilial, Abu Zarr, Suhaib, Salman Farsi, Saad bin Abu Vakkas. Tai buvo ypatingu dvasingumu pripildyti susirinkimai. Į šiuos susirinkimus ateidavo visų tautybių žmonės, nepriklausomai nuo odos spalvos ir kalbos, nežiūrint kultūrinių ir ekonominės padėties skirtumų. Trokštantiesiems įgyti žinių nebuvo jokių kliūčių ir apribojimų. Tai buvo didžiulis kolektyvas, kurį sudarė ne kažkokia viena gentis, o kuris subūrė savyje visus žmones, kuriems buvo lemta matyti ir girdėti Pranašą (sallallahu aleihi va sallam).

Kuriems buvo suteikta garbė vadintis Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) sahabais, bendražygiais. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) vedė susirinkimus tokiu būdu, kad viskas, kas buvo išgirsta, buvo užrašyta žmonių atmintyje ir širdyse. Išnykdavo žemiškosios žmonių socialinės ribos, jie žiūrėjo vienas į kitą pro amžinybės prizmę, neegzistavo skirtumai tarp stipraus ir silpno, turtingo ir vargšo.

Tarp Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pasekėjų buvo žymūs to meto žmonės: Abisinijos Karalius Hadžaši, Maano valdovas Farva, Chimerų valdovas Zulkilia, Firuz Dailami, Jemeno karalius Merakabud, Omano provincijos valdytojai Ubaid ir Džafar, o taip pat buvę vergai: Bilial, Jasir, Habbab, Ammar, Abu Fukaiifa; buvusios belaisvės: Sumaija, Lumaina, Zinnyra, Nahdija, Ammu Abis.

Tarp Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pasekėjų buvo įvairaus būdo žmonių, ir su jiemis visiems Pranašas rasdavo tinkamus žodžius. Ir visuose juose Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išskirdavo geriausius bruožus, kiekvienas jų laikė save pačiu mylimiausiu ir svarbiausiu Pranašo žmogumi. Bendražygiai, visame kame sekę Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), ėmė daugelio miestų, tiek Arabijos pusiasalyje, tiek kitose teritorijose, kurių gyventojai buvo priėmę Islamą valdžios vaira į savo rankas. Naujų valdytojų dėka žmonės džiaugėsi laime ir gerove. Jie pažino saldų teisingumo skonį. Į žemes, kurios priėmė Islamą, atėjo taika ir ramybė. Tarp žmonių tvyrojo draugiškumo ir meilės atmosfera.

1789 metais filosofas Lafaet, paruošęs idėjinę Prancūzijos revoliucijos dirvą, išnagrinėjęs visas egzistavusias juridi-

nių sistemų rūšis ir nustebintas islamiškos teisės tobulumo, nesusilaikęs sušuko:

O, Muhammad'ai! Iki šiol niekas nesugebėjo pasiekti tokio lygio teisingumo, kurį įgyvendinai tu!

Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) auklėjimo metodai buvo tokie puikūs ir nepriekaištingi, o dvasinė įtaka tokia stipri, jog atsilikę, pusiau laukiniai dykumų gyventojai, daugelis kurių neturėjo supratimo apie elementarų žmoniškumą, kultūrą, higieną, pasiekė tobulumo viršūnę. Jie tapo sahabai – Pranašo bendražygiais. Tai aukšta dvasinė padėtis, šimtmečiais sukelianti žmonijos pavydą. Dvasinė revoliucija, įvykusi žmonių sąmonėje, pakeitė jų mintis ir jausmus. Ji pavertė neseniai buvusius neišmanėlius į kultūringus žmones, padarė laukinius civilizuotais. Žmonės, kurie dar vakar išsiskyrė savo pašėlusiu būdu, jau šiandiena tapo dievobaimingais. Jie virto teisingaisiais, kurie gyveno, nuolatinės meilės Allah'ui ir visai Jo kūrinijai, būsenoje.

Visuomenė, kuri per šimtmečius nesugebėjo duoti žmonijai nė vienos normalios asmenybės, turinčios kokią nors vertę, dabar išaugino visą iškilių asmenybių plejadą, tapusių sektiniais pavyzdžiais visiems mūsų planetos žmonėms. Sahabai į visus Žemės kraštus nešė žinių ir tikėjimo fakelą, fakelą tiesos ir jų širdyse spindinčios šviesos. Dieviškoji šviesa, nušvietusi išdegintą dykumą, Allah'o valia apšvietė viso pasaulio žmonių širdis. Paaiškėjo pasaulio sukūrimo tikslas.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), per neilgą laiką pasiekęs tokią padėtį, kurios nepavyko pasiekti jokiam valdovui, užkariavo žmonių širdis; jis nekrepė jokio dėmesio į žemiškąsias gėrybes, metamas jam po kojomis.

Pirmosiomis kvietimo į Islamą dienomis kai kurie likimo nelaimėliai mėtė į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) akmenimis, visaip jį skriaudė ir šaipėsi iš jo. Bet nežiūrint viso to, Muhammad'as prašė Allah'o atleisti šiems žmonėms ir apdovanoti juos malone. Zaid bin Haris klausė:

O Rasuliullah! Šie žmonės engia tave ir suteikia tau kančias, bet tu nenustoji melstis už juos?

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė:

„O ką dar aš galiu padaryti? Aš atsiųstas ne tam, kad suteikčiau kančias, aš atsiųstas tam jiems būtų parodyta malonė“. Argi šis Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) atsakymas nėra pakankamas jo sielos platumo, jo gailestingumo, jautrumo, pasiaukojimo dėl švento reikalo – tiesos skleidimo, įrodymas?

Nemokšos, laikę Jėzų Dievo sūnumi, o taip pat, laikę dievais Krišną ir Budą, garbinę Faraonus ir Nimvrodus, nė kiek neabejoję gamtos jėgų ir gyvūnų garbinimu; šie nemokšos su dideliu malonumu būtų priėmę už dievybę ir Muhammad'ą. Tačiau Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), visiems girdint, paskelbė: „Sakyk: „Išties aš juk – žmogus, panašus į jus; atsiųstas man apreiškimas apie tai, kad Dievas jūsų – Vienintelis Dievas“ („Ola“, 110).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) visuomet linkėjo žmonėms sėkmės ir labai džiaugėsi, kai matė darant gerus darbus pagal jo mokymus. Ir jo bendražygiai visuomet norėjo šalia savęs matyti Pranašą ir džiuginti jį. Kai Osman'as (radi-allahu anhu) buvo nusiųstas pasiuntiniu į Meką, netikintieji, sužinoję iš jo žodžių apie musulmonų ketinimą aplankyti

Kabą, leido atlikti piligrimystę tik jam. Tačiau Osman'as (radiallahu anhu) atmetė šį pasiūlymą, sakydamas:

Aš neaplankysiu Kabos iki tol, kol piligrimystės neatliks Allah'o Pranašas! Ten, kur nepriimamas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), ten nėra ir manęs!

Tuo metu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo vietovėje, kuri vadinosi Hudaibija, ten jis priiminėjo bendražygių ištikimybės priesaikas. Kadangi Osman'as (radiallahu anhu), negalėjo ten dalyvauti, padėjęs vieną ranką ant kitos, pasakė vietoj Osmano:

O Allah! Tai ištikimybės žodžiai vietoj Osman'o! Neabejotinai jis yra Tavo tarnyboje ir tarnyboje Tavo Pasiuntinio.

Taip per atstumą tų žmonių sielos palaikydavo viena kitą.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo ne tik lyderis, kuri mokė gėrio, jis buvo savo pasekėjų vadovas ir pagalbininkas.

Vienas iš bendražygių paklausė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam), kaip galima sužinoti apie dvasinio lygio vystymąsi. Į šį klausimą Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė:

Jei atlikti kokį nors darbą, susijusį su „amžinuoju gyvenimu“, tau sekasi lengvai, be sunkumų, o poelgiai, susiję su žemiškaisiais interesais, tau einasi sunkiai, žinok, tavo dvasinis lygis puikus! Tačiau, jei kažkokių veiksmų, susijusių su „amžinuoju gyvenimu“ atlikimas apsunkina tave, o žemiškieji reikalai, tau einasi lengvai, žinok, kad tavo būklės negalima pavadinti gera!

Dėl savo gailestingumo ir meilės, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) troško, kad visi planetos gyventojai būtų išgelbėti nuo pragaro ugnies, norėjo, kad kiekvienas patikėtų Allah'u.

Kai Hamza, išgirdęs, kad Abu Džahl užpuolė Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), nusprendė atkeršyti už savo kraujo giminaitį, jis pasakė Pranašui:

Muhammad'ai! Dabar tu gali būti ramus! Aš atkeršijau už tave Abu Džahl!

Į tai Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė Hamzai taip:

Neverta už mane keršyti. Aš nurimsiu tik tuo atveju, jei tu tapsi musulmonu!

Hamza buvo sukrėstas ir po kurio laiko tapo musulmonu.

Bendražygiai, lankęsi jo pakiliuose pokalbiuose, kurie skleidė gėrio aromata, šių pokalbių metu gaudavo galias, tvirtas žinias ir gilų meilės jausmą. Prisipildę dieviška meile, įveikę didžiulius atstumus, jie nešė šviesos deglą į visas pasaulio puses... Per juos pasaulis sužinojo apie Islamą... Nė vienas iš kitų Pranašų neturėjo tokių ištikimų bendražygių, kokiais buvo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygiai – sahabai. Vienas iš pačių mylimiausių ir ištikimiausių Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygių buvo Abu Bakr (radi-allahu anhu).

Abu Bakr geriausiai iš visų suprato ir įsisavino Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) moralę, labiau nei liku-

sieji bendražygiai, perėmė jo puikias dvasines savybes. Jis taip užjautė žmones, kad kartą meldė Allah'ą:

O Allah! Padaryk mano kūną teismo dieną tokiu dideliu, kad niekas išskyrus mane, nebetilptų į pragarą!

Abu Bakr (radiallahu anhu) pats vertingiausias žmogus po Pranašų, virš kurio kada nors pakilo saulė. Abu Bakr Aukščiausiasis Allah'as suteikė garbę vadintis „As-Sitdyk“ – „ištikimas, teisingas, patikimas“.

Visą savo gyvenimą jis buvo greta Pranašo (sallallahu aleihi va sallam), buvo jam patikimu draugu, kaip tik galėjo, palaikė Allah'ą Pranašą. Persikėlimo į Mediną laiku, persekiojami priešų, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) ir jo artimas draugas pasislėpė Sevr oloje. Šventajame Korane sakoma: „...kai išvarė jį tie, kurie netikėjo, kada jis buvo vienas iš dviejų. Jie buvo dviese oloje, kai sakė jis savo bendrakeleiviu (Abu Bakr'ui): „Nenusimink, juk Allah'as – su mumis!“ Ir atsiuntė Allah'as Savo ramybę jam ir sustiprino jį kariais (angelais)“. („Tauba“, 40).

Šio priverstinio atsiskyrimo metu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasidalino su Abu Bakr (radiallahu anhu) užslėpta Aukščiausiojo Allah'ą meilės paslaptimi. Būtent ten, Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pamokytas, Abu Bakr (radiallahu anhu) sužinojo apie slaptą Allah'ą minėjimo, jam buvo atskleista slapta zikr prasmė.

Abu Bakr (radiallahu anhu) – vienas iš pirmųjų žmonių priėmusių Islamą, be menkiausio svyravimo, baimių ar dvejočių. Abu Bakr (radiallahu anhu) giliai įsisavino Allah'ą apreiškimus, todėl Islamas tapo jo esybės pagrindu. Visi jo veiksmai

buvo persismelkę meile Islamui, Aukščiausiajam Allah'ui ir Jo Pranašui. Bet koki gerą darbą jis darė Allah'o Vardu. Ko jis besiėmė, atlikdavo iki galo, nepriekaištingai ir su įprastu nuoširdumu.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Mes nė vieno nepalikome nepadėkoję, už mums padarytą gėrį, išskyrus Abu Bakr. Jis mums padarė tiek gero, kad Teismo Dieną Allah'as Ta'alia Pats jį apdovanos“. Niekada nesiskyręs su Pranašu (sallallahu aleihi va sallam), visa širdimi prie jo prisirišęs, Abu Bakr (radiallahu anhu) tapo visų puikiausių Pranašo savybių ir jo aukštos moralės veidrodžiu. Iš pradžių jis sutirpo meilėje Pranašui (sallallahu aleihi va sallam), po to - Dieviškoje meilėje.

Abu Bakr buvo vienas iš turtingiausių Kirei'itų žmonių. Nežiūrint viso to, jis gyveno kuklų ir paprastą gyvenimą. Pasak Aišos (radiallahu anha), po savo mirties Abu Bakr nepaliko nė vieno dirhamo, nė dinaro. Jo palikimą sudarė vienas kupranugaris ir vergas, kuris buvo kardų ir kalavijų gamybos meistras. Testamentu Abu Bakr liepė perduoti tą vergą Omar'ui, šį paliepinimą įvykdė jo duktė. Abu Bakr panaudojo visą savo turtą Allah'o ir Jo Pranašo kelyje. Pačiomis sunkiausiomis Islamui dienomis, jis išpirkdavo ir išlaisvindavo vergus, išgelbėdamas juos nuo kančių ir kankinimų.

Jo turtas nekliudė jo dievobaimingumui, netgi atvirkščiai, savo gyvenimo būdu ir geradarystėmis jis tapo nemirtingu pavyzdžiu, kaip reikia gyventi ir kaip elgtis su savo turtu. Todėl Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) sakė:

Visiems, kas mums padėjo - išskyrus Abu Bakr – buvo atlyginta. Jis padarė tiek gero, kad Pats Allah'as Teismo Dieną jį apdovanos. Niekieno turtas nepadėjo man tiek, kiek

padėjo man Abu Bakr nuosavybė. Jei aš galėčiau laisvai pasirinkti draugą, be abejonės, pasirinkčiau Abu Bakr.

Abu Hureira (radiallahu anhu) pasakojo: „Rasuliullah (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Niekieno turtas nepadėjo man tiek, kiek padėjo man Abu Bakr nuosavybė!“

Abu Hureira (radiallahu anhu) tęsia: „Po šių Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žodžių Abu Bakr akyse pasirodė ašaros ir jis ištarė: „O, Allah'o Pranaše! Argi aš ir mano nuosavybė egzistuojame tau? O, Allah'o Pranaše!“

Abu Bakr (radiallahu anhu), apsilavęs meile Aukščiausiam Allah'ui ir Jo Pranašui (sallallahu aleihi va sallam), visuose geruose darbuose buvo pirmas. Allah'o Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) dažnai klausinėjo bendražygių, ką jie per šią dieną padarė gero ir naudingo. Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) uždavė šį klausimą iš karto po rytinės maldos: „Kas iš jūsų pradėjo šį rytą su ketinimu laikytis pasninko?“. Jam atsakė tik dievobaimingasis Abu Bakr. Ir į kitus klausimus: „Kas iš jūsų šiandieną aplankė ligonį? Kas iš jūsų davė sadaka?“, galėjo atsakyti tik šis kilnus žmogus. Omar (radiallahu anhu), pasižymėjęs karingu būdu ir įgimtu teisingumo jausmu, kaip ir daugelis ten buvusių, buvo pasimetęs ir negalėjo suprasti: „O, Rasuliullah, visi mes tik ką atlikome rytinę maldą. Kada buvo galima suspėti aplankyti ligonį ir duoti sadaka?“ Abu Bakr (radiallahu anhu) atsakė: „O, Rasuliullah! Aš sužinojau, kad mano brolio sūnus sunkiai serga, ir aš, eidamas į mečetę, pasirinkau kelią pro savo giminaičio namus. Aš aplankiau jį ir palinkėjau greito pasveikimo. O prie įėjimo į mečetę vienas vargšas paprašė manęs ką nors jam duoti. Mano sūnaus Abdurrahman rankose buvo

gabalėlis duonos, ir mes atidavėme jį vargšui.“ Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) susijaudinęs sušuko: „Tu būsi rojuje, tu būsi rojuje!“. Tai išgirdęs, Omar’as (radiallahu anhu) sušuko: „Kaip aš besistengčiau apeiti Abu Bakr, jis visuomet mane iš anksto pralenkia“.

Pats mylimiausias žmogus

Pranašas Muhammad’as (sallallahu aleihi va sallam) – mylimas Allah’o kūrinys. Aukščiausiasis Allah’as kreipiasi į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam): „Ja, Habib“ – „Mano mylimasis“. Šventajame Korane dažniausiai vartojami Pranašo vardai – Muhammad ir Ahmad. Muhammad – „Išgirtasis, pašlovin-tasis“. Ahmad – „pats dėkingiausias, labiausiai dėkojantis“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) užima prieš Allah’ą aukštą padėtį. Aukščiausiasis Allah’as išaukština Savo Pranašą, šlovina Jį, yra Jam maloningas, visi angelai sako Pranašui palaiminimo žodžius, meldžiasi už Jį.

Bendražygiais nuoširdžiai mylėjo Pranašą ir linko prie jo.

Ibn Kab ali-Aslami perduoda, jog Abu Firas Rabija pasakojo jam, kad jis buvo netoli Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) namų. Ir, kai prieš rytinę maldą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ruošėsi ritualiniam apsiprausimui, jis atnešdavo vandens, kartasi paruošdavo jam misvak’ą ar paduoda tai, kas tuo momentu buvo jam reikalinga. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo patenkintas šio bendražygio pagalba ir pasakė jam:

Prašyk manęs to, ko norėtum iš manę gauti.

Aš norėčiau greta tavęs būti rojuje, - atsakė jis.

Ar nenorėtum paprašyti ko nors kito? – paklausė Pranašas.

Aš noriu tik šito, - tvirtai atsakė jis.

Tada Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ištarė:

Jeigu taip, tai padėk man, daug melskis ir daryk daug nusilenkimų iki žemės (sadžda) (Muslim, Salat, 226).

Kitas bendražygis Savban (radiallahu anhu) buvo iš vergų. Jis labai mylėjo Pranašą (sallallahu aleihi va sallam). Kartą jis atėjo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) nuliūdęs. Pranašas paklausė jo:

Kas nutiko, o, Savban?

Savban atsakė:

O, Rasuliullah! Man taip gera per jūsų pamokas. Pareinu namo ir mane apima ilgesys. Aš imu Jūsų ilgėtis. Ir vis mąstau... Jeigu jūs išeisite iš šio pasaulio, tai kaip mes su jumis pasimatysime. Jūs būsite Rojuje su Pranašais... O kur būsiu aš, nežinoma... Ir kaip man išverti... Dėl to aš verkiu.

Po šių žodžių Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nugrimzdo į gilią tylą. Po kurio laiko Aukščiausiasis apreiškė ajat'ą iš suros „An-Nisa“, kuriame sakoma, jog tie, kurie paklusta Allah'ui ir Jo Pranašui, bus drauge su tais, kuriuos Dievas apdovanojo Savo Malonėmis, su Pranašais, teisingaisiais, kankiniais ir geradariais. „Kokie nuostabūs jie kaipo bičiuliai“, - pasakyto šio ajat'o pabaigoje.

Po to Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė savo žymųjį hadis'ą: „Žmogus su tais, kurie jį myli“ (Abu Nuaim, Kitabul Muhibbin Maal Mahbubin).

Kokia nuostabi meilė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) moters-musulmonės, kuri neteko Uhud mūšyje vyro, tėvo ir brolio. Pirmasis jos klausimas, užduotas bendražygiui, atėjusiam išreikšti užuojautos, buvo toks:

O kaip Rasuliullah? Ar jis gyvas, ar sveikas?

Po to ji dar paprašė:

Parodykit jį man!

Kai jai parodė Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam), ji sušuko:

Šlovė Tau, mano Allah! Jeigu aš nepamatyčiau jo sveiko, niekas manęs gyvenime nebūtų galėjęs paguosti!

Šią meilę mes aiškiai matome ir perduotuose hadis'uose. Bendražygiai, traktuodami Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadisus, bijodami neteisingai juos perduoti, drebėjo iš baimės ir persimainydavo iš veidų. Pavyzdžiui, kai Abdullah ibn Masud sakydavo "Kala Rasuliullah!" („Pranašas pasakė“), jis imdavo stipriai drebėti. Taip pat daugelis bendražygių perduodami hadis'ą ir turėdami omenyje paprastą žmogišką užmaršumą, pridėdavo žodžius: „taip pasakė“ arba „kažkas panašaus“, „panašia prasme“.

Laikotarpio, kuris vadinosi gilaus nemokšiskumo laikotarpiu (džahilija), žmonės burdavosi aplink Jį ir buvo jam ypatingai ištikimi, už savo meilę ir ištikimybę jam, mokėdavo netgi savo gyvybėmis. Jis sukeldavo žmonėms tvirtą pasitikėjimo jausmą. Žmoniškas, nesumeluotai aukštos moralės, jautrus, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) savo pakylėta dvasine būseną priversdavo žmones iš laukinio gyvenimo būdo pasikelti į žmoniškus jausmus. Jis buvo gėrio ir meilės atstovas.

Jis per visą savo gyvenimą buvo ištikimas atvirumui ir nuoširdumui. Jis niekada nekalbėjo to, ko nebuvo jo širdyje, ir nepatarinėjo to, ko nebūtų daręs pats.

Said bin Hišam pasakojo: „Aš atėjau pas Aišą (radiallahu anhu) ir paklausiau apie Allah'o Pranašo moralę. Ji paklausė:

Ar tu skaitai Koraną?

Taip, skaitau, - atsakiau aš.

Tai štai, jo moralė – tai Koranas“ (Imam Gazali. Ihija Ulimiddin, T.2, psl. 313).

Jis buvo gyvas Korano tiesų įsikūnijimas, jis buvo gyvas Koranas. Jis padovanojo pasauliui žinias ir gebėjimą, kaip būti Didžiausiojo Allah'o vergu.

Aukščiausiasis Allah'as sakė Savo mylimam Pranašui: „Sakyk: „Jeigu jūs mylite Allah'ą, tai sekite paskui mane, tada mylės jus Allah'as ir atleis jums jūsų nuodėmes“ – iš tiesų Allah'as – Atleidžiantis, Gailestingas!“ („Ali Imran, 3/31).

Iš šio ajat'o seka, kad mylėti Allah'ą, reiškia visa širdimi mylėti Pranašą, ir ši meilė gimsta priartėjus prie gilaus, Dieviškosios meilės, Dieviškųjų žinių pripildyto Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) dvasinio pasaulio, išmokus jausti taip, kaip jautė jis, gyventi taip, kaip jis gyveno. Šią būseną pasiekė sahabai – patys artimiausi ir ištikimiausi jo mokiniai. Nuoširdumas ir patikimumas turi tapti išskirtinėmis mūsų dvasios savybėmis. Šios Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) savybės buvo tiek ryškios ir tvirtos, kad net gi pikčiausias jo priešas Abu Sufjan, negalėjo nepasakyti apie jį, atsakydamas į Herakliuso klausimą:

Ar buvo atveju, kai jis neįvykdė duoto pažado?

Ne, jis laikosi bet kokio duoto žodžio.

Abu Bakr (radiallahu anhu) apie jį kalbėjo: „Jeigu jis pasakė, vadinasi, tai tiesa“.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) visada reikalavo, kad, sakydami tikėjimo liudijimo žodžius, prieš žodį rasul, „pranašas“, sakytų žodį abduhu, kas reiškia „vergas“. Tuo pačiu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) norėjo išvengti bet kokio žmonių nukrypimo nuo Tiesos kelio, kurie galėjo pasitaikyti tarp jo pasekėjų. „Man buvo suteikta galimybė laisvai pasirinkti tarp „abdu rasul“ ir „malik rasul“ (tai yra, Pranašas-vergas ir Pranašas-valdovas). Džebrail'is patarė man būti kukliu ir aš nusprendžiau pasirinkti „abdu rasul“ – vieną dieną pasisotinti maistu, kitą dieną badauti“ – sakė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) (Haisami, Madžamuz-Zavaid, 9/192).

Kitoje hadis'o versijoje Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) klausė:

Kas bus pabaigoje, jei aš pasirinksiu būti Pranašu – valdovu?

Mirtis, - atsakė Džebrail.

O kas jei pasirinksiu būti Pranašu – vergu?

Taip pat mirtis...

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) nuolat pabrėždavo savo silpnumą ir bejėgiškumą prieš Allah'o galybę. Kai kada į jo žodžius: „Niekas neįeis į rojų vien savo poelgių dėka, be Allah'o malonės!“ – vienas bendražygis su nuostaba sušuko:

Net gi tu, o, Pranaše?

Į šį šūksnį Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė:

Taip, tai liečia ir mane! Nebent tik Allah'as suteiks man Savo malonę! Aš negalėsi įeiti į rojų, kol Viešpats Savo gailingumu nepatalpins manęs tenai. Ir nepadės man, be Allah'o malonės, nei mano darnai, nei garbinimas. (Buhari, Rikak, 18; Muslim, Munafikun, 71-72).

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) niekuomet nesididžiavo savo elgesiu ar gyvenimo būdu. Jis nuolatos, prisimindavo nesuskaičiuojamas Allah'o jam suteiktas gėrybes, ir prisidengdavo „kuklumo šydu, pagal „la fahre!“ (nėra vietos pagyroms) taisyklę.

Pagyros ir troškimas parodyti savo privalumus – tai išdidumo šaltinis. Tai viena iš tokių būsenų, kuri galiausiai priveda prie savo svarbos pervertinimo. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) buvo pats nepriekaištingiausias žmogus, pelnė Paties Allah'o pagyrimus,; tačiau savo bendražygiams jis sakė:

Vadinkite mane Allah'o vergu ir Pasiuntiniu! (Buhari, Muslim).

Mekos užkariavimo dieną jis atrodė labai įtikinančiai aplinkinių akyse. Kai vienas iš netikinčiųjų, drebėdamas iš baimės ir susijaudinimo, parprašė:

O, Rasuliullah! Išmokykite mane Islamo – jis atsakė fraze, kuri išreiškė visą jo kuklumą: „Nurimk, broli! Aš ne karalius ir ne valdovas. Aš tavo senų kaimynų našlaitis (jis turėjo omenyje savo motiną), našlaitis, kuri valgė saulėje džiovintą mėsą“.

Mekos užkariavimo dieną Abu Bakr atnešė ant pečių savo seną tėvą, kad šis priimtų Islamą Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) akivaizdoje, kuris, parodydamas kilniadvasiškumą ir kuklumą, pasakė:

O, Abu Bakr! Kam tu apsunkinai savo seną tėvą? Argi aš negalėjau pats pas jį nueiti?

Apie tai, kokia Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) padėtis prieš Allah'ą, pasakyta ajat'e, kuriame Aukščiausiasis kreipdamasis į Pranašą, liepia: „Sakyk: „Jeigu jūs mylite Allah'ą, tai sekite paskui mane, tada mylės jus Allah'as ir atleis jums jūsų nuodėmes“ (Ali Imran“, 31).

Musulmonas, mylėdamas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), negali nemylėti Allah'o, kaip ir mylėdamas Allah'ą, negali nemylėti Jo mylimo Pranašo. Sahabai mylėjo Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) taip stipriai, kad užmiršdavo apie save.

Kartą gentys Adal ir Kare, paprašė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) atsiųsti jiems mokytojus, kurie išmokytų Islamo principų. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išklausė jų prašymą ir pasiuntė į kelionę dešimties žmonių grupę. Kai karavanas pasiekė „Raži“ kaimelį, musulmonai pateko į pasalą. Aštuoni žmonės buvo nužudyti vietoje, du pateko į Mekos stabmeldžių nelaisvę.

Abu Sufjan, prieš atliekant mirties bausmę, priėjo prie Zaid'o ir paklausė:

Ar norėtum vietoj Muhammad'o gyvybės išgelbėti savąją? Zaid (radiallahu anhu), su gailėsčiu pasižiūrėjęs į Abu Sufjan, atsakė:

Jeigu Pranašas būtų čia, man netektų tuo metu būti savo šeimos ir vaikų rate. Dar daugiau, man baisi vien mintis, kad kažkoks niekingas spyglys, gali paliesti ir sužeisti Muhammad'ą!

Nuo šio, meile perpildyto, atsakymo Abu Sujan apstulbo ir išlemeno:

Stebėtina! Aš gyvenime nemačiau žmonių mylinčių taip, kaip bendražygiai myli Muhammad'ą!!!

Pati didžiausia aukštuma, į kurią gali pakilti paprastas mirtingasis Dieviškosios meilės kelyje, - tai meilė Muhammad'ui, todėl, kad Allah'as nubrėžė gebėjimų ir žmogaus proto pažinimo ribas. Aukščiausiasis Allah'as yra už bet kokio mūsų suvokimo ribų. Korane sakoma:

„Atlikite maldą, mokėkite zaka'tą ir pakluskite Pasiuntiniui. Jūs patirsite Allah'o gailestingumą“ („Nur“, 56).

Apie Tai, Kaip Gyveno Pranašas (sallallahu aleihi va sallam)

Iki savo misijos pradžios, paskutinyasis Pranašas ir Aukščiausiojo Pasiuntinys gyveno dorą gyvenimą, niekada nedalyvavo tame, kas prieštaravo jo dorovės principams.

Kurie iki šiol niekam nebuvo žinomi. Ir Aukščiausiasis Allah'as pasakys: „O, Muhammad, pakelk galvą. Prašyk. Ir tau bus duota tai, ko tu prašai. Užtark. Ir bus priimtas tavo užtarimas“. Aš pakelsiu galvą iš žemo nusilenkimo ir pasakysiu: „O, mano Allah! Atleisk mano Ummi, atleisk mano Ummi, išgelbėk mano Ummą“. Po to Allah'as man pasakys: „O, Muhammad! Pervesk tuos, už kuriuos tu užtarei per dešinėje esančius Rojaus vartus „Babul Aiman“

(Buhari, Anbija, 3,9; Tafsirus-sura (17). Suroje „Isra“, 79-ame ajet>e, Allah'as Ta'alia kalba apie „makam Mahmud – patį aukščiausią, šlovinamą lygį, „šlovingą vietą“, mokslininkų nuomone, būtent šis ajet'as nurodo tai, kad pranašas turės teisę prašyti už visas tautas buvusias prieš ir po jo. Aukščiausiasis Allah'as sako Pranašui: „Sakyk: jei jūs mylite Allah'ą, tai sekite paskui mane; Allah'as pamils jus ir atleis jums jūsų nuodėmes“. Aukščiausiasis Allah'as aukštai vertina Pranašą. Jis sako, kad kol Pranašas yra tarp žmonių, ir kol jie neprarado sugebėjimo atgailauti už savo nuodėmes, Allah'as nebaus jų („Anfal“, 8/33). Šiame ajet'e suteikiamos žinios apie tai, kad norint gyventi taikiai ir saugiai, tai yra neiššaukiant Allah'o pykčio neteisingais darbais, reikalingas Pranašo ir tauba (atgailos) buvimas. Mūsų dienomis įmanomas ne tiek jo fizinis buvimas, kiek dvasinis. Kol žmonių širdyse yra meilė jam, kol jie seka jo keliu – Sunna, juk sakoma Korane, kad kas seka Pranašu, tas paklusta Allah'ui („Nisa“, 4/80), Allah'as žmonių nebaus.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) – **Allah'o vergas**

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) vadovavosi Allah'o Ta'alia paliepipimais. Jo sprendimai teisingi. Tačiau Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), mylintis ir besirūpinantis musulmonų umma, perspėjo savo pasekėjus, kad ne visi iš jo paties veiksmų bus jiems įveikiami. Tam, kad suvokti *hakikati Muhammadija* – Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) dvasinę esmę – musulmonams reikia žinoti jo ypatumus. Pranašas turėjo būsenas, būdingas jo asmenybei, ir būsenas, būdingas tik jam, kaip Allah'o Pranašui. Įvykiai ir situacijos, į kurias Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patekdavo, nutinka žmonėms ir mūsų laikais. Galbūt pakito forma, tačiau gyvenimiškų problemų turinys visais

laikais išlieka tas pats. Kiekvienas, kuris nori rasti išeitį iš vienos ar kitos situacijos, gali ieškoti atsakymų Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) gyvenime.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) malda

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) daug laiko skyrė Allah'o garbinimui. Jis labai rimtai žiūrėjo į maldą. Malda jam buvo aukščiau visko. Jis miegojo tik nedidelę nakties dalį, dažnai jo palaimintas kūnas nematė poilsio. Kai pasaulis nugrimzdavo į saldų nakties miegą, jis, klūpodamas meldėsi Savo Valdovui. Jam naktinė malda buvo privaloma. Net paskutinėmis savo gyvenimo akimirkomis, nežiūrint ligos, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) rasdavo savyje jėgų išeiti iš savo kuklaus būsto, vadinamo Hudžra-i-Saadat (Laimės Būstu), kad atlikti maldą kartu su džemaat'u.

Aiša (radiallahu anha) perduoda:

Kartais maldos metu iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) krūtinės girdėjosi garsai, panašūs į kaza'ne verdančio vandens garsą. Kai buvo sakomas kvietimas maldai, jis nugrimzdavo į tokią būseną, kad nepažindavo šalia esančių žmonių! (Abu Daud, Salat, 157; Nasai, Sahv, 18).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pasninkas

Musulmonams įsakytas privalomas pasninkas tik Ramadan'o mėnesį. Tačiau Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), retai kurią dieną ar mėnesį praleido be pasninko. Jis būtinai pasninkavo kiekvieno mėnesio 13, 14, 15 dienomis, 6 dienas šavalio mėnesį, muharram mėnesį – Ašura dienos proga,

Mauliud' o dieną – savo gimimo dieną, ir kiekvienos savaitės pirmadienį ir ketvirtadienį. Aiša (radiallahu anha) pasakojo: „Rasuliullah laikėsi pasninko, jo nenutraukdamas. Mes netgi galvojome, kad jis niekada jo nenutrauks“. Kartais Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasninkaudavo po tris dienas iš eilės, be vakarinio pasninko nutraukimo. Kai sahabai pareiškė norą sekti jo pavyzdžiu, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) jiems uždraudė, sakydamas, kad jie nesugebės šito išlaikyti.

Kaip perduoda Aiša (radiallahu anha):

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išėjo į kitą pasaulį, taip ir neprivalgęs iki soties ruginės duonos. (Buhari, Aiman, 22; Ibn Madže, Atime, 48).

Tačiau, tuo pačiu, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) draudė atsakyti – dėl susilaikymo – leistino maisto ir gėrimų. Jis pats valgė ir gėrė leistiną maistą, bet niekada neperivalgydavo. Kartą jis davė tokią pastabą žmogui, kurios nusiraugėjo jo akivaizdoje:

Nustok! Nes šiame pasaulyje valgęs iki soties, Teismo Dieną ilgai badaus. (Tirmizi, Sifatul – Kijama, 37).

Kitame hadis'e sakoma:

Nėra kito indo, kurio užpildymas, žmogui toks pavojingas kaip skrandžio užpildymas, žmogui pakanka keletu kąsnių, kad jis laikytųsi ant kojų. Jei jau būtinai reikia užpildyti skrandį, tai tegul 1/3 dalį skrandžio žmogus skiria maistui, 1/3 dalį gėrimui, o likusią palieka kvėpavimui. (Tirmizi, Zuhd, 47; Ibn Madže, Atime, 50).

Kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nerasdavo nieko valgomu, jis pradėdavo laikytis pasninko. Viename iš hadis'ų sakoma:

Tas, kurio oda balta, nėra viršesnis už juodąjį! Vienas yra viršesnis už kitą tik pagal dievobaimingumą.

Man Allah'as neliepia tapti pirkliu ir kaupiti nuosavybę. Man įsakyta: „Aukštink Allah'ą, būk jo vergu ir garbink!“

Kai stojiesi maldai, atlik ją taip, tarsi tai būtų paskutinis kartas! Neištark žodžių, dėl kurių vėliau gali gailėtis. Nustok siekti to, ko žmonės geidžia dėl savo nerūpestingumo! (Ibn Madže, Zuhd, 15).

Kartą Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) paklausė:

Kas yra pats tobuliausias žmogus?

Jis atsakė:

Tyraširdis, vengiantis nuodėmių, intrigu, melo ir pavydo! (Abu Daud, Džihad, 5).

Ibn Abbas (radiallahu anhu) pranešė, kad Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) keletą dienų iš eilės rytais kėlėsi alkanas, o vakarais namiškiai negalėdavo rasti nieko valgomu, kad jį pamaitinti. Paprastai jie maitinosi rugine duona. (Ibn Saad, Tabakatul-Kubra, 1/400).

Anas bin Malik (radiallahu anhu) pasakojo, kad kartą Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) dukra, kilnioji Fatima, atnešė jam gabalą šviežiai iškeptos duonos. Kai Muhammad'as paklausė:

O kas čia tokio?

Ji atsakė:

Mano kepta duona. Aš negaliu valgyti, kol jūs neparagausite.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pasakė:

Tai pirmas duonos kąsnis, kuris po trijų dienų pertraukos patenka į tavo tėvo skrandį.

Kaip perdavė Abu Hureira:

Buvo dienų, kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) iš bado prisirišdavo prie pilvo plokščią akmenį (Ibn Saad, Tabakatul-Kubra,1/400).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nepalikio savo vaikams palikimo. Nujausdamas, kad musulmonai panorės duoti jo šeimai zakat'ą, jis uždraudė visiems savo palikuonims priimti zakat'ą ir sadaka, padaręs tai jiems haram. Tai ypatingos Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) išminties apraiška. Žmonių meilė Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) palikuonims galėjo padaryti blogą įtaką jų dvasinei būsenai. Šį Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) poelgis buvo padiktuotas jo meilės savo vaikams ir rūpesčio jais, o taip pat rūpinantis tyrais musulmonų visuomenės tarpusavio santykiais.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) buvo labai atidus ir atsargus neaiškios kilmės maisto atžvilgiu. Kartą Hasan'as (radiallahu anhu), dar būdamas vaikas, sėdėdamas senelio glėbyje, stebėjo kaip dalinama churma, surinkta kaip zakat. Vos tik Hasan'as įsidėjo vieną vaisių į burną, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išėmė jį jam iš burnos ir įspėjo:

Išsiimk, išsiimk šitą churmą! Argi tu nežinai, kad mums negalima maitintis maistu, kuris buvo duotas kaip auka (Muslim, Zakat, 161).

Draudimas buvo skirtas asmeniškai Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) ir jo palikuonims, todėl nereikia suprasti, kad musulmonai neturėtų palikti vaikams palikimo. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Ali-fakri fahri“ (pasididžiavimas vargingumu). Tai nereiškia, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) skatino vargingumą ir skurdą. Jo žodžiai apie kuklų gyvenimo būdą nėra įsakas, o patarimas būti nuolankiu Allah'o valiai ir patenkintu savo likimu. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) palaikė turto siekimą, žinoma, uždirbto garbingu būdu ir sąžiningu darbu, ir kalbėjo apie tai, kad „duodanti ranka, kilnesnė už imančią“. Kvietimo atsisakyti žemiškų turtų esmė yra sielos ir širdies atsisakymas nuo nesaikingo dėmesio materialinėms gėrybėms.

Iš kitos pusės, tais laikais tokį kvietimą sąlygojo sunkios gyvenimo sąlygos, kai, matyt, atsirado būtinybė skatinti tokią savybę, kaip pasitenkinimas savo likimu, kuri neleido atsirasti vidiniam nepasitenkinimui Allah'o valia. Pažodinis tokio reikalavimo supratimas privedavo prie to, kad kai kurie žmonės, turėdami tam tikro turto, gyveno taip, tarsi būtų visiškai nuskriausti.

Kaip puikiai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paaiškino susilaikymo prasmę: „Susilaikymas nuo viso, kas yra leista šiame pasaulyje, nereiškia leistinių dalykų apribojimo ar nuosavybės atsisakymo. Susilaikymas – tai siekis labiau viltis tuo, kas yra pas Allah'ą, nei tuo, ką turi pats. Tai viltis gauti Allah'o apdovanojimą už kantrybę, parodytą tuo laiku, kai atsitinka bėda“ (Tirmizi, Zuhd, 29).

„ Susilaikymas gyvenime dovana ramybės kūnui ir sielai. Turto siekimas padidina bėdas ir nelaimes“ (Ahmad bin Hanbal, Kitabuz-Zuhd, 24).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) Perkėlimas

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) uoliai kentė visus kvietimo į Tiesą sunkumus, pagalbos ir palaikymo ieškodamas tik pas savo Kūrėją. Stabmeldžiai žadėjo Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) visas žemiškas gėrybes, kad tik jis atsisakytų Islamo skleidimo. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) jiems kalbėjo: „Man nieko iš jūsų nereikia. Man nereikia nei turtų, nei garbingos padėties, nei valdžios. Allah'as atsiuntė mane pas jus pasiuntiniu, davė man Raštą, liepė man būti jums šaukliu ir mokytoju. Jeigu jūs priimsite iš manęs viską, ką atnešiau jums, tai bus jums laimė šiame pasaulyje ir kitame pasaulyje. Jeigu jūs tai atstumsite, aš vardan Allah'o kentėsiu tol, kol Allah'as mūsų neišteis“. Pačiomis sunkiausiomis gyvenimo akimirkomis Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) neprarado vilties Allah'o pagalba. „Iš tiesų, po sunkumų seka didis palengvėjimas“, - sako Aukščiausiasis Allah'as Korane („Inšrah“, 94/ 5-6). Ir Naktinė Kelionė, kurios metu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) stojo prieš Allah'ą, buvo dovana už jo ištikimybę ir kantrybę.

Šis didis įvykis atsitiko likus pusantrų metų iki persikėlimo iš Mekos į Mediną. Tuo laiku Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) žengė į labai sunkų jo, kaip žmogaus, ir kaip Kūrėjo išrinktojo, gyvenimo laikotarpį. Dešimtaisiais pranašavimo metais mirė jo dėdė Abu Talib. Po keleto mėnesių pasitraukė iš gyvenimo ir Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žmona, tikinčiųjų Motina Hadidža (radiallahu anha). Ji buvo patikimas Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) ramstis, palaikė jį

moralīškai ir materialiai, dalinosi su juo visais sunkumais ir negandomis. Jos išėjimo metai buvo pavadinti Liūdesio Metais... Taif miesto gyventojai, pas kuriuos Pranašas atėjo (sallallahu aleihi va sallam) su geru žodžiu, kviesti jį į Islamą, visais įmanomais būdais jį nuskriaudė, o kai jis ėjo iš miesto, ėmė mėtyti į jį akmenimis.

Naktį iš 26 į 27 Radžab mėnesio dieną Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nusipelnė garbės būti Aukščiausiojo Allah'o priimtas danguje. Korane sakoma: „Šlovė Tam, Kuris naktį perkėlė Savo vergą iš Uždraustosios mečetės į *Al-Aksa* mečetę, kurios apylinkes Mes palaiminom, kad atskleistume jam kai kuriuos Savo ženklus. Iš tiesų Jis – Visagirdis, Visaregis!“ („Isra“, 1).

Mi'radž (Pranašo Perkėlimas) – Allah'o Galybės atspindys ir didi garbė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam). Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) aiškiuose hadis'uose pasakojo, kas ten vyko. Jis grįžo tą naktį su gėrybėmis savo ummai iš Allah'o. Kūrėjas pradžiugino savo Pranašą žinia apie tai, kad atgailavusiems musulmonams bus atleista. Po to Aukščiausiasis Valdovas perdavė jam du paskutinius suros „Bakara“ ajat'us. O pati didžiausia malonė musulmonams buvo paliepiamas penkis kartus per dieną atlikti malda, už ką Aukščiausiasis žadėjo jiems dešimteriopą atlygį...

Daugelis ginčijosi apie tai, koks buvo perkėlimas – fizinis ar dvasinis. Aiša (radiallahu anha) pasakė, kad kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sugrįžo, jo patalas dar nebuvo spėjęs atvėsti. Aukščiausiasis Allah'as suspaudė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) žemiškąjį laiką taip, kad jis spėjo pamatyti ir praeitį, ir dabartį, ir ateitį. Aukščiausiasis Allah'as suteikė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) tam jėgų ir ištvermės...

Bismillahir-rahmanir-rahim**Omar** (radiallahu anhu) **Abu Bakr** (radiallahu anhu)**Kilnusus Ali** (radiallahu anhu)

Taip aprašė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) portretą: „Pranašas buvo vidutinio ūgio. Jo plaukai buvo nei garbanoti, nei tiesūs, o besibanguojantys, vidutinio ilgio. Jis buvo apvalaus veido, šviesios odos, su didelėmis juodomis akimis ir ilgomis blakstienomis. Jis buvo stambių kaulų ir plačių pečių. Delnai ir pėdos buvo minkštos. Jis ėjo lengvai, tarsi leistųsi nuo kalvos.

Kai jis žiūrėdavo į dešinę ar į kairę, tai pasisukdavo visu kūnu. Tarp menčių jis turėjo Pranašystės žymę. Tai įrodymas to, kad Jis – paskutinyasis Pranašas.

Ali (radiallahu anhu) **Osman** (radiallahu anhu)

„Mes atsiuntėme tave kaip malonę pasauliams.“

„Jis buvo pats dosniausias, teisingiausias, gailestingiausias, draugiškiausias ir patikimiausias iš žmonių. Netikėtai jį susitikę, žmonės būdavo iki išgaščio sukrėsti jo didybės. Tačiau tie, kurie jį pažinojo ir klausėsi jo pamokslų, mylėjo jį visa širdimi. Tie, kurie pasakojo apie Pranašą, sakė: „Mes niekada neesame sutikę žmogaus, panašaus į Allah'o Pranašą“, tuo pripažindami savo bejėgiškumą bandant žodžiais išreikšti nepakartojamus Pranašo privatumus.

Tegul pasigaili jo Allah'as ir pasveikina!“

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **portretas**

Palaiminto Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) veido bruožai darė žmonėms didelę įtaką. Iš jo sklido toks tobulas dvasinis grožis, kuris atsispindėjo jo veide. Jis buvo pats šviesiausias ir gražiausias iš žmonių. Tie, kurie jį matė, pažymėjo, kad jis buvo gražesnis už mėnulį keturioliką mėnulio dieną, kai jis pilnas, šviesus, išbaigtas ir aiškus. Džabir (radiallahu anhu) sakė, jog kartą jis pirmiausiai pažvelgė į mėnulį vaikiame, giliai me, giedrame nakties danguje, o po to, į šviesų, tyrą Pranašo veidą, ir Pranašo veidas jam pasirodė puikesnis už mėnulį (Darimi, Mukaddima, 1, 30). Nuo dieviška šviesa spindinčio Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) veido, nedingdavo šypseną.

Visiems, kas jį matė, jis sukeldavo pagarbos jausmą ir virpulį.

Kartą prie jo priėjo badavi (dykumos gyventojas) ir, išsigandęs jo didingumo, labai susijaudino. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paskubėjo jį nuraminti ir tarė: „Nesijaudink, aš ne valdovas... aš sūnus paprastos moters iš Kureiš genties, kuri maitinosi džiovinta mėsa“ (Ibn Madža, At'ima, 30).

Aiša (radiallahu anha) pasakojo apie Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) grožį: „Moterys, kurias Zuleiha pakvietė pietų, pamatčiusios Jusuf (Juozapą) (aleihissalam) negalėjo nuo jo atplėšti akių ir vietoj vaisiai susipjaustė sau pirštus, bet jei jos būtų pamatę Pranašą, jos būtų išsipjovę sau kepenis ir nepastebėtų to“. Aiša (radiallahu anha) pasakojo, kad jo nuostabi širdis suteikdavo jo veidui neįprastos šviesos ir, kad jo veidas skleidė mėnulio šviesą. Iš toli jis atrodė pats gražiausias iš žmonių, o tie, kurie prisiartindavo prie jo, suprasdavo, kad jis, tuo pat metu, ir geriausias iš jų.

Artinantis Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) perėjimui į kitą pasaulį, jo dukra Fatima (radiallahu anha), kreipdamasi į tėvą ištarė:

O! Allah'o Pranaše! Greitu laiku aš daugiau nebebema-tysiu Jūsų veido.

Iš jos akių nevalingai tekėjo ašaros. Po to Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasikvietė Ali (radiallahu anhu) ir pasakė jam:

O, Ali, aprašyk mano veidą. Skaityti aprašymą apie mane – tas pats, kas mane matyti.

Dievobaimingasis Ali (radiallahu anhu) taip aprašė Pranašą (sallallahu aleihi va sallam):

„Pranašas buvo vidutinio ūgio. Jo plaukai buvo nei garbanoti, nei tiesūs, o besibanguojantys, vidutinio ilgio. Jis buvo apvalaus veido, šviesios odos, su didelėmis juodomis akimis ir ilgomis blakstienomis. Jis buvo stambių kaulų ir plačių pečių. Delnai ir pėdos buvo minkštos. Jis ėjo lengvai, tarsi leistųsi nuo kalvos.

Kai jis žiūrėdavo į dešinę ar į kairę, tai pasisukdavo visu kūnu. Tarp menčių jis turėjo Pranašystės žymę. Tai įrodymas to, kad Jis – paskutinis Pranašas.“

„Jis buvo pats dosniausias, teisingiausias, gailestingiausias, draugiškiausias ir patikimiausias iš žmonių. Netikėtai jį susitikę, žmonės būdavo iki išgąščio sukrėsti jo didybės. Tačiau tie, kurie jį pažinojo ir klausėsi jo pamokslų, mylėjo jį visa širdimi. Tie, kurie pasakojo apie Pranašą, sakė: „Mes niekada neesame sutikę žmogaus, panašaus į Allah'o Pranašą“, tuo pripažindami savo bejėgiškumą bandant žodžiais išreikšti nepakartojamus Pranašo privalumus.

Tegul pasigaili jo Allah'as ir pasveikina!“

Nuo tų laikų išliko savo akimis Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) mačiusių žmonių žodiniai jo aprašymai. Išsamiausi jo (sallallahu aleihi va sallam) asmenybės ir išvaizdos aprašymai buvo surinkti Imamo Tirmizi knygoje „Aš-šamailin Nabavie...“ ir Kaad Abul-Jaz knygoje „Kitabul-š-Šira fi tarihi hukukul Mustafa“.

Jo veidas buvo pats nuostabiausias ir tyriausias iš visų veidų. Kartą judėję mokslininkas Abdullah bin Salam su nekantrumu klausinėjo apie Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam) ir, pamatęs jį, sušuko:

Žmogus su tokiais veido bruožais negali meluoti! – ir greitai laiku jis priėmė Islamą.

Abu Ramsa sūnus pasakoja:

Man parodė Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam). Mūsų susitikimo akimirka, išvydęs jo veidą, aš nesulaikiau ir ištariau: „Tai šlovinga asmenybė – Allah'o Pasiuntinys ir tikrasis Pranašas!“

Jis buvo tokio grožio, tokios įtikinančios ir spinduliuojančios išvaizdos, kad nereikėjo ypatingo pagrindo, aiškesnio ženklų ar papildomų jo didžios misijos įrodymų.

Tam, kad pilnai nupasakoti Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) būdą ar, tuo labiau, jo nuostabią išvaizdą („nuru alia nur“ – „šviesa ant šviesos“) vien žodžių nepakanka. Nereikia užmiršti, kad žmogaus sąmonė nesugeba pilnai suvokti dvasinę Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) esybę. Istori-joje yra žinomas atvejis, kuris parodo, jog dvasiškai turtingų žmonių bruožai būna kintantys ir nesugaunami.

Moters vardu Gurdžiu Hatun (kuri buvo dvasinė Maulianos mokinė) vyras gavo paskyrimą į Kaisari miestą. Gurdžiu Hatun liepė žinomam seldžiukų rūmų dailininkui Ainud'ui Davlu keliauti pas Maulianą ir slapta nutapyti jo portretą. Dėl savo paprastumo dailininkas viską papasakojo Maulianai, o jis nusišypsojo ir pasakė:

Gerai, vykdyk savo ponios paliepiamą!

Dailininkas ėmė dirbti. Bet įdomiausia buvo tai, kad veidas, kurį jis bandė perkelti ant drobės, įgaudavo vis naują išraišką, besiskiriančią nuo buvusios prieš tai. Jis imdavo piešti iš naujo, ir tai kartojosi daug kartų. Galų gale, dailininkas tapo stebinančio reiškinio liudininku. Maulianos išvaizda pakito dvidešimt kartų. Suvokęs savo bejėgiškumą, dailininkas atsisakė ketinimo tapyti didžiojo išminčiaus portretą ir iš pagarbos pripuolė prie jo rankos. Visas dailininko menas ir meistriškumas ištirpo jo paties nubrėžtose linijose.

Šis įvykis privertė dailininką apie daug ką susimąstyti. Su nuostaba jis paniro į gilius apmąstymus. Būdamas dvasinių ieškojimų būsenoje, dailininkas kalbėjo:

Jeigu šio tikėjimo išminčius turi tokias savybes, tai koks gi Islamo Pranašas?

Įdomu, kiek Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) išvaizdos aprašymai atspindėjo jo dvasinę esybę? Neabejotina viena – kiekvienas gali sau įsivaizduoti Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) priklausomai nuo jam jaučiamų jausmų dydžio ir gylio, priklausomai nuo žodyno turtingumo ir poetinės vaizduotės.

Ir mes, nežiūrint savo trūkumų, nusprendėme perduoti Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) paveikslą tiek išsamiai, kiek mūsų siela pilna jo dvasinio grožio atspindžių.

Nuo to laiko, kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) perėjo į kitą pasaulį, jo šviesos pripildytą kūną žemė išsaugo pirmiame tyrumė...

Abu Bakr (radiallahu anhu) gilaus liūdesio ir sielvarto būsenoje, žvelgdamas į laikiną Muhammad'o kūną, sušuko:

Tavo mirtis puiki, kaip ir puikus buvo tavo gyvenimas, o, Rasuliullah! – ir palietė lūpomis jo palaimintą kaktą.

Žodiniai Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) portretai buvo vadinami „hilje“, o Pranašo asmenybės bruožų aprašymai – „šamail“. Šie tekstai buvo dviejų tipų: mažos apimties, parašyti ant plono popieriaus ir, iš meilės ir pagarbos Pranašui (sallallahu aleihi va sallam), musulmonų nešiojami ant krūtinės, ir dideli sieniniai lapai, papuošti smulkiomis paausotais augaliniais ornamentais. „Šamail“ buvo praktiškai kiekvienuose musulmonų namuose. Manoma, kad juos matyti ir su meile prisiminti Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) gali tapti priežastimi pelnyti, Allah'o valia, barakat ir apsaugą nuo ligų, gaisrų, skurdo, liūdesio ir staigios mirties.

Nepralenkiamas „hilje“ grafikos meno pavyzdys priklauso kaligrafui Hafiz Osman Efendi (antroji 17-ojo amžiaus pusė), kuris kanonizavo kompozicinę „šamail“ teksto sandarą.

Trumpai apie tai, kas talpinama „šamail“ lape.

1. Pradžia: būtinai parašoma: „Bismilliahi rrahmani rrahim“ – „Vardan Allah'o Maloningojo, Gailestingojo“. 2. Centras: ovalo ar keturkampio forma užrašomas „hilje“ tekstas.
3. Po ovaliu „hilje“ tekstu pavaizduojamas saulė primenantis Pasmėnulis, papuoštas auksu. Ovalo kraštuose parašo-

mi keturių kilniųjų kalifų vardai: 4. Abu Bakr, 5. Omar, 6. Osman, 7. Ali.

Kartais šiose vietose buvo rašomi Pranašo vardai (Ahmad, Mahmud, Hamid), kartais vardai dešimties sahabų, kurie gyvenime buvo pradžiuginti Rojaus žinia.

8. Ajaťas: čia buvo užrašomi ajaťai apie Pranašą. Dažniausiai šie: „Mes atsiuntėme tave kaip malonę pasauliams“, „Nėra abejonių, kad tu, o Pranaše, tobulos moralės“, „Tam, kad Muhammad’as – Allah’o Pranašas pakanka Allah’o liudijimo“. 9. Apatinė „šamail“ dalis: hilje teksto tęsinys arba du’ a. 10,11. Iš abiejų pusių „tazain“ (papuošimų“) dalys.

Apie malonų kvapą, sklindantį nuo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam)

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nuo gimimo buvo aukštos moralės, dvasiškai ir fiziškai švarus. Ir viskas, kas sklido nuo jo kūno, neturėjo kokio nors nemalonaus kvapo. Priešingai, nuo jo kūno sklido ypatingas aromatas, kuris buvo malonesnis už bet kokių kvėpalų kvapą. Anas (radiallahu anhu) sakė: „Nei ambros kvapas, nei muskuso aromatas negalėjo susilyginti su kvapu, sklindančiu nuo Allah’o Pasiuntinio (sallallahu aleihi va sallam) kūno“. Tame pačiame hadise Anas (radiallahu anhu) sakė, kad nebuvo šilko ir atlaso, minkštesnio ir švelnesnio už Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) delnus. Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) miegojo „kailiulia“ – dvasinei ir fizinei sveikatai naudingas trumpalaikis (maždaug 15 minučių) dienos miegas, kai saulė būna zenite. Tuo laiku Anas (radiallahu anhu) motina Ummu Suleima (Rumaisa), artima Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) giminaitė, ėmė rinkti į indą prakaito lašus nuo puikaus miegančiojo veido. Prabudęs Pranašas (sallallahu

aleihi va sallam) paklausė: „O, Ummu Suleima, ką tu darai?“. Ji atsakė, jog negalėjo leisti, kad šis puikus rožių aromatas išnyktų ore, todėl surinko prakaito lašelius ir supylė į indelį su kvėpalais, nes jo kvapas geresnis už bet kokius kvėpalus. (Sahih Muslim).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) mėgo malonius kvapus. Kvapai buvo vienas iš trijų dalykų (tarp kurių malda ir moterys), kuriems Aukščiausiasis Allah'as pasėjo meilę Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) širdyje. (Nasai, Išratun-nisa, 1 (7, 61)). Namuose ir kelionėje jis visuomet prie savęs turėjo indą su kvėpalais. (Abu Daud, 4, 107 (4162)). Jis savo pavyzdžiu mokė žmones naudotis kvėpalais ir gyventi švaroje. Apie tai, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išeidavo į gatvę, žmonės žinojo iš prieš jį atsklindančio aromato. Anas bin Malik (radiallahu anhu) pasakojo: „Kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pereidavo per vieną iš Medinos gatvių, žmonės, užuosdami malonų kvapą, kalbėjo, kad čia praėjo Pranašas (sallallahu aleihi va sallam). Mes sužinodavome apie Pranašo atėjimą iš malonaus kvapo, kuris užpildydavo erdvę“. (Ibn Saab, Tabakas, 1, psl. 398 – 399). Džabir (radiallahu anhu) pasakojo, kad jeigu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paspausdavo kam nors ranką, tai po to žmogaus ranka visą dieną kvėpėjo, o jeigu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) uždėdavo savo ranką kuriam nors vaikui ant galvos, tai šį vaiką visada buvo galima atskirti tarp kitų iš kvapo. (Tabarani, al-Mudžamus-sagir, 1, psl. 38-39).

Aukštos Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) moralės pavyzdžiai

Apie Pranašą Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam) Aiša (radiallahu anha) pasakojo: „Jis niekada neteisė ir nekaltino,

neatsakydavo grubumu į grubumą, veikia iš savo gerumo ir geranoriškumo, šalinosi blogio. Jis niekada neširdo, jeigu neteisybė buvo susijusi su juo pačiu, bet nepakentė kitų tusių pažeidimo. Buvo pagarbus viskam, kas gyva. Nebuvo atvejo, kad jis atsakytų prašančiajam pagalbos“.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) kvietė į tikėjimą, dėl savo aukšto dvasinio būvio, dėl užjaučiančios širdies troškimo padėti iškankintoms sieloms įgyti ramybę. Aukščiausiasis Allah'as taip kalbėjo savo Pranašui: „Per Allah'o gailestingumą tu buvai jiems švelnesnis; o jeigu būtum šiurkštus, kietaširdis, tai jie būtų atsitraukę nuo tavęs. Dovanok jiems ir paprašyk jiems atleidimo“ („Ali Imran“, 3/159).

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) dėl savo širdies gerumo stengėsi pats aptarnauti savo svečius. Nuo vaikystės nebuvo tokio atvejo, kad jis būtų ką nors pažeminęs ar nuskriaudęs. Jis buvo žinomas savo gailestingumu našlaičiams, vargšams ir našlėms. (Buhari, Nafakat, 1; Muslim, Zuhd, 41-42)

Anas (radiallahu anhu) sakė:

Aš patarnavau Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) dešimt metų. Kai jis matė trūkumų mano veiksmuose, jis niekuomet man nepasakė:

Geriau būtum pasielgęs kitaip! (Abu Daud, Adab, 1).

Atsitiktiniai žmonės, patekę į jo įtakos sferą, sukrėsti jo nepaprastų savybių, priimdavo Islamą.

Abu Basra al-Gifari (radiallahu anhu) apie savo gyvenimą džahilijos (neišmanymo) laikotarpiu pasakoja: „Aš atvykau į Mediną ir apsistojau pas Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam). Tą vakarą aš išgėriau pieną, išmelžtą iš septynių avių, bet jis neatkreipė į mano neišsiauklėjimą jokio dėmesio. Pranašas

(sallallahu aleihi va sallam) tą naktį atsigulė alkanas, bet neišreiškė jokio nepasitenkinimo ar pykčio. Pamatęs prieš save tokios moralės pavyzdį, nustebintas Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) charakterio, kitą dieną aš priėmiau Islama“.

Apie tai, kaip Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kalbėjo

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kalbėjo gražiai, jo išsireiškimai buvo aiškūs. Jis niekada nesakė nieko bereikalingo, bet tuo pačiu jo kalboje niekas nelikdavo nepasakyta. Kalbėdamas, jis aiškiai tarė kiekvieną žodį, jo kalba tarsi tekėjo. Jis naudojo gilios prasmės žodžius ir posakius. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), kalbėdamas apie ateitį, visuomet sakydavo „inšallah“, kas reiškia „jei Allah'as panorės“. O pačius svarbiausius dalykus, kuriuos reikėjo perduoti žmonėms, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pakartodavo tris kartus. Svarbius žodžius jis išskirdavo intonacija, kirčiu arba sakydavo: „atkreipkite dėmesį“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Aukščiausiasis Allah'as suteikė man pirmenybę palyginus su kitais Pranašais šešiuose dalykuose: 1) man buvo iš anksto suteikta galimybė įdėti daug prasmės į nedaug žodžių; 2) man buvo suteiktas gebėjimas pasėti priešų širdyse baimę mėnesio kelionės atstumu; 3) visa žemė buvo man duota kaip Allah'o garbinimo vieta; ir kiekvienas iš mano ummos, kai tik ateis maldos laikas, tegul tuojau pat stoja melstis; 4) karo trofėjai, grobis buvo man leistas, padarytas man „halal“ (leidžiamu); 5) Man Teismo Dieną buvo suteikta užtariamo už savo pasekėjus teisė (šafaat); 6) Pranašai iki manęs buvo atsiųsti atskiroms gentims, aš buvau atsiustas visiems žmonėms ir manimi buvo užbaigta Pranašų eilė“ (Buhari, Masabih, 2, 168). Kai Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) anūkas Hasan'as (radiallahu anhu) paklausė savo dėdės iš mamos

pusės Hind bin Abu Hala (kilniosios Hadidžos (radiallahu anha) sūnaus iš pirmosios santuokos) apie tai, kaip kalbėjo jo senelis, tas papasakojo štai ką: „Rasuliullah, prieš ką nors pasakydamas, pirmiausiai galvojo, mąstė. Jo tylėjimas truko ilgiau, nei jo kalba. Jis nekabėjo tuščiai, ar nenaudingai, ar netinkamu metu. Jis pradėdavo kalbėti ir baigdavo Allah'o vardu. Jis kalbėjo trumpomis, bet, prasmės atžvilgiu, išsamiomis ir užbaigtomis frazėmis ir sakiniais. Jo žodžiai buvo teisingi ir tinkamai panaudoti. Jis niekuomet nesakė tuščių žodžių. Kiekviename žodyje slypėjo išmintis. Niekas nebuvo girdėjęs, kad Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) piktažodžiautų ar apkalbinėtų. Su kiekvienu kalbėjo atitinkamai pagal jo dvasinio išsivystymo lygį.

Nieko neskriaudė ir nieko nelaiškė žemesniu už save. Džiaugėsi net gi menkesniu gėriu ir nekalbėjo blogai. Ir gyrė ką nors ne todėl, kad jam patiko, kaip ir nekritikavo todėl, kad jam nepatiko. Ir nepyko dėl žemiškųjų reikalų. Tačiau, jei kur nors matė neteisybę, niekas negalėjo numalšinti jo pykčio tol, kol jis visko nesutvarkydavo. Jei kažkas buvo susiję su juo asmeniškai, jis nepykdavo. Jei į kažką rodydavo, jokiū būdu nedarė to rodomuoju pirštu, bet visa ranka. Kai jis kalbėjo, tai darė rankų judesius: didžiuoju pirštu periodiškai baksnojo išskleistą kairiosios rankos delną. Kai jis ant ko nors supykdamas, tai iš karto susigriebdavo ir neparodydavo, kad pyksta. Kai jam buvo linksma ir ramu, jis užmerkdavo akis. Daugiausia, ką jis darydavo, tik šypsojosi, bet nesijuokdavo. Ir kai jis šypsojosi, jo dantys boluodavo tarsi perlai“.

Kitas Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) anūkas Husein'as (radiallahu anhu) klausė savo tėvo hazrat'o Ali, kaip Pranašas elgėsi su tais, kurie ateidavo į jo pamokas ir

pokalbius. Ali (radiallahu anhu) atsakė: „Pranašas buvo draugiškas su visais, kurie ateidavo į mečetę. Elgėsi švelniai. Jis su visais elgėsi su didele užuojauta ir atleidimu. Jis nebuvo šiurkščiaširdis ir nekalbėjo grubių, skaudžių žodžių. Jis nieko nesmerkė. Su niekuo nesiginčijo. Nešaukė. Nesibarė. Neikalbėjo blogų žodžių. Nebuvo ir gobšus. Stengėsi palaikyti tuos, kurie dėl ko nors vylėsi, neatimdavo vilties. Nekreipė dėmesio į tai, kas jam nepatikdavo. Ir tai, kas jam nepatikdavo, priimdavo tylėdamas. Jo taisyklė buvo: su niekuo nesivelti į ginčus, kalbėti mažai ir neužsiiminėti bereikalingais darbais. Ir žmonėms leido būti tokiais, kokie jie yra: neieškojo nė viename trūkumų, nesakė niekam to, kas jam nebus gėris, ir kas jam nesuteiks savab (atpildo)“.

Čia reikia paminėti, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), kur buvo būtina, galėjo parodyti tvirtumą ir savo požiūrį išdėstyti gana griežta forma. Žemiau pateikta situacija, aiškiai tai parodo. Vieno žymaus arabo iš Kuraiš genties žmona, įvykdė vagystę. Ir reikalas buvo perduotas teisėjams. Turtinga šeima, bijodama blogos šlovės ir gėdos, per tarpininkus bandė šią bylą uždaryti. Moters giminaičiai nusprendė per bendražygių ir Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) numylėtinį Usama bin Zaid, šito paprašyti pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam). Kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išgirdo Usamo prašymą, jis pasikeitė iš veido ir, kreipdamasis į jį ištarė: „Usama! Tu prašai, kad aš užtarčiau dėl nusikaltimo, dėl kurio Allah'as pateikė kategorišką sprendimą!“ Ir Usama, supratęs, jog žaidžia su ugnimi, paprašė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) jam atleisti. Tos pačios dienos vakare Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) stojo prieš žmones ir griežtai pasakė: „O, žmonės! Prieš jus buvę tautos buvo sunaikintos dėl to, kad turėję žinomą kilmę, gynė savo giminės nusikaltėlius,

tačiau negailestingai baudė vargšus. Aš noriu, kad jūs žinotumėte: jeigu mano duktė Fatima įvykdytų vagystę, vallahi, aš nupjaučiau jai ranką!“ (Buhari, Sahih, 8, 16; Nesai, Sunnan, 8, 71).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) su visais kalbėjo tokiu lygiu, kuriuo pašnekovas jį galėjo suprasti. Kaip perduoda Ibn Abbas (radiallahu anhu) ashabai-kiram paklausė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam):

- O, Allah'o Pranaše! Ar reikia pasakoti žmonėms viską, ką iš tavęs išgirdome?

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atsakė:

- Taip. Tačiau yra tokių bendruomenių, kurie nesigebės iš karto suprasti kai kurių dalykų, kalbėkite tik taip, kad jiems būtų aišku, kad nesukelti bendruomenėje nesutarimų.

Po to Ibn Abbas (radiallahu anhu), kalbėdamas ką nors apie kai kuriuos dalykus, buvo atsargus (Ali Al Muttaki, 10, 307). Yra kai kurie mokymai, apie kuriuos kalbant su nepasirengusiu klausytoju, reikia atsižvelgti į suvokimo lygį ir vienų ar kitų žinių poreikio lygį. Pavyzdžiui, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), priklausomai nuo suvokimo lygio, pasakodavo apie Islamą, atsižvelgdamas į vieno ar kito mokinio gabumus. Jei pas jį ateidavo dykumos gyventojas beduinas, kuriam buvo tolima kultūra, ir klausė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) apie Islamą, ir jeigu tą patį klausimą jam užduodavo jo auklėtinis, atsakymai, žinoma, būdavo skirtingi. Kaip perduoda Abu Huraira (radiallahu anhu), kartą vienas beduinas atėjo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) ir paklausė: „O, Allaho Pranaše! Papasakok man apie tokį darbą, kurį padaręs aš įeisiu į Rojų“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) jam pasakė: „Būk Allah'o vergu, nieko nepriskirk Jam į bendrininkus.

Atlik būtiną maldą, duok būtiną zakat'ą ir pasninkauk Ramadan'o mėnesį" (Buhari, Zakat, 1; Muslim, Iman, 15).

Muaz bin Džabal (radiallahu anhu) paklausė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam):

- O, Rasuliullah! Pasakyk man apie vieną poelgį, kuris atves mane į Rojų ir nutolins nuo Pragaro.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė:

- Tu klausi manęs apie didį poelgį. Tačiau tam, kuriam Allah'as padės tai padaryti, iš tiesų, bus nesunku. Jeigu, nepriskirdamas bendrininkų, būsi ištikimu Allah'o vergu. Tobulu būdu atliksi maldą. Duosi zakat'ą. Ramadan'o mėnesį pasninkausi. Jei turėsi galimybę ir jėgų, atliksi Hadž'ą.

Po to jis tęsė savo kalbą:

- Ar nurodyti tau dabar gėrybių vartus? Pasninkas – tai skydas. Sadaka užgesins bausmę už nuodėmę, kaip vanduo užgesina ugnį. O malda, atlikta paskutinį nakties trečdalį, nutrins nuodėmę.

Po to Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) perskaitė jam 16 ir 17 suros „Sadžda“ ajat'us, kuriuose kalbama apie tai, kad tiki tie, kurių kūnai pakyla iš guolio, kad su baime ir viltimi kreiptis į Allah'ą, ir kurie dalina labdarą (sadaka) iš to, kuo Allah'as juos apdovanojo, ir kad nė viena siela nežino, kiek jai skirta paguodos kaip atlygio už jos darbus.

Perskaitęs ajat'us Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė taip:

- Ar pranešti tau apie kiekvieno darbo pagrindą, jo ramstį ir viršūnę?

Muaz ibn Džabal pasakė:

- Taip, O Rasuliullah, pasakyk!

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) tarė:

Visa ko pagrindas yra Islamas, jo ramstis – malda, jo viršūnė – džihad'as.

Ir pratęsė:

- Ar pasakyti tau apie pagrindinę arteriją, apie pagrindą, kuris pakelia juos į aukštą lygį?

Muaz bin Džabal pasakė:

- Taip, Rasuliullah, pasakyk man.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) tada parodė į liežuvį ir pasakė:

- Saugok tai!

Muaz bin Džabal paklausė:

- O, Rasuliullah, argi būsime paklausti už viską ką kalbame?

- O, Muaz! Nesitikėjau iš tavęs tokio klausimo! Žmonės nuveda į Pragarą tik tai, kas išeina iš jų lūpų (Tirmizi, Iman, 8).

Abdullah bin Amr žodžiais, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nenaudojo bjaurių žodžių, buvusių to meto arabų leksikone. Kartą apie tai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „Delikatumas, mandagumas, dvasinės plonybės – tai tos savybės, kurios šiame pasaulyje gali būti žmonių nelabai vertinamos, tačiau Teismo dieną jos vaidins labai svarbų vaidmenį“ (Tirmizi, Birr, 61). Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) su pilna atsakomybe vykdė nelengvą Pranašystės misiją.

Šiuo požiūriu jis buvo toks kantrus ir siekiantis tikslo, jog kartai, kad nepražūtų, jam prireikdavo Dieviško perspėjimo.

Apie šį didį Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) geranoriškumą, pasiaukojimą dėl žmonių laimės, Korane rašoma taip:

„Galbūt tu esi pasiruošęs pražudyti save iš sielvarto, kad jie netiki!“ (Sura „Aš-Šuara“, 3). Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) dėl savo meilės ir gailestingumo, kiekvienam mūsų planetos gyventojui troško išgelbėjimo nuo Pragaro ugnies, linkėjo, kad kiekvienas patikėtų į Allah'ą ir patirtų laimę abejuose pasauliuose. Ji sakė: „Aš auklėju jus nekeldamas viešumon jūsų ydų ir nenurodydamas jūsų klaidų. Aš auklėju jus tylomis“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) niekada grubiai nenurodydavo žmonių klaidų. Jo auklėjimo būdas išsiskyrė subtilumu ir delikatumu. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Kas su manimi vyksta, kad matau jus tokiais!“. Tai sakydamas, jis tarsi prisiimdavo sau kaltę dėl to, kad buvo negarbingų žmonių poelgių liudininkas. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) su žmonėmis elgėsi maloniai ir kiekvienam parodydavo didelę pagarbą, pripažindamas jo asmenybę. Jis sakė savo kalbas taip, tarsi bijotų savo žodžiais įžeisti pašnekovą. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo sklidas meilės ir gerumo. Jis buvo tarsi gyvojo vandens šaltinis, prikeliantis gyvybei išdžiuvusius laukus. Niekas nenueidavo nuo jo alkanas ar kankinamas troškulio, niekas nenueidavo nuo jo negavęs atsakymo.

Tuos, kurie susitikdavo su juo netikėtai, apimdavo pagarbos jausmas. Po keleto minučių konfidencialaus pokalbio pašnekovas nueidavo jį pamilęs.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) dažnai buvo liūdnas ir nuolat mąstė apie šio pasaulio sutvėrimo prasmę. Be reikalo nekalbėjo. Didelę laiko dalį praleisdavo tylėdamas. Jei imdavo apie ką nors kalbėti, tai sakydavo iki galo, nesustodavo ties puse žodžio. Stengėsi kalbėti trumpai, bet išraiškingai. Kalbėjo suprantamai, kiekvieną žodį tarsi suverdavo.

Į žmonių grubumą niekuomet neatsakydavo. Ir grubiai išsireiškiantiems žmonėms niekuomet nepriekaištavo. Jo vidinė būseną ir jo jausmai atsispindėdavo palaimintame jo veide, ir todėl aplinkiniai atidžiai sekė savo kalbą ir veiksmus, kad nenuliūdintų mylimo Pranašo.

Hadis'e sakoma: „Grubus žodis neatneš nieko, išskyrus pasmerkimą. O drovumas ir adab (mandagus elgesys) papuoš tą vietą, kurioje pasireškia“ (Muslim, Birr, 78; Abu Daud, Džihad, 1).

Apie Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **drabužius**

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pabrėžė, kad musulmono aprangos švara kalba apie jo būklę prieš Allah'ą. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nepatarė rengtis taip, kad drabužiai sukeltų pasididžiavimo jausmą. Jis nemėgo aprangos nesaikingumo, teikė pirmenybę kukliems drabužiams, nepritraukiantiems žmonių dėmesio, nesukeliantiems jiems pavydo, bet, tuo pačiu, skoningai parinktiems. Kartą, pamatęs nevalyvai apsirengusį žmogų, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paklausė: „Ar turi pinigų? Ar turi laiko?“ Išgirdęs teigiamą atsakymą, jis tęsė: „Jei Allah'as suteikė tau gėrybių, tai tegul jos būna matomos ant tavęs!“ (Nasai, Zinat, 54; Ahmad bin Hanbal, 2/182). Kitu atveju Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė:

„Allah'ui patinka savo vergų išvaizdoje matyti Jo dovanotas gėrybes“ (Ahmad bin Hanbal, 4/182).

Ašas bin Suleim (radiallahu anhu) pasakojo: „Man pasakojo mano teta. Jai papasakojo jos dėdė.: „Kartą ėjau Medinos gatve, ir mano rūbas vilkosi žeme. Tuo laiku išgirdau už savęs balsą:

Pakelk izar'o padurkus! Tai padės tau išlaikyti drabužį švarų. Ir jis ilgai tau tarnaus.

Kai apsidairiau, išvydau, kad tai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė man tuos žodžius.

Pasiaiškindamas jam atsakiau:

O, Allah'o Pranaše! Tai tik grubios, nevertingos medžiagos chalatas.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) tuomet pasakė man:

Nejaugi nenori ir dėl rūbų imti pavyzdį iš manęs, kaip imi pavyzdį dėl visų kitų dalykų.

Ir kai aš pažvelgiau į Pranašą, pamačiau, kad jo drabužiai buvo iki kauliukų, bet nesiekė žemės“ (Abu Daud, Libas, 3).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pabrėžė, kad drabužiai parodo žmogaus charakterį, jo santykį su Dievu, tam tikru lygiu parodo jo tikėjimą. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nepritarė tam, kad vyrai, rengtųsi kaip moterys, o moterys – kaip vyrai. Jis sakė: „Ne iš mūsų tos moterys, kurios rengiasi kaip vyrai, ir tie vyrai, kurie rengiasi kaip moterys“ (Buhari, Džamius-sahih, 7, 55).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nešiojo medvilninius ir vilnonius drabužius. Jo drabužiai buvo įvairių spalvų:

baltos, žalios, juodos, geltonos ir raudonos. Tačiau jis pagal galimybes rekomendavo nešioti baltos spalvos drabužius, nes balta spalva simbolizuoja skaistumą ir švarą. Jis patarė musulmonus laidoti susuktus į baltą savaną. Kaip pasakoja Ali (radiallahu anhu), Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kartą į dešinę ranką paėmė šilkinį audinį, o į kairę – aukso ir pasakė: „Šie du dalykai mano Ummos vyrams vienareikšmiškai yra haram (uždrausti)“ (Abu Daud, Libas, 11).

Korane aprašoma, kaip Lukman (aleihissalam) mokė sūnų: „Nenusukinėk savo skruostų nuo žmonių ir nevaikščiok užrietęs nosį. Iš tiesų Allah'as nemyli visokių pasipūtėlių, pagyrūnų! Ir derink savo žingsnius“ („Lukman“, 31/18-19). Suros „Isra“ 37-ame ajat'e Allah'as Ta'alia sako: „Ir nevaikščiok žemėje pasipūtęs: juk tu nepragręši žemės ir nepasieksi kalnų aukščio!“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) vaikščiojo greitai, žemė tarsi pati judėjo po jo kojomis. Bendražygiai pasakojo, jog nematė žmogaus, kuris būtų vaikščiojęs greičiau už Pranašą. Tuo pačiu jo eiseną buvo kilni ir rami, tai yra ji buvo didinga, be nereikalingų judesių. (Abu Hureira). Eidamas jis lengvai palinkdavo į priekį ir eidavo prakilniai. Jis judėjo lengvai, tarsi leistųsi nuo kalvos, ir nesidairė į šalis. Kai kas nors jį užkalbindavo, jis pasisukdavo visu kūnu. Jo žingsniai buvo trumpi ir dažni. Jis ėjo pilna pėda.

Musulmonui, įsigijusiam naujus drabužius, kad išvengtų pasididžiavimo ir nepamiršti to, kad jam viską dovanoja Allah'as, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patarė sakyti tokią du'ą:

„Aš šlovinu Allah'ą, Kuris aprenge mane šiais drabužiais, kadangi aš pats neturiu tam galimybių ir jėgų. O Allah! Aš prašau, kad šie drabužiai būtų man gėriu. Aš ieškau

pas Tave prieglobsčio nuo nusižengimų, kurie bus padaryti vilkint šiuos drabužius!“ (Abu Daud, Libas, 29). Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) dažnai perspėdavo tikinčiuosius, kad tų, kurie dėvi drabužius, puikuodamiesi jais prieš žmones, Teismo Dieną laukia pažeminimo ir kančių rūbai.

Ibn Masud (radiallahu anhu) pranešė, kad kartą Allah'o Pasiuntinys pasakė:

- Neįeis į Rojų tas, kurio širdyje bus bent kruopelės svorio išdidumo.

Kažkas iš žmonių, tai išgirdęs, paprieštaravo:

-Bet juk žmogus nori, kad jo drabužiai būtų gražūs ir, kad jo sandalai būtų gražūs.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) į tai atsakė:

- Iš tiesų, Allah'as gražus yra gražus ir Jis myli grožį. Bet kas dėl išdidumo, tai – Tiesos paneigimas ir paniekinamas elgesys su žmonėmis (su tikslu juos pažeminti) (Muslim, Iman, 147).

Džundub bin Makis (radiallahu anhu) pasakojo:

- Kai pas Pasiuntinį atvykdavo delegacija (iš kokios nors genties), jis apsilkdavo savo geriausius drabužius, patardamas savo artimiausiems bendražygiams padaryti tą patį. Ir aš mačiau, kaip tą dieną, kai pas Allah'o Pasiuntinį (sallallahu aleihi va sallam) atvyko delegacija iš Kindo, jis vilkėjo jemenietiškus drabužius ir taip pat buvo apsirengę Abu Bakr ir Omar (radiallahu anhum) (Ibn Saad, Tabakat, 4/346).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) dažnai kartodavo: „Allah'as yra gražus ir Jis myli grožį“, „Iš tiesų, Allah'ui patinka, kai iš jo vergo matyti, kad Jis apdovanojo jį malone“ (Ahmad bin Hanbal, 2/182).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **teisingumas ir patikimumas**

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) dar džahilija laikotarpiu pelnė tokią žmonių pagarbą, kad netgi vienas iš pikčiausių Islamo priešų kažkada paskelbė:

- O, Muhammad'ai! Aš netvirtinu, kad tu esi melagis. Bet aš nenoriu girdėti apie tavo religiją.

Iš to matyti, kad Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam) pripažino ir gerbė net labiausiai užsispyrę Islamo priešai. Jie pripažino, kad jis teisus, bet dėl savo užsispyrimo atsisakė priimti kvietimą į tiesą. Korane skaitome tokius Allah'o žodžius:

„Mes žinom, kad tave liūdina tai, ką jie kalba. Juk jie nelaiko tavęs melagiu – neteisuoliai neigia Allah'o ženklus!“ („An'am“, 6/33).

628 metais Bizantijos imperatoriui Heraklėjui, kai jis keliavo iš žygio prieš persus, kurio metu persai buvo nugalėti, perdavė Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) laišką, kuriame jis kvietė jį priimti Islamą. Laiškas imperatoriaus nesupykdė, priešingai, jis labai juo susidomėjo ir, kad giliau pažinti naują religiją, įsakė pakviesti keletą Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) žemiečių. Tuo metu iš Sirijos atvykusiam karavanui vadovavo Abu Sufjan, aršus Islamo priešas. Tuo laiku jau buvo praėję šeši metai nuo musulmonų persikėlimo iš Mekos į Mediną, ir musulmonai su stabmeldžiais buvo taikoje. Imperatoriaus, pas kurį tuo metu viešėjo svečiai iš Romos, įsakymu pas jį buvo atvesti arabai. Į susitikimą taip pat pakvietė vertėją. Imperatoriau liepimu, vertėjas paklausė arabų:

- Kuris iš jūsų yra artimiausias giminystės ryšiais žmogui, kuris skelbiasi Allah'o Pasiuntiniu?

Abu Sufjan atsakė, kad pats artimiausias - jis.

Imperatorius pasakė:

- Pakvieskite jį ir jo draugus arčiau manęs! Ir tegul jo draugai būtinai pasiklauso mūsų pokalbio. Po to jis pasisuko į vertėją ir tarė:

- Aš uždavinėsiu klausimus Pranašo giminaičiui ir, jeigu jis ims meluoti, tegul draugai iš karto jį pataiso. (Vėliau Abu Sufjan prisipažino, kad jei nesibaimintų, jog draugai sugaus jį meluojant, būtinai būtų Muhammad'ą apšmeižęs.)

Pirmasis imperatoriaus klausimas buvo suformuluotas taip:

- Kokia kilmė žmogaus, kuris tvirtina esąs Pranašas?

- Jis kilęs ir kilmingos genties.

- Ar buvo daugiau žmonių, kurie tarp jūsų skelbė kažką panašaus?

- Ne, tokių žmonių nebuvo.

- Ar buvo iš jo giminės valdovų?

- Ne, nebuvo.

- Aukštesnių ar žemesnių sluoksnių atstovai seka šiuo Pranašu?

- Žemesnių sluoksnių.

- Jo pasekėjų kiekis auga ar mažėja?

- Nuolatos auga.

- Ar buvo tarp jo pasekėjų tokių žmonių, kurie iš pradžių priėmė jo religiją, o po to atgailaudami iš jos išėjo?

- Ne, nebuvo.

- Ar iki šito laiko jūs buvote jo melo liudininkais?

- Ne.

- Ar buvo atvejis, kad jis sulaužytų duotą žodį.

- Ne, to nebuvo. Jis visada laikosi savo pažadų. Šiuo metu esame sudarę su juo sutartį ir nežinome, kaip jis pasielks šį kartą.

Kaip vėliau pasakojo Abu Sufjan: „Aš nesuradau nieko, kuo jį apjuodinti, išskyrus šiuos žodžius“.

- Jūs stojote su juo į mūšį?

- Taip, stojome.

- Kieno naudai baigdavosi mūšiai?

- Kartais laimėdavome mes, kartais jie.

- Į kas jis jus kviečia?

- Jis liepia garbinti Vieną Allah'ą, nieko nepriskirti Jam į bendrininkus; kad mes paliktume protėvių tikėjimą.

Atsakydamas į tai, imperatorius pasakė vertėjui:

- Pasakyk jam, kad aš paklausiau apie Pranašo kilmę, ir jis atsakė, kad šis žmogus garbingos kilmės. O Pranašai visada būdavo kilę iš garbingos giminės.

- Aš paklausiau jo: „Ar buvo iki jo žmonių, kurie skelbė kažką panašaus?“ Ir jis atsakė, kad nebuvo. Jei iki jo būtų buvę tokie žmonės, tai aš būčiau sakęs, kad jis seka anks-

tesniais pavyzdžiais. Aš jo paklausiau: „Ar tarp jo protėvių buvo valdovų?“ Jis atsakė, kad nebuvo. Jei būčiau išgirdęs patvirtinantį atsakymą, tai nuspręščiau, jog jis tik bando grąžinti savo protėvių padėtį.

- Aš klausiau apie melo atvejus, tačiau jis atsakė neigiamai. Aš žinau, kad jeigu žmogus nemeluoja žmonėms, tai jis niekuomet nepradės ko nors išsigalvoti apie Viešpatį. Aš klausiau apie jo pasekėjus. Jis atsakė, jog jį seką žmonės iš žemųjų sluoksnių. Pranašais visada pirmiausiai pradeda sekti neturtingi visuomenės sluoksniai.

Aš jo paklausiau: „Mažėja ar auga jo pasekėjų skaičius?“ Ir jis atsakė, jog pasekėjų daugėja. Tai tikrųjų religijų savybė. Kol tikėjimas nepasieks tobulumo, jo pasekėjų skaičius nepaliaujamai augs.

- Aš klausiau apie pasitraukusius. Jis atsakė, kad pasitraukusių nebuvo. Kai tikėjimas apšviečia sielą, jis gilai įleidžia šaknis. Taip bus visada.

- Aš paklausiau, ar buvo atvejų, kai jis sulaužė duotą žodį. Jis atsakė, kad to niekad nebuvo. O Pranašai niekada nesulaužo savo pažadų. Aš paklausiau jo: „Į ką jis jus kviečia?“. Jis atsakė, kad jis kviečia garbinti Vieną Allah'ą. Nepriškirti Jam bendrininkų, negarbinti stabų, būti sąžiningais ir teisingais. Pokalbio pabaigoje imperatorius sušuko:

- Jei viskas, ką jis mums pasakoja yra tiesa, tai ši asmenybė greitai laiku ims valdyti žemę, kuri dabar yra po mūsų kojomis. Taip, aš žinojau, kad greitai turi pasirodyti Pranašas, bet nesitikėjau, kad jis bus iš jūsų tautos. Jei žinočiau, kad galėsiu iki jo nusigauti, tai būčiau pasirengęs bet

kokiems sunkumams, kad tik pasimatyčiau su juo. Jei būčiau greta jo, būtinai nuplaučiau jam kojas.

Po to imperatorius pareikalavo atnešti Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) laišką, kuris jam buvo perduotas per Bursos miesto valdytoją Dihija. Kai laišką atnešė, imperatorius paėmė jį į rankas ir perskaitė:

„Vardan Dievo Maloningojo, Gailestingojo.

Nuo Dievo vergo ir Pasiuntinio Muhammad'o romėnų valdovui Herklėjui!

Sveikinu tiesos pasekėjus!

Aš kviečiu tave į Islamą. Priimk Islamą ir tu pasieksi amžinąją laimę.

Tegul Allah'as apdovanoja tave dvigubai! Jei tu atmesi mano kvietimą, tegul krenta ant tavęs visų tavo pavaldinių nuodėmės“.

„Sakyk: „O Rašto žmonės, Susitarkime dėl žodžio, vienodo mums ir jums, kad nesilankstysime niekam kitam, išskyrus Allah'ui, ir nieko neprisidursime Jam į draugus, ir kad vieni iš mūsų nepaverstų kitų viešpačiais lygiais Allah'ui. Na bet jeigu jie nususuktų, sakykite: „Liudykite, kad mes – musulmonai““. (Sura „Ali Imran“, 64).

Vėliau Abu Sufjan pasakojo: „Pasibaigus pokalbiui su Herklėjumi ir perskaičius laišką, salėje kilo triukšmas. Balsai ėmė stiprėti ir mus išvedė. Po to aš pasakojau draugams:

„Muhammad'o padėtis žymiai sutvirtėjo. Pažiūrėkite, pats Malik Bani Astar (t.y. Herklėjas) jo bijo!“ Po šito aš patikėjau, kad Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) pasiseks,

ir niekada daugiau tuo neabejojau. Galų gale, Allah'as ir mane nukreipė į teisingą kelią“ (Buhari, Kitabul-džihad, 102).

Objektyvumas, su kuriuo imperatorius nagrinėjo Islamo klausimą, mūsų nuomone, kilo ne vien iš jo asmeninio padorumo ir nuoširdumo. Krikščionybė savo pagrindą yra tikroji religija, ir anksčiau rėmėsi vienadienvystės principu. Tais laikais, kai vyko anksčiau aprašyti įvykiai, krikščionybė dar buvo išsaugojusi tikrąjį Jėzaus mokymą. Bažnyčios viduje apie du šimtus metų vyko kova, kuri vadinosi „ikonų kova“, po kurios cerkvių ir soborų pastatai prisipildė ikonų ir statulų. Krikščionybė nutolo nuo viendievytės ir pasidavė trejybės mokymų įtakai. Tokiu būdu krikščionybė prarado autentiškumą, ir Valdovas nusprendė atnaujinti tikėjimą, pasiūsdamas naują Knygą, kurią Pats pažadėjo saugoti nuo iškraipymų ir išlaikyti iki Pasaulio pabaigos.

Yra duomenų, kad tais sąmyšio laikais buvo atskiri žmonės, kurie praktikavo krikščionybę tokio pavidalo, koku jį mokė Isa (aleihissalam). Kai pirmieji musulmonai patyrė priešpauą, buvo nuspręsta persikelti į Habešistan'ą (Etiopiją), kurios valdovu buvo karalius Nadžaši. Jis maloniai priėmė musulmonus ir, lazda nubrėžęs ant grindų liniją, pasakė:

„Tarp tos religijos, apie kurią jus papasakojote, ir manošios, nėra jokio skirtumo, net šios linijos dydžiu!“ Tokio Nadžaši pasakymo motyvas, buvo tai, kad jis priklausė arijonų kryptčiai, kurie buvo išsaugoję Isa (aleihissalam) mokymus pirminiu pavidalu. Žiūrint iš šio taško, visiškai įmanoma, kad Heraklėjas taip pat išpažino tikrąją krikščionybę. Bet kokių nors dokumentų, ar įrodymų, kad Heraklėjas priėmė Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) religiją, šiuo metu nėra.

Todėl mes dar kartą norime pabrėžti, kad tikėjimas duodamas tam, kam jis lemtas.

Iš kitos pusės, istorija su Haraklėjumi parodo, kad net gi nepatikėję Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) kvietimu tuo pa metu patvirtindavo jo aukštą morale.

Amerikiečių mokslininkas Maiklas Hartas 70-80 – aisiais 20-ojo amžiaus metais padarė įdomų tyrimą. Jis metų metais rinko informaciją apie visus žymius praeities žmones, kurie įtakojo žmonijos istoriją. Į kompiuterio atmintį buvo įvesti jų gyvenimo, veiklos, pasiekimų, moralinių savybių duomenys, kad bešališka mašina išskaičiuotų ir sustatytų jų vardus į eilę nuo vieno iki šimto. Kai ekrane pasirodė rezultatas, ten esantieji negalėjo paslėpti savo nustebimo. Pirmasis šiame sąrašė buvo Allah'o Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam). Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) didybę ir tobulumą, buvo priversti pripažinti tiek ankstesniais, tiek ir dabartinais laikais, net ir tie, kurie netikėjo jo pranašystės misija. Jo sukurta dvasinė valstybė, kurioje buvo vadovaujama Korano įstatymais, vienijo trečdalį Žemės rutulio gyventojų, skirtingų tautybių žmonių, kalbančių skirtingomis kalbomis. Tai, ką atsinešė su savimi atsinešė Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam): tikėjimas ir meilė Vieninteliam Kūrėjui, gerumas ir gailėstingumas, tvarka ir patikimumas, minčių ir veiksmų tyrumas – padarė ryškia įtaką tautoms ir valdovams.

Prancūzų istorikas Lamartin apie Pranašą sakė: „Jis paveikė ne tik armijas, teisėtvarką, imperijas, tautas ir dinastijas, bet ir milijonus žmonių, kurie tuo metu gyveno trečdalyje planetos. Bet didžiausią įtaką jis padarė jų dvasiniam pasauliui, religiniams įsitikinimams, pasaulėžiūrai ir sieloms...“

Žymus rusų rašytojas Levas Tolstojus pasakė: „Pranašas Muhammad'as yra didis valdovas. Jis subūrė bendruomenę tiesos šviesoje, ir to pakanka pagarbai. Jis apsaugojo žmones nuo kraujo praliejimo ir pasiekė taikos. Jis atvėrė jiems dvasinio augimo kelią. Toks žmogus vertas visuotinės pagarbos“.

Vienas iš žymių Vokietijos politikų, princas Bismarkas, su pagarba mūsų Pranašui pasakė: „aš apgailestauju, kad nebuvaui tavo amžininku. O Muhammad'ai! Žmonija tik vieną kartą pamatė išrinktąjį ir daugiau nebepamatys. Su gilia pagarba lenkiuosi prieš tave“.

Šiuolaikiniame pasaulyje kai kurie žmonės, netekę dvasinio matymo, sutapatina Islamą, kurio pagrindas yra meilė ir gailestingumas, su terorizmu. Tai panašu į siekį ištepti purvu saulę. Teroristai laiko taikias tautas nuolatinėje baimėje, žudo nekaltus žmones. Kai tuo tarpu Islamas, nuo jo atsiuntimo pradžios, priėmė visus žmones, neskirstydamas į tikinčiuosius ar netikinčius, po gailestingumo ir teisingumo sparnu, kategoriškai uždraudė bet kokius griaunančius veiksmus žmogaus, gamtos ir daiktų atžvilgiu. Pirmoji Islamiškais principais paremta valstybė, pirmiausiai turėjo tikslą ginti asmens dvasinę sveikatą, šeimą ir visuomenę apskritai. Islamas liepia padėti sugrįžti į teisingą kelią nusidėjėliams ir nusikaltėliams, juk pagrindinis jo tikslas – išgelbėti žmogaus sielą. Jeigu taip, tai ar gali ši religija kelti žmonėms kokią nors pavojų?

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **ištikimybė**

Tesėti duotą žodį, būti dėkingu tiems žmonėms, kurie kažkada padarė tau gera – tai aukštos dvasios žmonių savybės. Šiuo požiūriu Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo pavyzdžiu žmonėms. Kilnioji Aiša (radiallahu anha) pasakoja:

„Kartą aplankyti Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) atėjo viena pagyvenusi moteris. Jie ilgai ir nuoširdžiai kalbėjosi. Po to, kai ji išėjo, aš paklausiau: „O, Allah'o Pranaše! Jūs skyrėte daug laiko šiai senai moteriai, kas ji?“. Jis atsakė: „Ji dažnai lankėsi pas mus, kai dar buvo gyva Hadidža“. Ir pratęsė: „Būti pastoviu savo jausmais ir elgesiu su žmonėmis, būti dėkingu žmonėms – šios savybės iš tikėjimo“.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo pastovus savo jausmais žmonėms. Paimkime pavyzdžiu jo elgesį su jo dėdės Abu Talibo žmona Fatima Harun, kuri prižiūrėjo jį, kai jis buvo vaikas, ir, priėmusi Islamą viena iš pirmųjų moterų, atliko Hidžrą. Kai ji numirė, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „Numirė mano motina“. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pats atliko visas laidojimo apeigas. Daugelis klausinėjo, kodėl jis suvyniojo jos kūną į savo drabužį ir nuleido į kapą. Pranašas, prisiminęs savo našlaičio vaikystę, atsakinėjo: „Po mano dėdės Abu Talib niekas daugiau tai nesirūpino manimi ir nesuteikė man tiek meilės, kiek ši palaiminta moteris. Vietoje kefano aš susukau ją į savo drabužį, kad ahirat'e ji vaikščiotų apsivilkusi rojaus apdarais. Aš pašildžiau jos kapą savo kūnu, kad ji priprastų prie jo... Ji buvo man motina, ji stengėsi pamaitinti mane anksčiau nei savo vaikus, šukuodavo man plaukus, ji buvo man motina“.

Jokios, net pačios ekstremaliausios situacijos, nedarė įtakos jo rūpestingam elgesiui su žmonėmis. Haibar karo metu, prie Pranašo priėjo vienas judėjas, kuris turėjo avių bandą. Po ilgo pokalbio su Pranašu (sallallahu aleihi va sallam) jis priėmė Islamą. Ir pasakė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) apie savo sprendimą prisijungti prie musulmonų. Tačiau Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), nežiūrint to, kad tuo laku karas užsitęsė ir buvo svarbus kiekvienas žmogus, o musul-

monai ėmė kęsti bada, patarė Jasirui pirmiausia užbaigti visas savo pareigas ir nuginti bandą į saugią vietą, ir tik po to prisijungti prie jų.

Apie Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **dosnumą**

Ibn Abbas taip pasakoja apie Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) dosnumą: „Rasuliullah (sallallahu aleihi va sallam) buvo pats dosniausias iš žmonių. Ramadan'o mėnesį jo dosnumas daug kartų išaugdavo. Per visą savo gyvenimą jis neatsakė nė vienam, kuris kreipėsi į jį pagalbos“ (Buhari, Badul Vahi, 5-6; Nesai, Sijam, 2). Puikiai tai iliustruoja vienas Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) gyvenimo epizodas: „Kartą pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) atėjo mažas berniukas ir pasakė, kad jo mama prašo Pranašo duoti jai kokį nors rūbą. Tuo laiku Rasuliullah (sallallahu aleihi va sallam) turėjo tik vienus marškinius, kuriais buvo apsivilkęs. Pranašas paprašė berniuko ateiti vėliau. Berniukas išėjo. Bet po kurio laiko, jis vėl pasirodė, sakydamas, kad mama tuomet paprašė paimti Pranašo marškinius. Po ko Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasišalino į savo kuklią buveinę, nusirengė marškinius ir ištiesė juos vaikui.

Tuo laiku Bilial (radiallahu anhu) skaitė azaną. Tačiau Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) šį kartą negalėjo eiti bendrai maldai į mečetę. Bendražygiai labai susirūpino, neišvydę savo eilėse Pranašo (sallallahu aleihi va sallam), ir po maldos nuėjo jo aplankyti Hidžre ir Saadat (taip buvo vadinamas jo kambarys – palaiminta kukli buveinė) ir rado jį ten be marškinių“ (Tafsir ir Hazin, nuo palaimintojo Džebir).

Allah'o Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) manė, kad visos gėrybės, visi turtai priklauso vienam tik Aukščiausiajam

Allah'ui, ir tik Jo aukščiausia Malone žmogus naudojasi gėrybėmis.

Kartą pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) atėjo žmogus ir, matydamas, kas jis turi avių, paprašė vienos sau. Į šį prašymą jis atidavė jam visas savo avis iki vienos. Tas žmogus, grįžęs pas savo gentainius, džiaugsmingai ir su nustebimu pasakė: „Muhammad'as toks dosnus, kad nebijo pasilikti vargšu“. Jei kas nors Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) prašė to, ko jis tuo metu neturėjo, jis sakydavo, kad lieka skoloje, ir sakė, kad kai tik bus galimybė, jis greitai laiku gražins skolą. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), kaip ir jo palaimintas protėvis Ibrahim'as (aleihisallam), niekuomet nesėsdavo prie stalo vienas ir nepradėdavo valgyti, su kuo nors nepasidalinę savo maistu. Jis priversdavo išmokėti mirusiųjų skolas, arba išmokėdavo jas pats. Viename iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'ų sakoma: „Dosnus žmogus yra arti Allah'o, Rojaus ir žmonių. Ir jis toli nuo Pragaro ugnies. O jei žmogus gobšus, jis toli nuo Allah'o, Rojaus ir žmonių, bet arti Pragaro ugnies“ (Tirmizi, Birr, 40). Kitame Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'e sakoma: „Tikras musulmonas jokių būdu negali turėti šių dviejų savybių: gobšumo ir blogų žalingų įpročių“.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nenurimdavo iki tol, kol neišdalindavo vargšams savo karo trofėjų dalies. Po savo iškeliavimo į kitą pasaulį didysis Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paliko Aišai (radiallahu anha) palikimo tik vieną miežinės duonos kepalą. Aiša (radiallahu anha) pasakojo apie tos duonos barakat: „Ilgą laiką aš tenkinau maisto poreikį šiuo duonos kepalu“.

Apie Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **delikatumą ir jau-trumą**

Pranašas niekuomet neidavo į svetimus namus be suti-kimo. Parėjęs namo, jis savo laiką suskirstydavo į tris dalis. Vieną dalį skirdavo Allah'o minėjimui, antrą dalį skirdavo šeimai, o trečią dalį skirdavo sau. Jis neskirstė žmonių, kiekvienam skirdavo dėmesio, ir kiekvienas išeidavo iš jo patenkintas. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) akimirks-niu užkariaudavo žmonių širdis.

Su kiekvienu judesiu Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) prisimindavo Allah'ą, darė zikr. Kad išvengti žalingo žmonių įpročio mečetėje sėdėti tose pačiose vietose, jis nuolat keisda-vo vietas, į kurias atsisėsdavo užėjęs į mečetę. Kad išvengti atskirų jos vietų sudievinimo, kad mečetėms nebūtų suteiktas šventų vietų statusas, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė:

- Vietos šventumas priklauso nuo joje sėdinčio žmogaus asmenybės!

Kai Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) įeidavo į meče-tę, atsisėsdavo tuščioje vietoje, ir norėjo, kad visi sektų jo pavyzdžiu.

Jeigu kas nors ko nors jo prašė, neturėjo reikšmės svar-baus dalyko ar ne, jis visuomet stengėsi prašymą išpildyti. Jis negalėjo nurimti, kol prašymas nebuvo išpildytas. Tačiau, jei išpildyti prašymo nebuvo galimybės, jis stengėsi nuraminti žmogų žodžiais. Jis buvo asmenybė, sirgusi ir išgyvenusi dėl kiekvieno. Nepriklausomai nuo žmogaus socialinės padėties – ar jis buvo turtingas, ar vargšas, mokytas ar neišmanėlis – su kiekvienu jis elgėsi vienodai. Jo susirinkimai buvo švelnumo,

kuklumo, drovumo, kantrybės, pasiklovimo ir duoto žodžio prisilaikymo pavyzdys.

Čia niekas nesmerkė buvusių nuodėmių ir klaidų. Kai iškildavo perspėjimo būtinybė, tai buvo daroma švelniai, neužgaunant savimybės. Toje visuomenėje buvo draudžiama ieškoti kitų žmonių trukumų. Islame Allah'o paliepimu yra draudžiama būti priešiški aplinkiniams.

Čia nebuvo svarstomos svetimos problemos, išskyrus tas, kurioms išspręsti, buvo reikalinga pagalba. Kai Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) imdavo kalbėti, ten esančius apimdavo susižavėjimas, ir jie klausėsi jo su dideliu dėmesiu. Kaip vėliau išsireiškė Omar'as (radiallahu anhu):

- Jei ant klausytojų galvų būtų atsitūpęs paukštis, jis būtų galėjęs sėdėti ištisomis valandomis.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) delikatumas ir drovumas tiek persidavė bendražygiams, jog jie net gi gėdijosi užduoti klausimus. Kai iš dykumos pas Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam) ateidavo koks nors arabas pasikalbėti, bendražygiai su dideliu dėmesiu klausėsi pokalbio, kad išgauti ką nors naudingo sau, todėl, kad beduinai užduodavo pačius netikėčiausius klausimus, ir Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kantriai į juos atsakinėjo.

Plačiau panagrinėsime drovumo sampratą Islame. Šiai temai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) visada skyrė daug dėmesio.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) drovumas

Drovumas – tai gebėjimas suglumi suvokus poelgio smerktinumą. Atskiriamas natūralus drovumas, suteiktas

žmogui Allah'o, kuris pasireiškia tuo, kad žmogus gėdijasi savo paties nuogumo, ir drovumas, atsirandantis dėl auklėjimo, tai yra tikėjimo pasekmė ir saugo musulmoną nuo blogų poelgių ir tuščių darbų. Pasak Ibn Masud'o (radiallahu anhu), kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė savo bendražygiams: „Drovėkitės Allah'o, kaip reikia“. Jie atsakė: „O Allah'o Pranaše, mes, alhamdulillah, drovimės Allah'o“. Tada Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ištarė: „Aš turėjau omenyje ne tą drovumą, apie kurį jūs pagalvojote. Iš tiesų, drovėtis Allah'o – reiškia saugoti galvą ir viską kas joje, kūną ir visus organus, po to prisiminti mirtį ir tai, kad jūsų kūnas patirs puvimą. Tas, kas trokšta Ahirat'o, turi atstumti šio pasaulio grožybės, pirmenybę turi teikti ne šiam žemiškajam gyvenimui, bet gyvenimui amžinajam. Kas prisilaiko, to, kas pasakyta, iš tiesų drovėsis Allah'o“ (Tirmizi, Kijamat, 24).

Pagrindinis visų Pranašų tikslas buvo papasakoti žmonėms apie Vieną Dievą ir sukurti tobulą visuomenę. Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), kuris buvo atsiųstas žmonėms kaip puikios moralės pavyzdys, be abejonės, buvo pačiu droviausiu tarp jų. Jis sakė, kad drovumas, yra ne kas kita kaip gėris“ (Muslim, Iman, 61).

Imamas Mavardi skyrė tris drovumo pakopas: drovėjimasis prieš Allah'ą, drovėjimasis prieš žmones ir drovėjimasis prieš save patį. Pagal Mavardi, drovėtis Allah'o, reiškia laikytis visų Jo paliepimų ir šalintis viso, ką Jis uždraudė, tai yra nuolat jausti, kad Jis mus mato. Drovumas, išskirtinai žmogui būdingas jausmas, yra nepamainoma takva (dievobaimingumo) būsenos dalis. Nebus drovumo - nebus ir dievobaimingumo.

Drovumas glaudžiai susijęs su Iman, tikėjimu. Kaip sakė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam): „Drovumas – iš tikėjimo“ (Buhari, Iman, 3). Kitame šio hadis'o variante yra tęsinys: „Jei vienas sumažės, tai antras – išnyks“ (Hakim, 1, 73). Nepakankamas drovumas – ženklas to, kad žmogaus tikėjimas nesutvirtėjęs. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, jog Allah Ta'alia myli drovius. Ašadž al-Asari prisiminė, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) taip jam pasakė: „Iš tiesų, tavje yra dvi savybės, kurias mėgsta Allah'as: hilm (švelnumas) ir hajja (drovumas)“ (Ibn Madža, Zuhd, 18).

Tuos, kurie nesigėdija, ir trokšta, kad begėdiškumas plisėtų visuomenėje, Allah'as Ta'alia perspėja taip: „Iš tiesų tie, kurie mėgsta, kad būtų platinama šlykštinė apie tuos, kurie patikėjo, jiems – kankinanti bausmė dar šiame gyvenime, o ir Paskutiniajame“ („Nur“, 19). Tie, kurie platina begėdiškumą, pirmiausiai nukentės patys. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, kad visuomenės begėdiškumas – jos žūties priežastis. Be abejonės, jei Allah'as Ta'alia panorės kam nors mirties, Jis atims iš jo gėdą. Begėdiškas žmogus netenka Allah'o malonės, ir juo nustoja pasitikėti (Ibn Madža, Fitan, 27).

Drovumas suteikia žmogui taurumo. Tačiau gyvenime būna situacijų, kai drovumo jausmą reikia įveikti, pavyzdžiui, kad įgyti religinių žinių. Todėl, Medinos moterys atėdavo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) tame tarpe ir išskirtinai moteriškais klausimais. Aiša (radiallahu anha) sakė: „Šios moterys puikios tuo, kad jų drovumas nesutrukdė joms gauti būtinų religinių žinių“ (Muslim, Haid, 61). Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), būdamas drovus, niekada nežiūrėjo į žmonių įsispyręs. (Munavi, 5, 224). Jo elgesyje nebuvo nieko smerktino net gi tada, kai jis likdavo vienas. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) skatino savo bendražygius būti droviais ir pridengti

nuogybes. „Allah'as – Tas, Kurio gėdintis yra pats kilniausias darbas“ (Abu Daud, Hammam, 2). „Būkite atsargūs, stenkitės neapsinuoginti. Šalia jūsų yra angelai, kurie nesiskiria su jumis. Jie jus palieka tik tada, kai jūs einate gamtiniais reikais ir suartėjate su žmonomis. Drovėkitės jų ir gerai su jais elkitės“ (Tirmizi. Adab, 42).

Iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'ų yra žinoma, kad jis nuolat gyveno ihsan būklėje ir drovėjosi Allah'o. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patarė musulmonams būti droviais kiekvieną gyvenimo akimirką. Islamas siekia pakelti žmogaus dvasinę lygį taip, kad jis nuolat gyventų ihsan būsenoje, ko rezultatu bus atviras ir paslėptas drovumo prieš Aukščiausiąjį pasireiškimas. Tas, kuris suvoks, kad Aukščiausiam Allah'ui viskas žinoma, visada prisilaikys Islamo priesakų ir šalinsis neteisingų veiksmų. Tai ir yra drovumo viršūnė.

Kartą Alkama bin Ulasa atėjo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) ir paprašė: „O Rasuliullah! Duok man pamokymą“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ištarė: „Drovėkis Allah'o, kai drovėtumeisi pačių autoritetingiausių savo genties žmonių“. Allah'as visada mato visus savo kūrinis. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Ihsan – tai būseną, kada tarsi matai Allah'ą. Tu Allah'o nematai, bet Allah'as mato tave“ (Buhari, Iman, 37). Be abejonės, tas žmogus, kuris suvoks, kad Allah'as viską mato, susidrovės Jo ir stengsis pildyti visus Jo paliepiamus ir draudimus.

„Iš tiesų, kiekvienoje religijoje savo dorovė. Islamo dorovė – tai haija (drovumas)“ (Ibn Madža, Zuhd, 17).

Apie gėdą prieš žmones Mavardi sako: „Drovėtis žmonių – reiškia nedaryti jiems blogio ir nesukelti nepatogumų“.

Žinomas Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'as: „Tas, kuris bijosi Allah'o, nedarys žmonėms blogio“.

Gėdintis paties savęs – reiškia būti sąžiningu, padoriu ir nedaryti nuodėmių likus vienam su savimi. Tai įmanoma tik tada, kai žmogus yra pasiekęs dvasinę brandą. Tokiu būdu, jausdamas gėdą prieš Allah'ą, žmones ir pats save, žmogus apsaugos save nuo apsunkinančių situacijų.

Pagal Kuraiši, yra daugybė priežasčių pajusti gėdą. Tai, kas atsitiko Pranašui Adam (aleihissalam) pavyzdys to, kaip žmogus gėdinasi savo paties padaryto poelgio. Kai Adam (aleihissalam) palietė uždraustą vaisių, jis suprato, kad padarė tai, kas neleistina. Suvokęs savo nuogumą, Adam (aleihissalam) ėmė ieškoti, kur jam pasislėpti. Tada Aukščiausiasis Allah'as paklausė jo: „Tu bėgi nuo Manęs?“ Adam (aleihissalam) atsakė: „Ne, aš žinau, kad negaliu pasislėpti nuo Tavęs. Man prieš Tave gėda“. Gėda dėl netobulo tarnavimo Allah'ui – aukščiausia tauraus Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) gėdos jausmo apraiška. Jis sakė, kreipdamasis į Allah'ą: „Atleisk man už mano netobulą tarnavimą Tau“.

Apie tai, kad gėdos jausmas buvo žinomas žmonėms nuo Pranašo Adam (aleihissalam) laikų, Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) sakė taip: „Nuo pirmojo Pranašo laikų, žmonių atmintyje įsispaudę tokie žodžiai: „Jei nejauti gėdos, gali daryti viską, kas patinka“ (Buhari, Anbija, 54; Adab, 78). Šių žodžių reikšmė yra perduodama iš kartos į kartą. Gėdos jausmo nebuvimas gali privesti žmogų prie visiškai blogų poelgių. O jei žmogus apskritai moka drovėtis, jei drovisi prieš Allah'ą ir prieš žmones, tai reiškia, kad jis toli nuo nuodėmingų dalykų. Žmogus visada turi prisiminti ir žinoti: ką jis bedarytų, ateis laikas, kai jam teks atsakyti už savo

poelgius. Todėl, jis turi gerai pagalvoti prieš pradėdamas ką nors daryti. Darbai ir poelgiai, kurių nereikia slėpti nuo žmonių ir gėdintis, yra daromi atvira širdimi ir su malonumu. Jeigu poelgis ar darbas verčia žmogų susigėsti prieš žmones, jo reikia tuojau pat atsisakyti. Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žodžiuose pavyzdys to, kaip reikia elgtis. Sekti visu tuo, ką jis sakė – pats trumpiausias ir patikimiausias kelias į ramybę ir laimę, nes Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) žmonėms yra drovumo įsikūnijimas ir gyvenimo kelio mokytojas.

Mokslininkai – alimai taip charakterizuoja aukštą Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) moralę:

- Dievobaimingumas. Atidus, jautrus dėmesys visiems Aukščiausiojo žodžiams ir paliepipimams.
- Teisingumas. Pačiais geriausiais, džiaugsmingiausiais gyvenimo momentais ar pykčio ir pavojaus metu neprarasti teisingumo jausmo.
- Saikingumas. Tiek turte, tiek skurde būti saikingam ir ekonomiškai tvarkyti ūkio reikalus, būti taupiu.
- Giminystės ryšių palaikymas. Net jeigu giminaičiai nutraukė ryšius, reikia siekti palaikyti ryšius nors vienu siškai.
- Mokėjimas atleisti.
- Mąstyti. Teikti pirmenybę tylėjimui, o ne žodžiams.
- Zikr. Bet koks jo pokalbis buvo zikr, Allah'o minėjimu.
- Mokėjimas žiūrėti ir matyti. Jo žvilgsnis auklėjo.
- Drovumas...

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **teisingumas**

Nuo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) Pranašystės dienos, nėra nieko, kas nepripažintų aukštos Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) moralės. Judėjai, nesutaikomi Islamo priešai, iškilus tarp jų kokiam nors nesusipratimui, ėjo pas Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam), kad šis išspręstų jų ginčą. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) visada sprendė teisinius reikalus pagal teisingumą. Jis buvo teisingas visiems, nedarydamas skirtumo tarp judėjų ir krikščionių.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) taip sakė Ali apie teisingumą:

- Nepriiminėk sprendimo, neišklausęs abiejų pusių! Teisingą sprendimą galima priimti tik tada, kai išklausai abiejų pusių argumentus! (Ahmad bin Hanbal, 1/90).

Kai Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) dėl nesibaigiančio Islamo priešų engimo buvo priverstas persikelti iš Mekos į Mediną, tai tam, kad gražinti savininkams brangenybes ir turtus, paliktus jam saugoti, jis paliko vietoje savęs Ali (radialahu anhu). Net jo priešai buvo nustebinti tokio sąžiningumo.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) iki Pranašystės Misijos pradžios visuomenėje buvo žinomas ir gerbiamas, kaip patikimas, sąžiningas, duoto žodžio besilaikantis žmogus, jį taip ir praminė Emin, Sitdyk – „patikimas, ištikimas“. Iki dvasinio mokymo pradžios, jis pelnė savo aplinkos pagarbą ir meilę. Pažymėtina, kad kai Kureiš'itai, Kabos remonto darbų metu, negalėjo priėti vieningos nuomonės, kas labiausiai vertas įstatyti atgal į vietą Hadžer Asvad (Juodąjį akmenį), visi jie su palengvėjimu ir dėkingumu priėmė Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) pasiū-

lymą, kuris patarė padėti akmenį ant plataus audinio, ir visiems kartu, prilaikant iš skirtingų pusių, įstatyti akmenį į jo buvusią vietą. Patys aršiausi Islamo ir Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) priešai – Mekos mušrik'ai – patikėdavo Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) saugoti savo daiktus, nes jis buvo pats atsakingiausias ir patikimiausias to meto visuomenės žmogus.

Aiša (radiallahu anha) pasakojo apie Pranašą Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam): „Jis niekada nieko neteisė ir nekaltino, neatsakydavo grubumu į grubumą, veikė iš savo gerumo ir geranoriškumo, šalinosi blogio. Jis niekada nepyko, jei neteisūngumas lietė jį patį, bet nepakentė kai buvo pažeidžiamas kitų teisės. Rodė pagarbą viskam, kas gyva. Nebuvo atvejo, kad jis būtų atsakęs prašančiam pagalbos“.

Islamą įpareigoja musulmonus atsakomybe, kad būtų pasiekta ir visomis galimybėmis palaikoma tvarka ir harmonija. Pateiksime pavyzdį iš istorijos. Netikintieji žiauriai nužudė 70 hafiz'ų (Korano žinovų) ir mokslininkų. Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) giliai nusiminė. Po šio atvejo buvo nuspręsta suteikti mokslininkams ginkluotą apsaugą, tačiau Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kategoriškai uždraudė panaudoti ginklą be būtinos priežasties. Tačiau Halid bin Valid neatkreipė dėmesio į šį draudimą. Sužinojęs tai, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kreipėsi į Aukščiausiąjį žodžiais: „O Allah! Halid'as užsiėmė savivale! Aš nepritariu jo poelgiui!“ Po maldos jis nusiuntė į tą vietovę Ali (radiallahu anhu), kad jis išmokėtų nukentėjusiems piniginę išmoką ne tik už žmogų, bet ir už gyvulius, tame tarpe ir šunis (Buhari, Ahkam, 35).

Menas atleisti

Allah'as mėgsta atleisti Savo vergams nuodėmes. Jeigu vergas, nuoširdžiai gailėdamasis dėl padarytų nuodėmių, iš visos širdies paprašys atleidimo, tai Allah'as, neabejotinai jo pasigailės. Korane Allah'as praneša mums, kas yra Visaatleidžiantis, ir todėl iš savo vergų jis taip pat reikalauja būti maloniais ir atleidžiančias.

Būtina sąlyga atleidimui – atgailavimas ir visų Allah'o priesakų vykdymas, haram (uždrausto) atsisakymas. Pats puikiausias atleidumo pavyzdys – tai pats Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) gyvenimas.

Moteriai vardu Hind, kuri po Uhud mušio iš įniršio visiems matant ištraukė kepenis iš mylimo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) dėdės Hamzos (radiallahu anhu) kūno ir ėmė jas plėšyti dantimis, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atleido pirmąją Mekos užkariavimo dieną, kai ji paskelbė tai, kad nuoširdžiai priėmė Islamą. Stovėdama už Pranašo nugaros, ji paklausė:

- O Rasuliullah! Tu pažinai mane?

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) parodė jai, kad, net ir praėjus aštuoniems metams, jis nepamiršo jos balso ir garsų, kuriuos ji skleidė pergalės prieš musulmonus garbei. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pasakė:

- Argi aš galiu pamiršti tavo šūksnius?

Tačiau Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atleido Hind.

Iš kitos pusės, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paklausė Mekos gyventojų, su baime laukusiu užkariavimo pasekmių:

- Ei, Kuraiš žmonės! Kaip jūs manote, kaip aš su jumis pasielgsiu?

- Mes tikimės tavo gailestingumo, jūs sakėte „Tu padarysi tik gera“. Tu – mūsų geras ir gailestingas brolis! Tu – sūnus brolio, turėjusio gailesčio ir gerumo!

Į tai Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė taip:

- Aš atsakysiu taip pat, kaip atsakė savo broliams Jusuf: „Nėra ko šiandien jums priekaištauti!“ Eikite! Jūs laisvi!

Abu Džahl sūnus Ikrim buvo pats įnirtingiausias musulmonų priešas. Musulmonams užkariavus Mėką, jis pasislėpė Jemene. Jo žmona, padariusi jį musulmonu, atvedė pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kuris sutiko jį su dideliu džiaugsmu, atleido jam visas jo piktadarystes, sakydamas:

- O, klajojantis raiteli! Sveikas atvykęs!

Habir bin Asad tai pat buvo vienas iš pikčiausių Islamo priešų. Sunkiais musulmonams laikais Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) dukra Zainab kėlėsi iš Mekos į Mediną. Pasivijęs Zainab, kuri be to dar buvo nėščia, Habir nustūmė ją nuo kupranugario. Krisdama Zainab susižeidė, ir jai įvyko persileidimas. Be šito, Habir padarė dar daug šlykščių poelgių. Po to, kai musulmonai užėmė Mėką, jis bandė pabėgti, bet nesėkmingai. Jau priėmęs Islamą, Habir stėjo prieš Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kuris atleido ir jam.

Allah'o Pasiuntinys dažnai prašė:

- O Allah! Atleisk mano pasekėjų nuodėmes, nes jie taip elgiasi iš nežinojimo! (Ibn Madže, Manasik, 56; Ahmad bin Hanbal, 4/ 14).

Žmogus vardu Hamama, priėmęs Islamą, nutraukė visus prekybinius ryšius su Kureiš'itais, kurie kreipėsi į Pranašą (sal-

lallahu aleihi va sallam). Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) parašė Hamam'ui laišką, kuriame paprašė palaikyti prekybinius santykius su stabmeldžiais. Nežiūrint to, kad šie netikintieji išstisus trejus metus įvairiausiais būdais kankino badaujančius musulmonus. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atleido tiems žmonėms. Visi šie netikintieji, neatsilaikė prieš tokio gailestingumo pasireiškimą ir vėliau priėmė Islamą.

Vieną iš sunkiausių Islamui dienų buvo sulaukyta aštuoniasdešimt žmonių, atvykusių pasikėsinti į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam). Bet Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pasigailėjo ir jų.

Po mūšio prie Haibar judėjų moteris, įmaišiusi į maistą nuodų, pateikė patiekalą Pranašui (sallallahu aleihi va sallam), kuris, suprato tai, vos įsidėjęs mėsos gabalėlį į burną. Nors moteris pripažino tai padariusi, jai buvo atleista, nes Korane liepiama:

„Būk atlaidus, žadink gėriui ir šalinkis tamsuolių!“ (Sura Araf, 199).

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) buvo pasiūstas, kaip malonė pasauliams, todėl jis buvo gailestingumo ir meilės pavyzdys. Kartą jo paprašė ištarti prakeikimą, į ką jis atsakė: - Aš atsiūstas į šį pasaulį ne dėl prakeikimų. Aš – gailestingumo Pranašas! (Muslim, Fadail, 126; Tirmizi, Davat, 118).

Kai jis nukeliavo į Taif mokyti ir kviesti žmones į naująjį tikėjimą, neišmanėliai gyventojai, garbinę stabus, užmėtė jį akmenimis. Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) pasirodė Džibril (aleihissalam), kuris pasakė:

- Jei panorėsi, aš galiu sunaikinti visus šio miesto gyventojus, paėmęs ir sudaužęs vienas į kitą šiuos du kalnus.

Atsakydamas į Džibril'io pasiūlymą, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) ėmė melsti už tautą, kuri užmėtė jį akmenimis:

- O Allah! Nukreipk šią tautą tiesos keliu! Aš trokštu, kad šios tautos palikuonys, būtų tikri musulmonai!

Gėris ir gerovė

Muhammad'ą liūdino (sallallahu aleihi va sallam) žmonių kenčiami sunkumai, jis visuomet linkėjo jiems pasisekimo ir laimės. Korane taip kalbama apie šią Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) savybę: „Pas jus atėjo Pasiuntinys iš jūsų pačių. Sunku jam, kad jūs kenčiate; jis – išgyvena dėl jūsų, jis tikintiesiems – romus, maloningas.“ („Tauba“, 128).

Šiame ajat'e Allah'as kalba apie Savo Pasiuntinį, kaip apie tokių Puikių vardų, kaip „Rauf“ ir „Rahim“ – „Gailestingasis“, įkūnijimą.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), matydamas darančius gerus darbus ir sekančius jo pamokymais, džiaugėsi ir stengėsi tokių žmonių darbus paskatinti.

Jis buvo ne vien Tiesą skelbiantis lyderis, kuris kvietė žmones į gėrį ir gailestingumą, jis buvo auklėtojas, visų savo pasekėjų dvasinis mokytojas ir dvasinis mokytojas visų ateinančių kartų.

Vienas iš bendražygių kartą Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) paklausė, kaip galima sužinoti apie savo dvasinį lygį. Į šį klausimą Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė:

- Jei kokio nors darbo, susijusio su amžinuoju gyvenimu, darymas tau einasi lengvai, o darbai, susiję su šiuo pasauliu, tampa tau sunkūs, žinok, tavo puikus dvasinis lygis! Bet

jeigu kažkokių su Ahirat'u susijusių veikslių darymas tau einasi sunkiai, o žemiškiesiems dalykams tu pašventi visą save, ir tai tavęs nė kiek neapsunkina, žinok, kad tokį tavo dvasinį lygį negalima pavadinti geru!

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) su pilna atsakomybe vykdė nelengvą pranašystės misiją. Šiuo klausimu jis buvo tiek kantrus ir atkaklus, jog kartais, kad savęs nepražūdytų, jam reikėjo Dieviškojo perspėjimo.

Ši didi Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) geradarystė, jo pasiryžimas aukotis dėl žmonių laimės, Korane aprašoma taip:

„Tu pasiruošęs paaukoti savo gyvybę dėl to, kad jie netiki!“

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) iš meilės ir gailėtingumo žmonėms, troško kiekvieno mūsų planetos gyventojų išgelbėjimo nuo pragaro ugnies, troško, kad kiekvienas patikėtų į Allah'ą ir įgytų laimę abiejuose pasauliuose.

Viename iš hadis'ų pranešama:

- Aš auklėju jus, nedemaskuodamas ir nenurodydamas į jūsų klaidas. Aš auklėju jus tylomis.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) niekada neparodydavo žmonių klaidų grubia forma. Jo auklėjimo metodai išsiskyrė subtilumu ir delikatumu. Jis sakė: „Kas su manimi vyksta, kad matau jus tokiais!“. Sakydamas tai, jis tarsi prisiimdavo sau kaltę to, kad buvo žmonių daromų negarbingų poelgių liudininku.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) buvo žmonėms labai jautrus ir su kiekvienu elgėsi su didele pagarba, pripažindamas jame asmenybę.

Jis su ypatingu dvasiniu subtilumu sakė savo kalbas ir bijojo užgauti pašnekovą net savo pamokymais. Štai viena iš Pranašo kalbų, atnešusi į pasaulį Tiesos šviesą:

- O, patikėjusieji! Tegul apsaugo jus Allah'as nuo negandų! Tegul saugo Jis jus nuo nelaimių! Tegul apsaugo jus nuo visokių negerovių! Tegul padeda Jis jums! Tegul išveda į teisingą kelią! Tegul sergėja jus! Tegul apsaugo nuo bet kokių nelaimių ir išlaiko jūsų tikėjimą!

Gėris ir meilė užpildė jo širdį, jis buvo tarsi gyvybės šaltinis, atgaivinantis išdžiuvusius laukus. Nė vienas neišeidavo iš jo alkanas ar kamuojamas troškulio, niekas neišeidavo iš jo, negavęs atsakymo.

Jis rodė žmonėms pagarbą. Labai dažnai rengdavo vaisės artimiems giminaičiams. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) elgėsi su kitais žmonėmis taip pat pagarbiai, kaip su savo šeimos nariais. Gerai elgėsi ir su savo darbininkais. Rengė juos taip, kaip rengėsi pats, ir maitino juos taip, kaip maitinosi pats. Jis buvo dosnus, geraširdis, bet kai reikėjo būti drąsiu, jis buvo drąsus; o kai reikėjo, buvo švelnus ir geras. Parėjęs namo, jis savo laiką suskirstydavo į tris dalis. Vieną dalį skirdavo Allah'o minėjimui, antrą dalį skirdavo, o trečią dalį skirdavo sau. Jis neskirstė žmonių, kiekvienam skirdavo dėmesio, ir kiekvienas išeidavo iš jo patenkintas. Muhammad'as Parėjęs namo jis savo laiką suskirstydavo į tris dalis. Vieną dalį skirdavo Allah'o minėjimui, antrą dalį skirdavo šeimai, o trečią dalį skirdavo sau. Jis neskirstė žmonių, kiekvienam skirdavo dėmesio, ir kiekvienas išeidavo

iš jo patenkintas. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) akimirksniu užkariaudavo žmonių širdis.

Allah'o Pasiuntinys labai nusimindavo, matydamas žmones, nežinančius apie nuodėmes, atpildą, paliepimus ir draudimus. Be atvangos jis vaikščiojo po namus, beldėsi į duris, kurios kartais užsiverdavo jam prieš nosį. Bet jo nusiminimo priežastis nebuvo grubūs žmonių poelgiai, o neišmanymas ir tamsumas, kuriuose skendėjo šie žmonės. Tokiems žmonėms jis sakė: „Aš neprašau pas jus apdovanojimo“ (Sura „Sad“, 86).

Allah'o Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) jautė visas žmogaus sielos plonybes, pasaulėžiūrą, jį neramino visų Allah'o kūrinių likimas. Taip pat ir tie, kurie ėjo jo keliu, buvo jautrios širdies, begalinio gailestingumo ir užuojautos. Šią dvasinę būseną puikiai parodo nutikimas, įvykęs vienam musulmonui. Vieną vasaros dieną mokytojas Uftade nusprendė pravesti savo mokiniams miurid'ams pamoką gamtoje, tarp gausybės lauko gėlių. Kiekvienas mokinys stengėsi nudžiuginti savo mokytoją pačia didžiausia ir nuostabiausia puokšte. Tik vienas iš miurid'ų, visų kitų nuostabai, atnešė rankose laibą, nudžiūvusią gėlelę. Ir nedrąsiai ištiesė ją mokytojui. Mokytojas jo paklausė: „Sūnau, mano! Kodėl tu nepririnkai puokštės, kai kiti, o atnešei man nuvytusią gėlę?“. Mokinys, pagarbiai nulenkęs galvą, atsakė: „O, mano Mokytojau, ką aš beatneščiau, niekas nebūtų vertas jūsų... Kai aš tiesiu ranką, kad nuskinti gėlę, girdėjau kaip gėlės ir visi augalai šnabžda: „Allah, Allah, Allah“. Mano ranka nepakilo jų nuskinti, man suskaudo širdį dėl to, kad nutrūks jų slaptas šnabždesys, pasibaigs jų zikr. Todėl aš buvau priverstas atnešti Jums

šią nuvargusią gėlę, kuri jau nebeturėjo jėgų tęsti zikr savo Kūrėjui.“ Mokytojas liko patenkintas šiuo prasmingu atsakymu ir ištarė: „Sūnau mano, po šito mes vadinsime tave Hiudai – tas, kuris yra Tiesos kelyje. Tu supratai mūsų pasi-vaikščiojimo tikslą, tau buvo lemta įsisąmoninti šios dienos pamoką“. Nuo to momento mokiniui ėmė atsiverti kūrinijos paslaptys. Visata jam virto gyva knyga, iš kurios jis ėmė semtis žinių.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **narsa**

Neįmanoma įsivaizduoti žmogaus, kurio bebaimiškumą galima būtų prilyginti Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) narsai.

Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) širdyje nebuvo vietos baimei ir virpuliui. Bet kokioje situacijoje jis išsaugodavo savitvardą, nepuldavo į paniką ir dvejones. Neskubėdamas priimdavo sprendimus. Kai priešai atėjo ketindami atimti jam gyvybę, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) be baimės, užtikrintai praėjo tarp jų, skaitydamas tokius Korano suros „Jasyn“ ajatus:

„Mes uždėjome jiems ant kaklų apkaustus iki smakro, ir jų galvos užverstos.

Mes pastatėme užtvarą priešais juos ir už jų nugaros ir užklojome juos, ir jie nemato“ („Jasyn“, 36/ 8-9).

Ali (radiallahu anhu) pasakojo:

- Badr mūšio dieną mes kartais slėpdavomės iš baimės už Pranašo nugaros (sallallahu aleihi va sallam). Jis buvo pats narsiausias iš mūsų ir buvo pačiose pirmose eilėse.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) visada būdavo pirmose mūšio eilėse – aukštindamas ir šlovindamas Allah'o vardą. Mūšio dėl Hunain metu, musulmonų armija, neatlaikiusi priešo puolimo, ėmė trauktis atgal. Tuo laiku Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), neprarasdamas kovinės dvasios, puolė į priekį ir atsidūrė priešų apsuptyje. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), paragindamas savo arklį ir puldamas į priekį, įkvėpė savo bendražygius, tuo pačiu išgelbėjo musulmonus nuo pralaimėjimo. Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) pasiaukojimo dėka, priešininkų eilės buvo išbarstytos ir sumuštos. Pranašas visada tvirtino:

- Prisiekiu Allah'u, kurio rankose yra mano siela. Aš norėčiau būti nužudytu mūšio lauke, atgyti ir būti nužudytu vėl.

Visos būdingos Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) charakterio savybės, kurias mes pabandėme nusakyti žodžiais – tai tik lašai, tarsi rasa padengę mūsų sąmonę. Kad priartėti prie Allah'o, reikia pirmiausiai suvokti Korano tikslą ir prasmę, sekti Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) Sunna; reikia nuoširdžiai, tyru tikslu nagrinėti jo aukštą moralę, mylėti Allah'o numylėtinius. Raktas, kaip pasiekti tokią aukštą moralę kaip pas Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam), slypi meilėje jam.

Visame matyti tik gėrį

Visatos Pasididžiavimas, Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) tikėjo ir žinojo, kad viskas vyksta tik Allah'o valia. Jis visame kame matė gėrį ir bet kokią situaciją vertino teigiamai. Jo pavyzdiniame gyvenime nebuvo vietos nevil-tiškumui, išeities nebuvimui. Jis netikėjo blogais ženklais.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) suprato gyvenimą taip, kaip apie tai sakoma hadise-kudsi: „Aš esu Toks, kaip apie Mane galvoja Mano vergas. Jei jis galvoja apie Mane gerai, tai ir Aš pasielgsiu su juo gerai. O jeigu jis galvoja apie Mane blogai, tai ir Aš atsakysiu jam tuo pačiu“ (Ibn Hanbal, II, 391). Kviesdamas savo ummą teigiamai vertinti viską, kas vyksta, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Vergo-mumin padėtis verta susižavėjimo. Kiekvienas jo darbas pripildytas gėriu. Šis bruožas būdingas tik musulmonui. Jei kas nors jį džiugina, jis dėkoja Allah'ui, ir tai tampa jam gėriu. O jeigu jį ištinka sielvartas, jis būna kantrus, ir tai taip pat tampa jam gėriu“ (Muslim, „Zuhd“, 64). Kaip perdavė Anas (radiallahu anhu), Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Nelaimės nėra. Aš esu linkęs matyti situacijose tik gera“. Tada bendražygiai paklausė jo, ką reiškia „viską išaiškinti kaip gėrį“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atsakė: „Tai geras žodis“ (Buhari, „Tyb“, 19).

Urva bin Amir (radiallahu anhu) pasakojo: „Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) akivaizdoje ėmė kalbėti apie prietarus, blogus ženklus, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pastebėjo: „Geriausia yra viską išaiškinti kaip gėrį, kaip gerą ženklą. Tegul nė vienas blogas ženklas nesulaiko musulmono nuo gero darbo padarymo. Jei kas nors iš jūsų atsidurs nemalonioje situacijoje (ar susidurs su ženklu, atseit nešančiu nelaime), tegul pasako tokią du'a: „O mano Allah! Gėrį suteiki tik Tu, ir atsikratyti blogio padėsi tik Tu. Niekas neturi galios ir jėgos, išskyrus Tave“ (Abu Daud, „Tyb“, 24).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, kad apie stiprius vėjus, audras ir kitus gamtos reiškinius, kurie sukelia žmogui baimę ir neigiamas emocijas, nespręstų blogai. Priešingai, siekiant apsaugoti save nuo jų blogos įtakos, jis patarė daryti du'a Allah'ui (Muslim, „Istiska“, 15).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) patarimas buvo, neaiškinti vykstančių įvykių, kaip pranašaujančių nelaime, o matyti juose gerus ženklus – tai pats teisingiausias kelias. Pavyzdžiui, ligoniui reiktų sakyti: „Ma ša Allah, tu puikiai atrodai“, - turint omenyje, kad ligonis greitai pasveiks. Kreiptis į musulmoną, kuris dar nebuvo hadže, žodžiu „hadži“, - tai reiškia linkėti kuo griečiau įvykdyti jam duotą garbinimo fard, turint omenyje, kad greitai laiku jis bus „hadži“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), užsitęsusių derybų eigoje pamatęs, kad pas musulmonus nuo stabmeldžių atėjo Suhail bin Amr, pasakė: „Jūsų reikalas palengvėjo“, - užsimindamas apie tai, kad vardas Suhail reiškia „palengvėjimas“ (Buhari, „Šurut“, 15). Tai ką Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) uždraudė daryti, o būtent, neigiamas aiškinimas, gali privesti žmogų prie vidinės tuštumos, pesimizmo, prie to, kad jis nuleis rankas. Teigiamas išaiškinimas, net jeigu gėris dar neįvyko, suteiks jo gyvenimui tikslą. Jei žmogus mato visame kame gera, reiškia Allah'as linki jam gėrio. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) uždraudė blogai galvoti apie tai, kas vyksta, nes tame slypi manymas, kas Allah'as gali panorėti savo vergui blogo. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) suteikia mums savotišką etaloną: mes savo gyvenime nuolat turime apie žmones ir apie Allah'ą galvoti gerai. Jei mes leisime sau neigiamus įtarimus, už tai būsime paklausti. Jei mes galvojame apie gera, net jei ir apsirinkame, už tai Allah'as Ta'alia iš mūsų neišskaičiuos. Suroje „Hudžurat“ Aukščiausiasis pirmiausiai uždraudė blogio spėjimus, o po to apkalbas, todėl, kad blogio spėjimai suteikia pagrindo apkalboms, tiek tiesiogiai, tiek ir netiesiogiai. Nepasiteisinę blogio spėjimai verčia žmogų imtis savigynos: kad nepasirodyti juokingu, jis gali imtis šmeižto ir

kitų neleistinų metodų. Jei žmogus viskame matys gėrį, jam bus uždaryti keliai liežuvio nuodėmėms.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) laikėsi taisyklės viską aiškinti į gerą ir aiškindamas sapnus. Kartą pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) atėjo jo dėdės Abbas (radiallahu anhu) žmona Ummul-Fadl ir pasakė: „Šiąnakt aš mačiau sapną“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) paklausė: „Ir kas tau prisisapnavo?“ – „Labai baisus ir kankinantis sapnas, - ištarė moteris. „Aš mačiau, kaip nuplėšta tavo kūno dalis, buvo patalpinta mano namuose“. Į tai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „In ša Allah, tu pamatei kažką gero. Fatimai gims kūdikis. Ir tu maitinsi jį savo pienu kartu su sūnumi Kusam'u“. Po kurio laiko gimė Husein'as. Taip Ummul-Fadl tapo jo pieno motina“ (Hakim,3, 194; Ibn Sad, 8, 278-279).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) mokė musulmonus, kad jie aiškintų savo sapnus tik į gerą: „Sapnai būna trijų rūšių. Pirmoji – gera žinia nuo Allah'o. Antra – nafs'o šnabždesiai. Trečioji – šėtono vilionės, kuris atsiunčia žmogui baimę. Jeigu kas nors sapnavo gerą sapną, tegul jį papasakoja. Jeigu matė baisų sapną, tegul niekam apie tai nepasakoja, o atsikelia ir atlieka maldą“ (Ibn Madž, „Tabir“, 3). Visi žmogaus ketinimai ir troškimai, tam tikru lygiu yra du'a, prašymai, kreipimasis į Visagalį. Dėl šios priežasties, mąstymas apie gėrį, gėrio įsivaizdavimas, atneša žmogui ramybę, pasėja jame nusiramimą. Geros mintys įtakoja vykstančius įvykius, pakreipia juos teigiama kryptimi.

Pavyzdys vargšams turtuoliams

Atrodytų, vargšo žmogaus gyvenimas negali būti pavyzdžiu išlepusiam turtuoliui. Tačiau, Pranašo Muhammad'o

(sallallahu aleihi va sallam) gyvenimas – pavyzdys tiek vargšams, tiek turtingiems. Skirtingais laikotarpiais materialinė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) padėtis buvo skirtinga. Jo gyvenimo bėgyje neįmanoma rasti nieko, išskyrus tobulumą ir nepriekaištingumą, nes Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam) globojo ir auklėjo Pats Didysis Kūrėjas.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo ir lieka puikiu dosnumo pavyzdžiu. Viską, ką jis turėjo, jis išleido Allah'o Kelyje. Ubaidullah bin Zaid pasakojo: „Kartą prie manęs priėjo Abu Zarr (radiallahu anhu) ir pasakė: „O mano brolio sūnau. Aš papasakosiu tau apie susitikimą su Pranašu. Kartą aš buvo greta Pranašo. Jis paėmė mano ranką ir pasakė: „Abu Zarr! Jeigu aš turėčiau aukso ir sidabro tokį kiekį, kaip Uhud kalnas, aš viską išėikvočiau Allah'o kelyje, ir nenoriu, kad iš to turto mano mirties dieną būtų likęs nors vienas kirat'as“. Aš perklausiau: „O Rasuliullah, neliktų nė vieno kirat'o ar kintar'o?“ „O Abu Zarr, aš sumažinu iki mažiausio, o tu galvoji apie didelį. Aš trokštu amžinojo gyvenimo, o tu žemiškojo. Aš nepalikčiau nė vieno kirat'o! Nė vieno kirat'o! Nė vieno kirat'o!“ – tris kartus pakartojo Pranašas (sallallahu aleihi va sallam)“.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) perspėjo bendražygius: „Bijokite gobšumo, nes, iš tiesų, gobšumas pražudė gyvenusius iki jūsų, pažadinęs juos pralieti (vienas kito) kraują ir leisti sau (daryti tai, kas jiems) buvo uždrausta“ (Muslim).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė kilniajam Bilial'ui (radiallahu anhu): „O Bilial, nebijok, kad dėl įpročio atiduoti žmonėms, Arš Valdovas sumažins tavo turtą“. Korane pranešama, kad tai, ką mes išleidžiame gėriui, Allah'as atlygins, nes Jis dovanoja lėšas pragyvenimui („Saba“, 34/39).

Po ajet'o apie aukojimo būtinumą apreiškimo, Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygiai surinko viską, ką turėjo, ir atnešė Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam), kad jis padalintų tiems, kuriems reikia. To laiko musulmonai realiai jautė, kad sadaka duodama ne žmonėms, o Aukščiausiam. „...Allah'as priima savo vergų atgailavimą ir išmaldas, ... Allah'as – Priimantis atgailą, Gailiaširdis!“ („Taubā“, 9/104).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patarė savo sutuoktinei, dievobaimingajai Aišai (radiallahu anha): „O Aiša! Mylėk vargšus! Laikyk juos kuo arčiau savęs, kad Allah'as Teismo Dieną priartėtų prie tavęs! O Aiša! Niekuomet neišleisk prašančiojo tuščiomis rankomis. Tegul tai bus nors pusė datulės, stenkis nors tokiu būdu apsaugoti save nuo pragaro ugnies!“ (Tirmizi, Zuhd, 37).

Abu Hureir'o (radiallahu anhu) žodžiais perduodama, jog Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „Duodančiojo ranka geresnė, už prašančiojo. Pradėk nuo tų, kuriuos privalai išlaikyti, o geriausia labdara yra ta, kuri duodama iš gerovės. Tą, kuris sieks santūrumo, Allah'as atves į santūrumą, o tą, kuris stengsis apsieiti savo jėgomis, Allah'as išlaisvins nuo poreikio kreiptis pagalbos į kitus“ (Buhari). Abu Nadir praneša, jog girdėjo kaip Aiša (radiallahu anha) pasakojo: „Kartą mes sėdėjome drauge su Pranašu (sallallahu aleihi va sallam). Mano tėvas Abu Bakr pavaišino mus gabalėliu avienos. Tamsoje mes ėmėme dalinti mėsą ir staiga išgirdome balsą:

- Nejaugi jūs neturite lempos, į kurią galėtumėte įpilti aliejaus, ir ji šviestų jums?

- Jei mes turėtumėme aliejaus, kad įpilti į lempą, tai mes geriau sunaudotumėme jį maistui, - atsakiau aš“ (Ibn Saad,

Tabakatul-Kubra, 1/405).

Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atsisakė užėiti į savo dukters Fatimos namus, kuri nusprendė išpuošti kambarius. Savo atsisakymą jis paaiškino taip: „Mums negalima užėiti į prašmatnias vietas!“ (Asri-Saadat, 2/90).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) perspėjo savo bendražygius: „Būkite atidūs! Tegul jūsų troškimai įgyti šio gyvenimo grožybių nepriverčia jus užmiršti apie mirtį! Priešingu atveju jūsų širdys pajuos. Būkite atsargūs! Be abejonės, mirtis, prikelimas ir Teismo Diena labai arti!“ (Ibn Madža, Mukaddima, 7).

Salman Farsi (radiallahu anhu), dėl šių giliai į jo širdį smigusių, žodžių padaryto išpūdžio, sakė: „trys dalykai priverčia juoktis, trys – verčia verkti. Tai, kas verčia verkti, - tai toli siekiantys planai, nors mirtis laukia mūsų kiekviename žingsnyje“.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo dosnus vargšams, visai stengėsi juos palaikyti. Abdullah bin Amr (radiallahu anhu) pasakojo: „Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) įėjo į mečetę. Mažaturčiai tuo metu sėdėjo šone. Kad suteikti vargšams žvalumo, jis kreipėsi į juos tokiais žodžiais: „Džiugi žinia neturtingiems persikėlėliams! Jie įeis į rojaus sodus keturiasdešimčia metų anksčiau už turtinguosius. Kadangi jie neturi nuosavybės, tai apklausa ir atsiskaitymas jiems praeis labai greitai“ (Tirmizi, Zuhd, 37; Darimi, Rikak, 118).

Baimindamasis teismo Dienos atsiskaitymo, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) dažnai meldė Allah'ą: „O Allah! Suteik man malonę būti vargšu, suteik man vargšo baigtį, kitame gyvenime atgavink mane kartu su vargšais!“ (Tirmizi, Zuhd, 37; Ibn Madža, Zuhd, 7).

Nors visiems Pranašams garantuotas rojus, tačiau už jiems suteiktas gėrybes ir jiems suteiktas pranašystės pareigas jie turės atsakyti Allah'ui. Suroje „A'raf“ pranešama apie tai, kad ir Pranašai turės atsakyti: „Mes paklausime tų, pas kuriuos buvo pasiųsti (pranašai), ir paklausime pasiuntinių“ (sura „al-Araf“, 6). Apie Pranašą Suleiman'ą (aleihissalam) yra žinoma, kad jis pats paskutinis iš Pranašų įžengs į rojų: dėl ši didžiulių turtų ir valdžios, Suleiman'o (aleihissalam) atsiskaitymas truks labai ilgai.

Tarp Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) bendražygių buvo labai turtingų žmonių, kurie gavo Pasiuntinio (sallallahu aleihi va sallam) pritarimą dėl to, kad panaudojo Allah'o kelyje visą savo turtą ir gyvenimus. Be to, būtent apie juos Korane sakoma: „... Allah'as nupirko iš tikinčiųjų juos pačius ir jų turtus už tai, kad jiems – Rojus!“ (sura „at-Taubah“, 9/111).

Pats artimiausias Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bičiulis Abu Bakr (radiallahu anhu), apie kurį Korane sakoma, kaip apie „vieną iš dviejų“, buvo vienas iš pačių turtingiausių Kuraiš žmonių. Nežiūrint to, jis gyveno paprastai ir kukliai. Aišos (radiallahu anha) žodžiais tariant, po savęs Abu Bakr (radiallahu anhu) nepaliko nė dirhamo. Abu Bakr visą savo turtą išleido Allah'o ir Jo Pranašo kelyje. Pačiomis sunkiausiomis Islamui dienomis, jis išpirkdavo ir išlaisvindavo iš nelaisvės vergus, tuo pačiu išgelbėdamas juos nuo kančių ir tardymų.

Kuklūs, savo dosnumu pasižymintys turtingi žmonės ir kantriai kenčiantys sunkumus vargšai yra vienodai gerbiami tiek prieš Allah'ą, tiek prieš žmones. Dosniųjų ir gailestingųjų Teismo Dieną laukia nesuskaičiuojamos gėrybės. Bus pagal nuopelnus atlyginta tiems, kurie gelbėjo vargšus nuo žemiškųjų negandų. Didelis džiaugsmas laukia neturtingų,

kantriai kentusių sunkumus. Baisiojo Teismo Dieną jiems pažadėta Dieviškoji apsauga.

Kitame Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'e kalbama apie tai, kad bet kokioje situacijoje, visais gyvenimo tarpais, būtina išreikšti Allah'ui dėkingumą ir kantriai kęsti negandas:

„Aš lenkiuosi prieš tikintįjį, kurio visą gyvenimą sudaro sunkumai. Nėra pasaulyje nieko geresnio už jį. Kai į jo rankas patenka kokios nors gėrybės, jis iš karto išreiškia Allah'ui dėkingumą. Kai jam nutinka nelaimė, jis kantriai iškenčia ją“ (Muslim, Zuhd, 64).

Kartą Medinoje pas Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam) atėjo vienos neturtingos genties atstovai. Jie atrodė apgailėtina: buvo basi ir jos stovėjo ant kojų iš bado. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) buvo sukrėstas to, ką pamatė. Liepęs Bilial'ui pakviesti maldai, jis subūrė bendražygius, kurie dosniai paaukojo tiems nelaimingiesiems.

Šio gyvenimo tikslas – darant gera, dalinti Allah'o duotas gėrybes, ir vėl gi dėl Allah'o, kantriai kęsti negandas ir sunkumus. Abdurahman bin Auf, Abu Bakr ir kiti (radiallahu anhum) buvo iš turtingų žmonių tarpo. Abu Zarr al-Gifari, Abu Darda ir kiti (radiallahu anhum) buvo iš kantrių neturtingųjų. Abi grupės gyveno panašų gyvenimo būdą ir žiūrėjo į pasaulį principu: „Viskas priklauso Allah'ui“.

Todėl Islame nėra smerkiami nei turtingieji, nei vargšai. Atvirkščiai, bet kokiomis susiklosčiusiomis aplinkybėmis, dėkingumas Allah'ui tarnauja būsimo gyvenimo garantija.

Dėl skurdžių ir varguolių, jų maldų dėka, Allah'as apdovanoja Savo Malone dosniusius, padidindamas jų gerovę.

Panašas (sallallahu aleihi va sallam) apie tai pasakė: „Allah'as padeda žmonėms vargšų maldu ir jų nuoširdaus garbinimo dėka“ (Nasai, Džihad, 43).

Dėl šio hadis'o, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) visada pradėdavo mūšius nuo vargingų bendražygių maldu, tikėdamasis sulaukti pergalės.

Matydamas sunkią ashabų as-suffa padėtį, jis jiems pasakė: „Jei jūs žinotumėte, apie tas gėrybes, kurios jums paruoštos kitame pasaulyje, jūs trokštumėte, kad dar padidėtų jų bėdos ir neturtas“. Tuo pačiu jis pritarė jų padėčiai ir parodė jiems vargingumo reikšmę.

Gali būti, kad dėl turėdamas galvoje ekonominę to meto musulmonų padėtį, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) taip pat pasakė: „Žmogus daugiau niekam neturi teisės, tik stogui virš galvos, drabužiams, kurie pridengtų kūną, ir vandeniui, kad numalšinti troškulį“ (Tirmizi, Zuhd, 39). Hadis'ai, pranešantys, kad Teismo Dieną pirmieji iš Kiausar ežero gers vargingi muhadžir'ai, kad Allah'as myli dievobaimingus varguolius, pabrėžia geradarystės, kantrybės ir pasiklovimo Allah'u naudą (Tirmizi, Kijamat, 15).

Pagal kitą hadis'ą, Muhammad'as pasakė: „Tarp jūsų yra žmonės išsitaršiusias plaukais, neišvaizdūs, tačiau tereikia jiems, pakėlus rankas, duoti žodį vardan Allah'o, kaip Allah'as tuojau pat juos išgirs, ir nepaleis jų žodžių vėjais, ir išpildys jų norus. Tai yra tokie žmonės, kad jeigu jie stipriai ko nors panorės ir pasimels Allah'ui, tuo pačiu duodami jam žodį, tai Allah'as būtinai atsakys į savo draugų maldas. Bara bin Malik iš tokių žmonių“ (Tirmizi, Manakib, 54).

Įdomi istorija apie tai, kad kartą vargeta vardu Abban bin Šurahbil, kankinamas alkio, įėjo į svetimą sodą. Ten jis įsidėjo į burną keletą datulių, o dar keletą įsikišo į kišenę. Tuo metu pabudo sodo šeimininkas. Pagriebę vargšą, jis sumušė jį. Abban atėjo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kad papasakoti apie savo skriaudą. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), pakvietęs sodo šeimininką, pasakė: „Argi tu nežinai, kad jis neišmanėlis? Jis nesuvokia savo klaidos. Argi tu nepamokei jo? Be to, jis buvo alkanas. Geriau jau būtumei jį pamaitinęs!“ (Nasai, Abdul Kaza, 21; Abu Daud, Džihad, 85). Sodo savininkas atgailavo už tai, ką padarė, ir be churmos, davė Abbad'ui dar maišą miltų.

Ši istorija parodo, koks didelis dėmesys Islame skiriamas ne nusikaltėlio slėpimui, o priešasčių, privertusių žmogų nusikalsti, išieškojimui ir pašalinimui.

Abdurahman Ibn Abdullah pasakojo, kad girdėjo iš savo tėvo Abdurahman'o štai ką: „Kartą mes su Allah'o Pranašu buvome viename iš žygių. Ir jis pasitraukė nuo mūsų gamtiniais reikalais. Tuo metu mes pamatėme paukštelę, vadinamą hummar, ir ji turėjo du jaunikius. Paukštę mes nuvijome, o mažus paukštelius paėmėme ant rankų. Ir paukštė ėmė suk-tis virš mūsų, neramiai mojuodamas sparnais. Kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atėjo pas mus, jis iš karto paklausė:

- Kas paėmė šios vargšėlės paukštelius ir verčia ją kentėti? Gražinkite jos paukštelius.

Kitą katrą dar buvo toks atvejis. Mes sudegino me skruz-dėlyną.

Tai padarė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) labai didelį įspūdį ir jis su giliu nepasitenkinimu paklausė:

- Kas tai padarė?

- Mes, - atsakė keli iš mūsų.

Ir tada jis pasakė:

- Bausti ugnimi gali tik Tas, Kas sukūrė ugnį“ (Abu Daud, Džihad, 112/ 2675, Adab, 163-164/5268).

Pranašas iškeliavo iš Medinos apsirengęs ihram'u, kad nukeliautų į Meką. Priėjęs vietovę, vadinamą Jusaja, kuri buvo tarp Rubais ir Ardž, jis išvydo, kad netoliese nuo jų, pavėsyje, ant smėlio gulėjo elnė ir snaudė. Tada Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) per vieną žmogų perdavė visai grupei, kad jie sustotų ir palauktų, kol gyvūnas pabus (Muvatta, Hadž, 79; Nasai, Hadž, 78).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **elgesys su vaikais**

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) kategoriškai uždraudė tarti vaikų atžvilgiu prakeikimų žodžius ir liepė linkėti jiems tik laimės ir gėrio. Jis leisdavo imamams sutrumpinti maldos laiką, tai yra buvo galima rakat'uose skaityti trumpesnes suras, nei paprastai, jeigu tarp besimeldžiančiųjų buvo moterys su mažais vaikais. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) labai mylėjo vaikus ir dažnai žaisdavo su jais. Aiša (radiallahu anha) pasakojo, kad kartą pas Pranašą atėjo vienas dykumos gyventojas ir paklausė:

- O Rasuliullah! Jūs bučiuojate vaikus? O mes niekada jų neglostome ir nebučiuojame.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) atsakė:

- Ką aš galiu padaryti, jei Allah'as atėmė iš jūsų gailingumą ir meilę (Buhari, Adab, 22).

Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), pasisodinęs sau ant vieno kelio Usam'ą bin Zaid, o ant kito anūką Hasan'ą, priglaudė juos abu prie krūtinės ir kreipėsi į Allah'ą: „Viešpatie! Apdovanok juos malone ir laime, nes aš trokštu jiems gėrio ir sėkmės!“ (Buhari, Adab, 18).

Allah'as Aukščiausiasis sako: „O jūs, kurie patikėjote! Saugokite save ir savo šeimas nuo Ugnies, kurios kuras – žmonės ir akmenys...“ („Tahrim“, 66/6). Po šio ajat'o apreiškimo Omar (radiallahu anhu) kreipėsi į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam): „O Rasuliullah! Mes žinome, kad galime išsigelbėti, laikydamiesi Allah'o paliepimų ir Jo pranašo mokymų. Bet nežinome, kaip apsaugoti savo žmonas ir vaikus“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atsakė: „Jeį perduosite jiems Allah'o paliepimus ir draudimus, toks elgesys pasitarnaus jums apsauga nuo Pragaro Ugnies“ („Elmalyly“, 7, 5122 ir kt.).

Po to dievobaimingasis Omar'as (radiallahu anhu) ėmė kreipti ypatingą dėmesį į tėvų ir vaikų teises. Kartą pas jį atėjo žmogus su skundu dėl savo sūnaus. Nelaimingas tėvas išgyveno dėl to, kad jo sūnus auga išdidus, negerbia tėvų ir visada jiems priešgyniauja. Omar'as (radiallahu anhu) pasikvietė pas save jaunuolį, kad išsiaiškintų jo elgesio priežastis ir pamokyti, kaip musulmonas turi elgtis su savo tėvais.

Stojęs prieš kalifą, jaunuolis paklausė: „O, musulmonų emyre! Ar yra tėvų pareigos vaikams?“ „Taip, ne tik vaikai, bet ir tėvai turi pareigas“, - atsakė teisingasis kalifas. Tada jaunuolis paprašė išvardinti savo teises. „Pirmiausia, būsimas tėvas turi išrinkti savo vaikams dievobaimingą motiną. Antra, tėvai turi suteikti jam gerą, kilnų vardą. Trečia, moti-

na ir tėvas, visų pirma turi pasirūpinti ne materialia vaiko gerove, o jo sielai naudingomis žiniomis. Jie turi išmokyti jį gyventi, lyginant savo veiksmus su Allah'o Knyga – Šventuoju Koranu, - taip atsakė kalifas, savo tautos ypač gerbiamas už teisingumą. Jaunuolis, atidžiai išklauseš kalifo, ištarė: „O musulmonų kalife! Mano tėvas neįvykdė nė vienos iš jūsų išvardintų pareigų prieš mane. Mano motina – ugnies garbintoja, man davė „Džual“ vardą, kas reiškia „juodas tarakonas“, o iš Allah'o knygos manęs neišmokė nė vienos raidės“. Išgirdę šį graudų pasakojimą, kalifas kreipėsi į jaunuolio tėvą žodžiais: „Ech, žmogau! Tu skundiesi sūnumi, kai pats elgiesi su juo neatsakingai. Ir jo elgesys su tavimi atspindi tavo elgesį su juo...“ ...

Už gerus vaikų darbus, tėvai gauna savab. Dievobaimingi vaikai pripildo barakat ne tik žemiškąjį tėvų gyvenimą, bet ir būsimąjį: „O tie, kurie patikėjo, ir pasekė jais jų palikuonys tikėjimu, – Mes atvesime jiems jų palikuonis ir nė per plauką nesumažinsime jų dalies. Kiekvienas žmogus yra to, ką įgijo, įkaitas“ („Tur“, 52/21).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, kad gėris ir barakt žmonėms, slypi trijuose dalykuose. Kai žmogus palieka šį pasaulį, jo darbų knyga užsiveria. Bet iš to, ką jis paliko po savęs kaip sadaka, žmonėms naudingas žinias ir dievobaimingus vaikus, jo knyga neužsivers ir į ją bus užrašomi apdovanojimai (Tirmizi, Ahkam, 36).

Tėvai turi būti vaikams dorovinių principų pavyzdžiais ir patys rodyti pagarbaus elgesio pavyzdį su savo pačių tėvais: „Mes įsakėme žmogui atsidėkoti savo gimdytojams; motina jį sunkiai išnešioja ir gimdo; ir jo išnešiojimas ir maitinimas krūtimi, ir atjunkymas – trisdešimt mėnesių... „Vieš-

patie, įkvėpk mane padėkoti Tau už Tavąją malonę, kurią Tu parodei man ir mano gimdytojams; įkvėpk geradarystėms, kuriomis Tu būtum patenkintas, ir padaryk mane ir mano palikuonis teisingaisiais! Aš atgailauju prieš Tave, ir aš pirmasis iš musulmonų (atsidavusiųjų)“ („Ahkaf“, 46/15).

Ypatingas elgesys turi būti su motinomis. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, kad Rojus yra po motinų kojomis, ir džiugino motinas gera žinia: „Ta moteris, kuri savo namuose užimta vaikų auklėjimu, Rojuje bus drauge su manimi“ („Džamus sagyr“, harf). Tam, kad savo paties pavyzdžiu išauklėti vaikus, pirmiausiai reikia apvalyti savo nafs. Stengtis vykdyti Aukščiausiojo Allah'o paliepinimus, kad būti vertais Jo vergais, būti teisingais, veikliais, turėti sąžiningą uždarbį, vengti nuodėmių, nevartoti alkoholio, šalintis azartinių žaidimų. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Nė vienas tėvas negali duoti savo vaikams ko nors geriau, nei dorovingumo pavyzdys“ („Maškatul-Masabih“, 4977). Šiame pasaulyje tikrai laimingas yra tik tas, kas nelaužo Allah'o įstatymų, kas yra „takva“ – dorovingumo ir dievobaimingumo – būsenoje.

Korane Allah'as parodo, koku būdu tėvai turi tapti pavyzdžiu savo namiškiams: „Įsakyk savo šeimai atlikti maldą ir pats būk kantrus atlikdamas ją. Mes neprašom iš tavęs dalies, Mes maitinam tave, o išeitis – dievobaimingumas“ („Taha“, 132). Po šio ajat'o apreiškimo, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) visą mėnesį ateidinėjo prie savo dukters namų ir primindavo, kad atėjo maldos laikas. (Buhari). Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) tarnavo pavyzdžiu savo Ummi, visus Dieviškuosius įsakus vykdė pačiu tobuliausiu būdu. Jis švelniai elgėsi su vaikais ir auklėjo juos meile. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) visada surasdavo jiems laiko ir rūpinosi jais taip uoliai, kiek tai buvo reikalinga jų dvasiniai

sveikatai. Jis su vaikais žaidė, stengėsi pirmas juos pasveikinti susitikęs. Kai kalbėdavo su vaikais, pasilenkdavo, kad bendraudamas galėtų žiūrėti jiems į akis. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patarė: „Žaiskite su vaikais, būkite tokie, kaip jie, draugaukite su savo vaikais“. „Elkitės su jais gailestingai ir dosniai, padėkite jiems ir nuoširdžiai dalinkitės, nes jie yra jums dovana nuo Allah'o“, - sakė jis („Mafsua atrafil hadis“, 2/133).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **elgesys su moterimis**

Aukščiausiasis Allah'as suros „Nisa“, 19-ame ajat'e sako: „Elkitės su jomis oriai“, perspėdamas vyrus ir norėdamas, kad jie vertintų savo sutuoktines. Visuomenėje, kurioje pavyzdžiu tapo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) gyvenimas, moterys įgijo tokią reikšmę, apie kurią anksčiau net negalėjo svajoti, jos įgijo ypatingą socialinį statusą. Apie tai vaizdžiai pasakoja dievobaimingojo Omar'o (radiallahu anhu) hadis'as: „Mes, kureiš'itai, turėjome nepalaužiamą valdžią savo moterims. Bet kai persikėlėme į Mediną, pamatėme, kad jų moterys turi valdžią vyrams. Mūsų moterys, paėmę iš jų pavyzdį, taip pat ėmė su mumis taip elgtis. Vieną kartą aš iširdau ant savo žmonos. Ir tik žiūri, ji man užginčijo. Man tai pasirodė neteisinga, ir aš, supykęs dar labiau, stipriai ją išbariau. Į ką ji man atsakė:

- Už ką tu mane bari? Prisiekiu Allah'u, net Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žmonos atsako jam, atvirai išreiškia nepasitenkinimą. Ir jeigu reikia, jos supyksta ant jo ir gali visą dieną su juo nesikalbėti.

Aš tuojau pat nuėjau pas savo dukterį Hafsą, Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žmoną, ir paklausiau:

- Ir tu priešgyniauji Pranašui, rodai jam savo nepasitenkinimą?

- Taip, - atsakė ji.

Aš klausinėjau toliau:

- Jei kas nors iš jūsų supyksta ant jo, neprieina prie jo visą dieną?

- Taip, būna ir taip, - atsakė Hafsa.

- Jei jūs taip elgsitės, būsite aiškiam nuostolyje. Kas iš jūsų gali būti užtikrintu, kad Allah'as nenubaus jūsų už tai, kad užgavote Jo Pranašą.

Ir, kreipdamasis į savo dukterį, aš tęsiau:

- Žiūrėk, nepriešgyniauk Allah'o Pasiuntiniui! Neversk jo išgyventi, reikalaudama žemiškųjų gėrybių. Jei tau ko nors reikia, prašyk manęs“ (Muslim, Talak, 34).

Kaip matome iš šio pavyzdžio, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pagarbiai elgėsi su moterimis, vertino jų nuomonę, suteikdavo joms balso teisę. Ir moterys ėmė suvokti, kad jos yra gerbiamos, vertinamos ir reikalingos būtybės. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pateikdavo konkrečius gero, pagarbaus elgesio su moterimis pavyzdžius: jis kalbėjo joms apie jų gerąsias savybes, apie privalumus, išreiškė joms savo meilę, sodino jas greta savęs ant kupranugario, prilaikydavo jas, kai jos lipdavo ant kupranugario, o kai pamatydavo verkiančią žmoną, nuramindavo ją, savo rankomis nubraukdamas ašaras.

Neišmanėliai vyrai nepagarbiai elgdavosi su savo žmonomis haid (mėnesinių) periodu. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kovojo su tokiu elgesiu, ir pats supratingais elgdavosi su

moterimi tuo laikotarpiu. Žmonai, kuri bijojo jam tuo metu paduoti maldos kilimėlį, jis švelniai sakė: „Nebijok. Tavo būklė neperėjo į tavo rankas...“ (Muslim, Haiz, 2, 13). Laikydamas haid normalia moters organizmo būseną, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) prašydavo žmonos tomis dienomis išplauti jam galvą, ir net gi atsiremdavo į ją, skaitydamas Koraną. (Buhari, Haiz, 2, 13).

Toks Pranašo elgesys su moterimis buvo ne atsitiktinis, laikinas reiškinys. Pagarbus elgesys su moterimis pasireiškė visose Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) gyvenimo srityse.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) po vidurdienio maldos iš eilės lankydavo kiekvieną iš savo žmonių, domėjosi jų sveikata, klausė, ar jos neturi problemų. (Buhari, Talak, 8; Muslim, Talak, 20). Ir nepraleisdavo nė vienos dienos, neaplankęs savo žmonių. Net gi tą dieną, kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) vedė Zainab bin Džahš (radiallahu anha), jis aplankė visas žmonas. Pradėjęs nuo kilniosios Aišos (radiallahu anha), jis užėjo į kiekvieną kambarį, kreipdamasis žodžiais: „Tebūnie jums Allah'o malonė ir palaiminimas, o, Ahli Bait (mano namiškiai)“, ir pasiteiravo apie jų reikalus.

Ir kiekviena iš žmonių jam atsakė: „Tebūnie Allah'o malonė, taika ir palaiminimas, o Allah'o Pranaše! Kaip tavo naujoji žmona? Tegu Allah'as palaimina ją ir tave“, ir visos pasveikino jį (Buhari, Tafsir, 33/8).

Kilnioji Aiša (radiallahu anha) pasakojo apie tai, kokia gili buvo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pagarba moterims:

„Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) po rytinės maldos sunnos, jeigu aš buvau pabudus, kabėjosi su manimi, o jei nebu-

vau dar atsikėlus, priguldavo šalia, ir laukdavo kol mečetėje pasakys ikamat: (Buhari, Tahadžud, 24; Muslim, Musafirun, 133).

Yra žinoma, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), tam kad jo žmonos pailsėtų ir prasiblaškytų, Drauge su jomis dalyvavo šventinėse iškilmėse. Aiša (radiallahu anha) pasakoja: „Buvo viena iš šventinių dienų. Juodaodžiai mečetėje (tuo laiku mečetės buvo daugiafunkcinės: ten buvo rengiamos žaidynės, buvo švenčiamos vestuvės, buvo rengiamos įvairios iškilmės) surengė varžybas. Pranašas, kreipdamasis į mane, paklausė:

- Ar norėtum pažiūrėti?

Aš atsakiau:

-Žinoma, norėčiau...

Tada ji atsistojo, ir aš atsistojau už jo ir mes ėmėme stebėti šventę, liesdamiesi skruostais.

Nabi Ekram sakė:

- O, Erfido sūnūs! Na ką, parodykite save!

Kai aš šiek tiek pavargau, jis man pasakė:

-Tau jau gana?

Aš atsakiau:

- Taip.

- Jeigu taip, tai gali eiti,- pasakė man Pranašas“ (Buhari, Ydein, 3; Muslim, Ydein, 19).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) skyrė didelį dėmesį moterų auklėjimui ir lavinimui, visų pirma jis stengėsi susiteikti tas žinias savo namuose, savo žmonoms, nes būtent jos mokė

Islamo kitas moteris. Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pamokos vyko pokalbio ar draugiško pamokymo forma. Pačios svarbiausios žinios musulmonui – tai tikėjimo pagrindų ir Dieviškojo Įstatymo – Šariato žinios. Būtent tuo rūpinosi Islamo Pranašas.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) elgesys su našlaičiais

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'uose sakoma: „Patys puikiausi namai tie, kuriuose gerai elgiamasi su našlaičiais. Labiausiai atstumiantys namai tie, kuriuose su našlaičiais elgiamasi blogai!“ „Musulmonams patys kilniausi namai tie, kuriuose yra vietos našlaičiui, ir kur su juo gerai elgiamasi. Patys blogiausi namai musulmonui yra tie, kuriuose, su ten esančiu našlaičiu, elgiamasi blogai“ (Ibn Madža, Adab, 6).

Pagal Islamą, našlaičius reikia ne tik gerai prižiūrėti, bet ir gerai elgtis su jais. Tiek materialinio, tiek moralinio jų palaikymo nebuvimas, bus vertinamas kaip prievarta. Kitame hadis'e sakoma, jog tam, kuris gerai elgiasi su našlaičiu, atvertos durys į Rojų. „Jeigu kas nors iš musulmonų priims į savo namus našlaitį, maitins jį ir juo rūpinsis, ir jeigu nepardarys nuodėmių, kurios negali būti atleistos, tai Allah'as Ta'alia būtinai patalpins jį į Rojų“ (Tirmizi, Birr, 14). Pasakyme „nuodėmės, kurios negali būti atleistos“ kalbama apie dvi nuodėmes: širk, tai yra šalia Allah'o garbinti ką nors kitą, ir naudotis tuo, kam neturi savininko leidimo, tai yra pažeisti svetimas teises.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nudžiugino gera žinia tuos, kurie su meile ir gerumu išauklėjo našlaičius: jie Rojuje bus Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) kaimynai (Ibn Maža, Adai, 6). Įžengti į Rojų, be abejonės, yra žmogui pati didžiausia garbė

ir laimė. O Rojuje būti Pranašo kaimynu – išrinktųjų dalia. Tas, kuris sukūrė Rojų, paruošė jame vietas dariusiems gėrį, ir tarp jų tiems, kurie prižiūrėjo našlaičius.

Dar viename hadis'e apie šią padėtį padaromos tokios išvados: „Su tais, kurie išauklės ir apgins savą našlaitį, ar našlaitį kieno nors kito, mes būsime Rojuje tokiu atstumu, kaip šie du pirštai“. Malik bin Anas, tas, kuris perdavė šį hadis'ą, pakartojo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) gestą, parodydamas sujungtus rodomąjį ir didįjį pirštus. (Muslim, Zuhd, 42).

Kaip akivaizdu iš šio hadis'o, yra skiriami savi ir svetimi našlaičiai. Savi našlaičiai – tai anūkas, brolio ar sesers vaikas, tikras brolis ar įbrolis, posūnis ar artimas giminaitis.

Korane daug ajat'ų, kuriuose tikintiesiems liepiama gerai elgtis su našlaičiais, pavyzdžiui: „Todėl našlaičio tu neenk!“ („Duha“, 93/9).

Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) nuolat klausinėjo bendražygių: „Ar jūs šiandiena paglostėte galvą našlaičiui? Ar aplankėte ligonį? Ar pareiškėte užuojautą?“ (Tabarani, Sahibul-Džami, 80). Jis patarė neapleisti šių svarbių pareigų, kurios yra žmogiškojo egzistavimo dalis.

Vienas iš bendražygių kreipėsi į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) su skundu dėl vieno savo pažįstamo sugrubėjimo. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pasiūlė šios negalios gydymui tokį būdą: „Tegul paglosto našlaičių galveles ir pamaitina vargšus!“ (Ahmad bin Hanbal, 2, 263).

Dar viename hadis'e sakoma: „Jeigu kas nors paglostys našlaičio galvą su ketinimu pelnyti Allah'o pasitenkinimą, Allah'as Ta'alia suteiks jam tiek savab, kiek yra plaukų ant to našlaičio galvos“ (Ibn Hanbal, 5, 250).

Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pats pelnė našlaičiams rodomą dėmesį ir pagarbą tiek šiame pasaulyje, tiek kitame, kadangi atėjo į šį pasaulį našlaičiu.

Mehmed'o Aslan eilės puikiai nusako našlaičių padėtį:

Našlaičių Valdovas – Pats Allah'as!

Skriausti našlaitį – didelė nuodėmė!

Nelaikyk našlaičio bejėgiu!

Ašaros – jo ginklas!

Pagal Islamą, našlaičiais vadinami nesulaukę pilnameystės vaikai, kurie neteko tėvo. Viename iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'ų (sallallahu aleihi va sallam) tuo atžvilgiu sakoma: „Pasiėkus pilnameystę, buvimas našlaičiu baigiasi...“ (Abu Daud, Vasaja, 9). Ikiislamiškuoju laikotarpiu, kai buvo nuolat kariaujama ir gana lengvai vyko skyrybos, našlaičių buvo daug. Iš jų buvo šaipomasi ir nebuvo paisomos jų teisės. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) užaugo našlaičiu ir žinojo, kaip su jais elgiasi jo gentis. Neatsitiktinai, Aukščiausiasis Allah'as, kreipdamasis į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Nejau nerado jis tavęs, našlaičio – ir nepriglaudė?“ („Duha“, 93/6). Jis Pats rūpinosi Savo mylimu Pranašu (sallallahu aleihi va sallam) ir jį išauklėjo. „Todėl našlaičio tu neenk!“, - sakoma tos pat suros 9-ajame ajat'e.

Aukščiausiasis tarsi moko Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam): „Aš apgyniau tave, todėl ir tu pasirūpink mano vergais, našlaičiais, užsiimk jų problemomis, priimk juos savo globon“.

Rasuliullah (sallallahu aleihi va sallam) ėmė rūpintis našlaičių teisėmis jau pačioje Pranašystės misijos pradžioje. Musulmo-

nų vadas, atlikęs pirmąją hidžrą į Jemeną, Džafar bin Talib, stojęs prieš karalių Nadžaši, kalboje apie musulmonus ir Islamą taip sakė apie Pranašą (sallallahu aleihi va sallam):

„Jis visada greta silpnųjų ir vargšų, ir jis uždraudė naudoti našlaičių turtą ir atimti iš jų nuosavybę“ (Ibn Hišam, 1, 359).

Viename iš ajet'ų apie tuos, kurie kėsinasi į našlaičių nuosavybę, sakoma, kad tie, kurie kėsinasi į našlaičių nuosavybę, ryja ugnį, kuri sudegins jų vidurius („Nisa“, 4/10).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **elgesys su kaimynais**

Po mūsų šeimos, mes atsakingi už tuos, kurie gyvena greta mūsų, už mūsų kaimynus. Mes kreipiamės į juos pagalbos, dalinamės bėdomis ir džiaugsmis, todėl Islamas ragina gerai elgtis su kaimynais. Korane sakoma, jog po to, kai sutvirtėjo tikėjimas Allah'u ir žmogui buvo uždraustas širk, Aukščiausiasis liepė gerai elgtis su tėvais, artimais ir tolimais giminaičiais, kaimynais („Nisa“, 4/36).

Hadis'uose galima sutikti daug priminimų apie kaimynų teises. „Džebrail man tiek daug kalbėjo apie gero elgesio su kaimynais būtinybę, jog aš pagalvojau: jeigu numirsiu, tai turėsiu palikti jiems palikimą“, - ištarė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) (Muslim, „Birr“, 140). Arba: „Džebrail man tiek daug kalbėjo apie gero elgesio su kaimynais būtinybę, jog aš pamaniau: jis padarys kaimynus vienas kito palikimo gavėjais“ (Buhari, „Adab“, 28; Muslim, „Birr“, 140-141).

Šiame hadis'e pabrėžiama, geri kaimyniniai santykiai ir kaimynų teisių paisymas tokie svarbūs, kad sugretinami su giminystės ryšiais. Todėl kaimynams mes turime jausti tokius jausmus, net jeigu jie neišpažįsta Islamo, kuriuos jau-

čiame savo giminaičiams. Dar viename iš hadis'ų sakoma, jog teisių prasme, kaimynai dalinami į tris grupes. Pirmoji grupė – tai kaimynai-ne musulmonai. Jie turi tik kaimynų teises. Antroji grupė – kaimynai-musulmonai. Jie turi tiek kaimynų, tiek tikėjimo brolių teises. Trečioji grupė – kaimynai-musulmonai-giminaičiai. Jie turi tiek kaimynų, tiek tikėjimo brolių, tiek giminaičių teises (Haisam, 8, 164).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) nuolat primindavo bendražygiams apie kaimynų teises. Mano draugas Rasuliullah (sallallahu aleihi va sallam) man liepė: „Kai tu verdi sriubą, įpilk daugiau vandens. Po to vidiniu žvilgsniu nužvelk visus kaimynus, ir jeigu pamatysi, kad kažkam iš jų reikia pagalbos, maloniai jos pasiūlyk“, - perdavė Abu Zarr (radiallahu anhu) (Muslim, „Birr“, 143). Hadis'e kalbama, kad svarbu mokėti dalintis net gi mažu, jau nekalbant apie maisto kvapus. Be to, jei prakeisti sriubą vandeniu, ji taps mažiau skani. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) tarsi moko mus: „Kai aplink tave daug alkanų žmonių, nepritinka ieškoti įvairių skonio pojūčių. Tu musulmonas ir privalai rūpintis tais, kurie vargsta ir yra alkani“. Taip viename iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'ų sakoma: „Tas, kuris gulasi miegoti sotas, kai jo kaimynas alkanas, nėra (tikras) musulmonas“ (Hakim, 2, 15).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) taip kreipėsi į moteris-bendražyges: „O musulmonė! Tegul kaimynė neapleidžia viena kitos pavaišinimo. Net jeigu tai, ką jūs pasiūlysite kitiems, bus labai maža (avies dalis)“ (Buhari, „Adab“, 30; Muslim, „Zakat“, 90). Tuo pačiu, viską, ką jums pasiūlo kaimynai, reikia su dėkingumu priimti, nes Aukščiausiasis įskaito net pagarbos parodymą. Kaimynų teisių paisymas – vienas iš svarbių tarnavimo Allah'ui elementų. Bendražygiai, kurie siekė visame kame būti panašūs į savo mokytoją, nekintamai

prisilaikė šio principo. Kartą Abdullah bin Amr (radiallahu anhu) paprovė aviną. Po to jis išgąščiu paklausė savo žmonos: „Ar palikote (dalį) mūsų kaimynui-judėjui?“ Jo žodžiais jis girdėjo iš Pranašo (sallallahu aleihi va sallam), kad Džebrail nuolat primindavo Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) apie gerą elgesį su kaimynais. Abdullah bin Amr (radiallahu anhu) perdavė šį žinomą hadis'ą“ (Abu Daud, „Adab“, 122-123; Tirmizi, „Birr“, 28). Ibn Omar (radiallahu anhu) pasakojo, kad kažkokioje vietoje buvo septyni kiemai. Kartą vienam iš gyventojų (visi jie buvo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygiai) kaip sadaka atsiuntė avies galvą. Jis perdavė ją savo kaimyno šeimai, nusprendęs, kad jiems labiau reikia maisto, nei jo paties šeimai. Antrasis perdavė trečiajam. Trečiasis pagalvojo apie ketvirtąjį. Taip sadaka, apkeliavusi visus kiemus, sugrįžo į pirmąjį. (Hakim, 2, 526).

Dievobaimingoji Aiša (radiallahu anha) kartą kreipėsi į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) su klausimu, kam iš dviejų kaimynų pirmiausiai reikia duoti sadaka. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „duok tam, kurio durys arčiausiai tavųjų“ (Buhari, „Adab“, 32). Kaip taisyklės apie artimiausius kaimynus mes daugiausiai žinome, galime net gi pajusti kvapus iš jų virtuvės. Todėl turime būti dėmesingi tiek savo teisėms, tiek teisėms savo artimųjų, tuo labiau, kad mes dažniausiai į savo kaimynus kreipiamės pagalbos ir palaikymo.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadis'uose kalbama apie tai, kokie turi būti santykiai su kaimynais:

1. Jeigu kaimynas prašo, reikia jam paskolinti.
2. Jei kaimynui nutiko nelaimė, skubėk į pagalbą.
3. Jei jis kenčia materialinius sunkumus, reikia jam padėti.

4. Dalinkis su juo džiaugsmis ir vargais.

5. Jeigu iki kaimyną pasiekia iš jūsų virtuvės sklindantys kvapai, nunešk jam dalį paruošto maisto.

6. Be kaimyno sutikimo negalima nieko statyti, jei tas statinys užstos jam vaizdą.

7. Jeigu kaimynas serga, reikia jį aplankyti.

8. Kaimyno mirties atveju, reikia dalyvauti jo laidotuvėse, padėti nunešti jo kūną į kapines. (Haisam, 8-165).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) mokymai, susiję su geru elgesiu su kaimynais, neapsiriboja išvardintaisiais. Kaimynų teisių prisilaikymas – tai visuotinių elgesio normų dalis. Žmonės turėtų būti geranoriški, padėti vieni kitiems, ginti, nelakyti skriaudų ir taip toliau. Tai normos, kurias musulmonams diktuoja Islamas.

Abu Huraira (radiallahu anhu) žodžiais, kažkoks žmogus atėjo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) su klausimu: „O Allah’o Pranaše! Apie vieną moterį kalba, kad ji dažnai laikosi papildomo pasninko (nafilia), atlieka daug papildomų maldų, duoda daug sadaka, tačiau be viso to, ji savo liežuviumu kamuoja kaimynus. Ką tu gali pasakyti apie tą moterį?“ „Ji pakliūs į Pragarą“, - apsakė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam). „O Allah’o Pranaše! – vėl paklausė vyras. –Jeigu apie vieną moterį kalbama, kad ji nedažnai papildomai pasninkauja, atlieka nedaug papildomų maldų, ir kaip sadaka gali duoti tik neriebių sūrį, tačiau prie viso to, ji gerai elgiasi su kaimynais (nekankina jų savo liežuviumu), ką jūs pasakysite apie ją?“ Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atsakė: „Ji bus Rojuje“ (Ibn Hanbal, 2, 440). Tikėjimas įpareigoja žmogų palaikyti gerus

santykius su kaimynais, nedaryti jiems žalos nei liežuvium, nei elgesiu.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Tas, kuris tiki Allah'u ir Teismo Diena, tegul vaišina savo kaimyną...“ (Muslim, „Iman“, 74). Arba: „Tas, kuris tiki Allah'u ir Teismo Diena, tegul gerai elgiasi su savo kaimynu“ (Buhari, „Rikak“, 23; Muslim, „Iman“, 75).

Abu Hureir'o radiallahu anhu) perduotame hadis'e pasakojama apie tai, kad vieną kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) tris kartus prisiekė: „Prisiekiu Allah'u, prisiekiu Allah'u, prisiekiu Allah'u, jis nepatikėjo“. Sahabai paklausė: „o Rasuliullah, kas nepatikėjo?“ Pranašas atsakė: „Tas, kurio kaimynas nėra tikras, jog kaimynas nepadarys jam žalos“ (Buhari, „Adab“, 29).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) tai pat pasakė: „Tas, kurio kaimynas nesijaučia nuo jo saugus, nepajėgs užėti į Rojų“ (Muslim, „Iman“, 73).

Tikėjimas reikalauja iš musulmono palaikyti draugiškus santykius su kaimynais, tačiau mūsų gyvenimas tolimas nuo šių principų. Daugelis, iš mūsų nepažįsta vienas kito, nesisveikina, nors metų metais gyvena toje pačioje laiptinėje ar toje pačioje gatvėje, apie savitarpio pagalbą neverta net kalbėti. Tačiau musulmonai, pagal savo galimybes, privalo palaikyti ryšius su kaimynais, vengti konfliktinių situacijų, pavyzdžiui, pokalbio metu stengtis nekelti balso, garsiai nejungti radijo, televizoriaus, kitos technikos.

Musulmonas jokiu būdu negali daryti žalos viskam, kas priklauso kaimynui: namui, sodui, nuosavybei; jis privalo stengtis saugoti kaimyno paslaptis, neviešinti jo trūkumų

ir klaidų. Musulmonui neleistina kėsintis į kaimyno nuosavybę ar garbę. Tikinčiojo pareiga – užmegzti kontaktus su aplinkiniais žmonėmis ir kaimynais. O su žmonėmis, kurie neatsakingai elgiasi su savo kaimynystės pareigomis, trikdo artimųjų ramybę, reikia elgtis kantriai, sakyti už juos du'a, pamokyti juos, garyti jiems gera. Rezultatų nereiks ilgai laukti. Ikba bin Amir (radiallahu anhu) atėjo pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) su prašymu papasakoti apie tai, kaip jis turėtų elgtis, kas užsitarnauti Allah'o ir žmonių palankumą. Pranašas ištarė: „Nenutrauk ryšių su tais su tais, kurie nutraukė ryšius su tavimi. Duok tam, kuris neduoda tau. Atleisk tam, kuris tau kenkia ir trokšta tau blogio“ (Ibn Hanbal, 4, 148).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) elgesys gyvūnais

Žmogui jo gyvenime daug ko reikia. Tarp visų jo poreikių ypatingą vietą užima gyvūnai, kurių dėka žmogus apsirūpina maistu, drabužiais, darbine jėga. Gyvūnai papuošia jo gyvenimą. Korane sakoma: „Ir galvijus Jis sukūrė; jums iš jų – šiluma ir nauda, ir jais jūs maitinatės... Ir žirgus, ir mulus, ir asilus, kad jais galėtumėt joti, o ir dėl gražumo. Ir kuria Jis tai, ko jūs nežinote“ („Nahl“, 16/5,8). Pagal Koraną, gyvūnų gebėjimas duoti pieno, tikintiesiems taip pat gali pasitarnauti pamokymu: „Jums ir iš (jūsų) galvijų – priminimas. Mes girdome jus tuo, kas (susidaro) jų pilvuose tarp išskyrų ir kraujo, švariu pienu, maloniu geriantiesiems“ („Nahl“, 16/66).

Kai kurios Korano suros yra pavadintos gyvūnų vardais („Bakara“ – „Karvė“, „Nahl“ – „Bitės“, „Ankabut“ – „Voras“, „Naml“ – „Skruzdėlė“).

Apie tai, kad gyvūnai, panašiai kaip žmonės sudaro ištisas bendruomenes, Korane sakoma: „Nėra gyvūno žemėje ir

paukščio, skraidančio su sparnais, kurie nebūtų bendruomenėmis, panašiomis į jus. ... “ („An'am“, 6/38).

Verta dėmesio ir tai, kad islamiškoje tradicijoje žodis *umma*, reiškiantis „bendruomenė, kolektyvas“ naudojamas ir kalbant apie gyvūnus.

Neginčijamas gyvūnų vaidmuo ir palaikant žemėje ekologinę pusiausvyrą. Be to, gyvūnai, kaip ir visa kita žmogaus gyvenime, duoti jam saugojimui ir laikinam naudojimui. Naudodamasis šia Aukščiausiojo amanat, žmogus neturi teisės elgtis su jais išdidžiai ir žiauriai. Iš Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) mokymų seka, jog jokių būdų negalima atimti gyvūnui gyvybės dėl pramogos ir be pateisinamos priežasties. Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žodžiais, už be priežasties nužudytą žvirblį reikės atsakyti Teismo Dieną. Dar kitame hadis'e sakoma, kad žvirblis skūsis Aukščiausiam savo skriaudėju: „O Allah, toks ir toks užmušė mane šiaip sau, dėl pramogos, o ne dėl kokios nors naudos sau“ (Nasai, Dahaja, 42).

Gyvūnai sutverti tam, kad teiktų žmonėms naudą, ir netinkamas elgesys su jais Islame traktuojamas kaip prievartata. Nenuostabu, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kvietė žmones nepažeisti teisių, pavyzdžiui, skruzdėlių ummos, kurioje nuolat sakomas zikr Allah'ui (Buhari, Džihad, 152; Muslim, Salam, 148).

Pagal Islamo principus gyvenantis žmogus, aštriai junta tiek žmogaus, tiek ir visos kūrinijos skausmą. Kartą Baza-zid Bistami, papietavęs po medžiu, tęsė savo kelionę. Kai jis buvo jau gana toli nuo savo sustojimo vietos, pastebėjo skruzdę, kuri blaškėsi ant jo krepšio. Nuliūdęs Mokytojas ištarė: „Aš atskyrčiau šį mažytį sutvėrimą nuo jo tėvynės“, -

ir tuojau iškeliavo atgal, kad gražinti skruzdę į jos namus. Islamo išauklėtos širdys įgyja gebėjimą žvelgti į pasaulį per Dieviškosios Meilės prizmę.

Visatos Pasididžiavimas Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) kvietė žmones gerai elgtis su gyvūnais ir jų jaunikliais, ir visada stodavo jų ginti. Abdullah'as bin Masud (radiallahu anhu) prisiminė: „Kartą, kai mes keliavome drauge su Pranašu (sallallahu aleihi va sallam), jis pasitraukė nuo mūsų gamtiniais reikalais. Tuo metu mes pamatėme paukštę su dviem jaunikliais. Mes paėmėme paukštelius ir paukštė ėmė nerimauti ir suktis virš mūsų. Kai Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sugrįžo pas mus, jis paklausė: „ Kas privertė šią paukštę kentėti, atėmęs jos jauniklius? Gražinkite juos atgal“ (Abu Daud, Džihad, 112; Adab, 163-164).

Kartą Aiša (radiallahu anha) balnojo neramų kupranugarį. Bandydama jį nuraminti, supykusi, ji vertė jį judėti tai pirmyn, tai atgal. Į ką Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), kreipdamasis į Aišą (radiallahu anha), pasakė: „Elkis su gyvūnais švelniai, todėl, kad ten, kur yra švelnumas, viskas tampa puikiu, o ten, kur jo nėra, viskas negražu“ (Muslim, Birr, 78-79).

Apie dar vieną pavyzdį, kaip reikia elgtis su gyvūnais, prisimena Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) auklėtinis hazrat Anas (radiallahu anhu): „Kai mes sustodavome poilsui, tai nepradėdavome melstis, neišlaisvinę savo kupranugarių nuo sunkių krovinių“ (Abu Daud, Džihad, 44).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) taip kalbėjo tiems, kurie ilgą laiką be judesio kalbėjo sėdėdami balne: „Nenaudokite savo gyvūnų nugarų, kaip mimbarų, nes Allah'as sutvėrė gyvūnus tam, kad palengvinti jums kelią, kurį jūs sunkiai įveiktumėte vieni. O žemę Jis sutvėrė tam, kad stovėtumėte

ant jos. Todėl viską, ką jums reikia, aptarinėkite stovėdami ant žemės“ (Abu Daud, Džihad, 55).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ypatingą dėmesį skyrė tam, kaip gyvūnai pjaunami mėšai. Viename iš hadis'ų sakoma: „Visagalis Allah'as liepė su kiekvienu tvariniu elgtis gerai. Jeigu jums būtina atimti gyvūnui gyvybę, darykite tai, nenaudodami prieš jį prievartos. Tai, kas darys šitai, tegul gerai išgalanda peilį ir neverčia gyvūno kankintis“ (Muslim, Said, 57; Tirmizi, Dijad, 14).

Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pamatė, kaip vienas žmogus paguldė ant žemės avį, kad ją papjauti, o po to ėmė galąsti peilį. Matydamas tokį kietaširdiškumą, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ištare: „Tu ką, nori kankinti šį vargšą gyvūną? Ar nebuvo galima iš pradžių išgaląsti peilį, ir tik po to guldyti gyvūną ant žemės?“ (Hakim, 4, 257-260).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kalbėjo, kad nereikėtų be būtinybės laikyti namuose šunų. Šie gyvūnai reikalingi žmogui namų, žemės, kitų gyvūnų apsaugai, tai pat medžio-klėi. Kitu atveju savab (Aukščiausiojo atlygis) to, kuris laiko šunį, diena iš dienos mažės (Buhari, Arz, 3, Zabaih, 6). Sakoma, kad namuose, kuriuose yra šuo, negyvena angelai (Buhari, Badul-halk, 7, 17; Muslim, Libas, 84). Tai priklauso atvejams, kai šunys laikomi dėl pramogos. Jeigu pagalvoti apie tai, kad šunys dažniau nei kiti gyvūnai linkę susirgti pasiutlige ar būti šios ligos nešiotojais, o šunų kailis, seilės, išmatos turi daugybę ligas sukeliančių mikroorganizmų, pasidaro aišku, kodėl mūsų religija draudžia savo namuose laikyti šunis. Dar viena šio draudimo priežasčių yra ta, kad šuo sukelia aplinkiniams baimę, gali apkandžioti ir sužeisti. Tuo pačiu,

Islamas, kuris kviečia gerai elgtis su visais gyvūnais be išimties, nedaro išimčių ir šunims.

Katė, savo ruožtu, nelaikoma nadžiasa, nešvaria, ir primama kaip šeimos narys. Kartą sahabui Abu Katada (radialahu anhu) jo dukterėčia Kabša atnešė apsiprausimui vandens. Tuo laiku prie jo priėjo troškulio nuvarginta katė. Abu Katada palenkė prieš ją indą su vandeniu, katė ėmė lakti. Kreipdamasis į moterį, Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygis ištarė:

- O mano brolio dukra, tau šitai pasirodė keista, ar ne?

- Taip, - atsakė ji.

Į tai Abu Katada pateikė Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žodžius, kuris sakė: „Katė nėra nešvarus gyvūnas. Tai gyvūnas, kuris nuolat sukiojasi šalia jūsų“ (Abu Daud, Tahara, 38; Tirmizi, Tahara, 69).

Džahilijos (neišmanymo) laikais žmonės labai žiauriai elgėsi su gyvūnais: gyviems nupjaudavo gabalą mėsos, nukirsdavo uodegas. Buvo rengiamos gyvūnų peštynės, kurių atgarsiai yra šių lakų šunų, gaidžių ir panašios kovos. Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) padarė galą šiam laukiniam elgesiui tarp musulmonų.

Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) labai susikrimto, pamatęs asilą, kurio snukis buvo subjaurotas įspaudu. Sielvartaudamas jis sušuko: „Tegul bus Allah'o prakeiksmas tam, kuris subjaurojo šį gyvulį“ (Buhari, Zabaih, 25).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patarė daryti žymėti gyvulius įspaudais tik iš būtinybės, nesuteikiant jiems skausmo.

Pamatęs, kaip vienas iš jo bendražygių išėmė iš lizdo kiaušinius, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) padarė nuosprendį, sakydamas: „Iš šio kiaušinio turi išsirišti paukščiukas, todėl padėk jį į vietą!“

Kartą pastebėjęs kupranugarį, kurio šonkauliai švietėsi per odą, jis pasakė jo šeimininkui: „Baiminkis atsiskaitymo prieš Allah'ą už savo elgesį su bežadžiais gyvūnais (tai yra nepalik jų alkanų)! Baiminkis Allah'o dėl šių bežadžių gyvūnų. Tegul jie bus sotūs, kai naudoji juos darbui, tegu bus įmitę, kai pjauni juos mėšai“ (Abu Daud, Džihad, 44).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) atkakliai reikalavo, kad žmogaus valdžioje esantys gyvūnai, būtų laiku šeriami, kroviniai turi būti jiems pagal jėgas, ir jie turi gauti reikiamą laiką poilsiui.

Apie tai, kaip Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sprendė gyvūnų problemas, Abdullah bin Džabir (radiallahu anhu) pasakojo: „Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) užėjo į vieno savo bendražygio sodą. Vienas iš ten buvusių kupranugarių, pamatęs Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), subaubė ir iš jo akių ėmė bėgti ašaros. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) glostydamas jį nuramino, ir kupranugaris nustojo verkti. Suradęs jo šeimininką, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „Argi tu nebijai Allah'o. Kuris davė tau valdžią šiam kupranugariumi? Jis pasiskundė, kad tu jį žiauriai sumuše!“

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Ar papasakoti jums apie žmogų, kuris yra toli nuo pragaro, o pragaras yra toli nuo jo? Tai širdingas, švarus, gailestingas ir geraširdis žmogus“ (Ahmad bin Hanbal, 1/145).

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pateikė tokius gailėstingų žmonių ir kietaširdžių žmonių pavyzdžius: „ Viena nusidėjęlė pamatė dykumoje šunį, iš troškulio laižantį smėlį. Geroji moteris pasėmė savo batu iš šulinio vandens ir pagirdė šunį. Allah'as atleis jai už tai visas jos nuodėmes. Kita moteris paliko katytę mirti iš alkio (neleido jai net paėsti vabzdžių). Galų gale katytė numirė, o moteris dėl savo kietaširdiškumo stojo į kelią, vedantį į prarają“ (Buhari, Anbija, 54; Muslim, salam. 151, 154; Birr, 133; Nasai, Kusuf, 14).

Musulmonas turi būti gailėstingas ir laukiniams gyvūnams. Pagal Islamo mokymą, net tokius nuodingus sutvėrimus kaip gyvatės ir skorpionai, reikia užmušti vienu smūgiu, neverčiant jų kankintis. Gazali knygoje „Laimės alchemija“ sakoma: „Užmušęs nuodingą vabzdį dviem smūgiais, gaus mažai naudos, užmušęs trim smūgiais – dar mažiau“.

Islame draudžiama gyvūnus prakeikti. Žinoma, kad vieno karinio žygio metu, kažkoks ansar'as, sėsdamas ant kupranugario, pažėrė jam prakeiksmus. Pranašas Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam), nusodindamas tą žmogų nuo kupranugario, pasakė: „Po viso to, pasišalink nuo mūsų su savo prakeiktu kupranugariu. Būkite atidūs! Neprakeikite vaikų, pačių savęs ir gyvūnų“ (Muslim, Zuhd, 74).

Bajazid Bistami, kurį vadino Sultanul-Arifin, buvo aukštos moralės pavyzdžiu. Jis sugėrė į save Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) moralę ir pasiekė dvasingumo aukštumų.

Kartą eidamas turgumi, Mokytojas pamatė žmogų, kuris žiauriu būdu mušė asilą. Gyvūnas buvo kruvinas. Bajazid Bistami, kuris atsitiktinai tapo šios scenos liudininku, giliai

išgyveno dėl asilo, kurio kančios persidavė jam pačiam, per Mokytojo kūną ėmė bėgti kraujas.

Išskirtinė musulmono savybė – gailestingumas visiems kas gyvas. Bet kokį savo darbą jis pradeda žodžiais Bismillahir-rahmanir-rahim, kas reiškia „Vardan Dievo, Maloningojo, Gailestingojų“. Kaskart prisimindamas Kūrėjo gailestingumą, musulmonas ir pats tampa gailestingu. Dvasinė vieno iš priartėjusių prie Allah'o, Fudail bin Ijada, būklė – puikus sektinas pavyzdys. Aplinkiniai, pamatę, kad jis verkia, paklausė, kodėl jis tai daro. „Aš verkiu krimsdamasis dėl tikinčiojo, kuris nuskriaudė mane. Aš sielvartauju todėl, kad rūpinuosi jo padėtimi Teismo Dieną“.

Visi musulmonų poelgiai – puikus pavyzdys to, ko gali pasiekti žmogus, ugdydamas savyje dvasiškumą.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Būkite gailestingi visiems, gyvenantiems žemėje, ir dangūs bus maloningi jums! (Tirmizi, Birr, 16).

Jeigu jūs...

Jeigu Jūs pažeminti ir nuskriausti, tai imkite sau pavyzdžiu Pranašo (sallallahu aleihi va sallam), kuris gyveno žiaurių Mekos stabmeldžių ir engėjų valdžioje, kantrybę ir tvirtybę.

Jeigu Jūs didis nugalėtojas, imkite sau pavyzdžiu Pranašo (sallallahu aleihi va sallam), nelygiomis sąlygomis nugalėjęsio Badr ir Hunain mūšiuose, kilnumą ir nuolankumą.

Tegul Allah'as jus sergsti, tačiau jeigu Jūs esate nugalėtas ir sugniuždytas, tai prisiminkite mūšį prie Uhud ir tai,

kaip Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), būdamas tarp šahidų, pakluso likimui ir dėl visko pasikliovė Allah'ui.

Jeigu Jūs mokyta žmogus, tai įsivaizduokite Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kuris liejo į savo mokinių širdis ir sielas – suffa, delikačios, subtilios formos feiz – tyros dvasinės energijos, moralinio tyrumo šaltinį, sutvirtindamas juos vidi- ne ramybe ir Dieviškųjų įsakų žiniomis, ir tuo pačiu, suteikdamas jiems praktiniame gyvenime reikalingas žinias.

Jeigu Jūs mokinys, tai įsivaizduokite Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), sėdintį prieš angelą Džebrail (aleihissalam), atnešusį apreiškimą iš Allah'o.

Jeigu Jūs pasižymite gražbylyste ir turite įtakos žmo- nėms, tai įsiklausykite širdimi į įsismelkiančias kalbas Prana- šo (sallallahu aleihi va sallam), kuris Nabavi Mečetėje savo moki- niams atverdavo slaptą būties prasmę, sukūrimo išmintį... kokia aiški ir suprantama, maloni, švelni ir tarsi tekanti buvo jo kalba.

Jeigu Jūs pažinote Tiesą ir jaučiate atsakomybę dėl jos platinimo, ir greta jūsų nėra nė vieno žmogaus, kuris jus šiame reikale palaikytų, pažvelkite į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) gyvenimą, kuris Mekoje, kentėdamas pačių aktyviau- sių Islamo priešų prievartą ir pažeminimą, nesiliovė kvieti žmones nukreipti savo širdis į Allah'ą.

Jeigu Jūs turite žemės ir norite, kad Jūsų reikalai pasitai- sytų, imkite pavyzdžiu Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kuris plačias, neapdirbtas Bani Nadir, Haibar, Fedek žemes atida- vė į profesionalių žemdirbių rankas.

Jeigu Jūs našlaitis, tai pagalvokite apie labiausiai palaimintą šio pasaulio žmogų – Abdullah'ą ir Aminą našlaitį – Pranašą Muhammad'ą (sallallahu aleihi va sallam).

Jeigu Jūs esate jaunas žmogus, tai atkreipkite dėmesį į tai, kiek daug Islamo Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) išmoko, būdamas paprastu savo dėdės Abu Talib bandos piemeniu.

Jeigu Jūs veiklos žmogus ir sėkmingas prekeivis, paimkite sau pavyzdžiu Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), kuris vedė karavonus į tolimą ir sunkų kelią, ir pasirodė kaip toks teisingas ir kantrus žmogus, jog jo dvasinės savybės ir atsakingumas kėlė žmonių pasitikėjimą ir džiugino, kad tarp jų yra sąžiningas žmogus, išmanantis savo darbą.

Jeigu Jūs teisėjas ar žmogus, kuris savo sprendimais gali įtakoti kitų žmonių gyvenimus ir likimus, tai prisiminkite pasvertą, išmintingą Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) patarimą tautiečiams, kurie buvo pasirengę išlieti vienas ant kito savo pyktį, įstatyti į vietą Hadžari-Isvet, Juodąjį Kabos Akmenį, keliant jį drauge ir laikant už skirtingų audinio kampų.

Ir dar, perverskite amžius ir dvasinėmis akimis pažvelkite į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), esanti Medinoje, Pranašo Mečetėje, kuris padėdavo ir matė lygiais tiek žmogų, esantį skurde ir varge, tiek turtingą, neteisę žmonių, su visais elgėsi geranoriškai ir teisingai.

Jeigu Jūs sutuoktinis ar sutuoktinė, tai žinokite, kokios dievobaimingos moterys buvo Hadidža ir Aiša (radiallahu anhuma), kokios šventos buvo šios moterys, pažiūrėkite, kaip Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) elgėsi su savo žmonomis, kokie puikūs buvo jų santykiai ir gyvenimo būdas. Koks teisingas ir dėmesingas buvo Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) su

savo artimaisiais. Nei Korane, nei hadis'uose nėra nė vieno pavyzdžio, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) būtų ką nors nuskriaudęs ar tiesiog nuliūdinęs, jis su visais elgėsi švelniai, draugiškai ir suprantančiai.

Jeigu Jūs tėvai, sužinokite, su kokia meile, pagarba ir dėmesingumu elgėsi Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) su savo vaikais ir anūkais, Jis jautėsi atsakingas prieš Allah'ą už jų sielas ir gyvenimus, ir priėmė juos kaip Jo dovaną.

Kuo Jūs bebūtumėte, ir kokioje būklėje begyventumėte, ryte ir vakare, kiekvieną akimirką žinokite, jog Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) asmenyje rasite patį geriausią ir išmintingiausią mokytoją, patį tobuliausią pavyzdį savo gyvenimui.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) – dvasinis žmonijos vadovas; pakreipdami savo gyvenimą pagal Pranašo Sunną (jo kelią), galite ištaisyti bet kokias savo gyvenimo klaidas, pataisyti reikalus, vadovaudamiesi juo, galite išsilaisvinti iš savo gyvenimo pančių, išsigelbėti iš vieatvės ir įgyti tikrąją ramybę ir laimę.

Jei Jūs pamatysite tokią bendruomenę, kur žmonės padeda vieni kitiems ir užsiima kitų problemomis, jei tarp jų tvyro meilė, ir ji suriša jų širdis užuojauta ir gailestingumu, jeigu stiprieji gina silpnuosius, jeigu sveikieji padeda ligoniams, jeigu turtingieji pagelbėja našlaičiams, tai žinokite, be abejonės, tai bendruomenė žmonių, kurių gyvenime paliko pėdsaką Pranašų privalumai ir žodžiai. Kad tai bendruomenė žmonių, kuriems padarė įtaką tie, kurie sekė Pranašais ir jų pasekėjai.

Paskutiniai metai

Po atsisveikinamojo kabos aplankymo, Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) buvo apreikštas paskutinysis Korano ajat'as, kuriame Allah'as pranešė tai, kad Islamas kaip religija pasiekė savo tobulumo. Tuo pačiu, šiuo ajat'u Allah'as pranešė apie didžios pranašystės misijos, kuri buvo įpareigota Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam), pabaigą. Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) atėjo laikas sugrįžti pas savo Kūrėją. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), kreipdamasis į savo pasekėjus, tris kartus uždavė tą patį klausimą:

- O, mano bendražygiai!

Ar įvykdžiau aš savo misiją?

Ar įvykdžiau aš savo misiją?

Ar įvykdžiau aš savo misiją?

Tokiu būdu, Koranas, kuris buvo siunčiamas 25 metų bėgyje, buvo atiduotas saugoti Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) pasekėjams, kas tapo jiems didžia Allah'o Malone. Po Mekos užėmimo (atidarymo), bendražygiai kalbėjo taip:

- Allah'as atvėrė Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) Mekos vartus. Dabar jis tikriausiai pasiliks Mekoje ir negrįš į Mediną.

Nors bendražygiai kalbėjo apie tai slapta, tik tarpusavyje, Allah'as pranešė Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) apie jų nuogastavimus. Nuleidę iš gėdos galvas, bendražygiai papasakojo Pranašui (sallallahu aleihi va sallam) apie savo spėliones. Atsakydamas į tai, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pasakė savo ištikimiems kovos draugams:

- Aš ieškai Allah'o apsaugos nuo tokio poelgio! Mano gyvenimas ir mirtis praeis tarp jūsų, - tuo pačiu parodydamas ištikimybės ir atsidavimo pavyzdį.

Po to, kai musulmonams atsivėrė Mekos vartai, Islamas žmonių širdyse sutvirtėjo ir, Allah'o valia, pasiekė tobulumą:

„Šiandien Aš išbaigiau jums jūsų religiją ir atskleidžiau jums Savo malonę, ir pasitenkinau suteikęs jums Islamą kaip religiją“ („al-Maida“, 5/3).

Grįžęs į Mediną, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) apsilankė Medinos kapinėse, vadinamose „džannatul baki“. Ji prašė mirusiesiems:

- O Didysis Allah! Atleisk čia gulinčiųjų nuodėmes!

Taip jis atsisveikino su draugais, išėjusiais į kitą pasaulį. Grįžus iš kapinių, atėjo eilė atsisveikinti su ištikimaisiais bendražygiais. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kreipėsi į juos paskutiniu juo pamokymu:

- Didysis Allah'as suteikė žmonėms pasirinkimą tarp šio gyvenimo grožybių ir amžinybės gėrybių, teisę pasirinkti palikęs Savo vergams. Deivobaimingas žmogus – vergas, pasirinkęs amžinąjį gyvenimą!

Šio kalbos metu, Abu Bakr (radiallahu anhu), kuris turėjo jaurią širdį ir švelnią sielą, pajuto, kad tai Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) atsisveikinimo kalba. Jį apėmė gilus liūdesys. Pro ašaras jis sušuko:

- O, Rasuliullah! Mes pasirenę paaukoti už tave savo tėvus, motinas, gyvenimus ir turta.

Tarp susirinkusiųjų daugiau niekas pilnai negalėjo suvokti jautrios Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) natūros ir jo jausmų gilumo, daugiau niekas nesugebėjo suprasti jo neišsakytos minties, todėl, kad Korane tik apie Abu Bakr (radiallahu anhu) parašyta „antras iš dviejų“. Ir Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kalbėjo apie Abu Bakr:

- Viską, kas esti mano širdyje, aš perdaviau Abu Bakr!

Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) bendražygiai, išvydę gerbiamo Pranašo palydovo būseną, su nuostaba sakė vienas kitam:

- Rasuliullah (sallallahu aleihi va sallam) kalbėjo apie dievo-baimingą žmogų, kuris suteikė pirmenybę sugrįžimui pas Viešpatį, bet ar jūsų nestebina šio žmogaus ašaros?

Taip, Abu Bakr, savo ypač jautria širdimi ir intuicija pajuto didįjį atsisveikinimą ir nepajėgė sulaukyti verksmo dėl būsimo išsiskyrimo.

Kilnioji Fatima, pranašo dukra, moteris, kuriai paruošta vieta rojuje, taip nusiminė dėl būsimo išsiskyrimo su tėvu, kad negalėjo susilaikyti nesuklikus:

„Pranašo išėjimas apvertė mano pasaulį, visos jo spalvos nublanko. Jei mano sielvartas būtų atėjęs naktį, tai ir nakties tamsa būtų pakeitusi spalvą“.

Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) pastatė mums du švyturius, šiame bekraščiam gyvenimo vandenyne – Koraną ir Sunną, kurie nušviečia žmonėms kelią į tikrą nusiramimą ir laimę amžinajame ir dabartiniame gyvenimuose. Sunna – tai Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) kelias.

Po sugrįžimo į Mediną, 11-aisias hidžros metais (pirmadienį, pereinantį į Rabiul-avval mėnesio 12 dieną), po sunkios, trylika dienų trukusios ligos, prieš Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) pakilo šydas, slėpęs amžinojo gyvenimo grožį. Jo siela pakilo, džiūgaudama dėl greito susitikimo su pasaulių Viešpačiu.

Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam) tarp menčių buvo ypatingas pranašystės ženklas. Daugelis bendražygių troško pamatyti ir pabučiuoti šį ženklą. Imamas Baihaki perduoda:

„Po Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) sielos perėjimo į amžinąjį gyvenimą, jo veide nebuvo matyti jokių pasikeitimo žymių, parodančių mirtį, todėl daugelis bendražygių suabejojo jo išėjimu. Kilnioji Esmā (radiallahu anha) ėmė ant Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) nugaros ieškoti pranašystės ženklo. Jo neradusi, ji suprato, kad Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) siela tikrai pakilo į dangų“.

Religija pasiekė tobulybę, bendražygiai patvirtino pranašystės misijos įvykdymą ir pasikvietė liudininku Patį Aukščiausiąjį Allah'ą. Po ko „pasaulių džiaugsmas“, palikęs šį pasaulį, iškeliavo į amžinąjį gyvenimą, kur jis lauks savo pasekėjų Baisiojo Teismo vietoje, ant „Sirat“ tilto ir prie Kiausar ežero.

Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), kreipdamasis į Abullah ibn Masud, kurį Allah'as apdovanojo gražiu balsu ir tyra širdimi, pasakė:

- Paskaityk man Koraną.

Abdullah ibn Masud pasakoja, kad į Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) prašymą jis atsakė taip:

- O, Allah' o Pranaše! Kaip aš galiu tau skaityti Koraną, kai jis yra tau atsiunčiamas!

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė:

- Iš tiesų, man labai patinka klausytis Korano, kai jį skaito kiti.

Abdullah ibn Masud pradėjo jam skaityti surą „Nisa“ – „Moterys“, ir kai jis pasiekė 41 ajat'ą, kuriame sakoma:

„Ir kas dėsīs, kada Mes ateisime su liudininkais nuo kiekvienos bendruomenės ir ateisime pas tave kaipo liudininką prieš tuos?“, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) ištare:

- Tiek užteks!

Kai Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) bendražygis atsisuko į Allah' o Pasiuntinį, tai pamatė, kad jo nuostabiu, palaimintu, susijaudinusiū veidu teka ašaros (Buhari, Tafsiru – sura (4)).

O Rasuliullah! Mes prašome Aukščiausiojo Allah' o leidimo tavo užtarimui, o Rasuliullah! Tavo užtarimas bus Allah' o priimtas, o Rasuliullah! Užtark mus, o Rasuliullah!

12 Rabiul-Avval dieną, pirmadienį, jis pradžiugino šį pasaulį savo atsiradimu.

12 Rabiul-Avval dieną, pirmadienį, jam buvo paskirta pranašystės misija.

12 Rabiul-Avval dieną, pirmadienį, persikraustęs į Mediną, jis paklojo Islamiškos valstybės pamatus, kuri egzistuos iki Pasaulio Pabaigos.

12 Rabiul- Avval dieną, pirmadienį, Muhammad' as (sallallahu aleihi va sallam) perėjo į kitą pasaulį.

Jo atėjimas į pasaulį, persikėlimas iš Mekos į Mediną ir išėjimas iš gyvenimo – visa tai įvyko 12 Rabiul-Avval mėnesio dieną, ir tai parodo šio mėnesio ypatingumą.

Džiaugsmas ir liūdesys yra Dieviškosios didybės apraiška ir visada esti greta vienas kito. Laimė, kuri užlieja širdį susitikus mylimąjį, ir liūdesys išsiskyrimo su juo liūdesys – tai du amžini gyvenimo antagonistai, žengiantys greta, koja kojon.

Taigi, Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) lauks savo ištikimų pasekėjų kitame pasaulyje, Baisiojo Teismo vietoje, tam, kad paprašyti Allah'o atleidimo ir užtarti juos.

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **du'a**

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) žodžiais tariant, „žmogus, kuris kreipėsi į Allah'ą pagalbos, gaus vieną iš trijų: arba jam iš karto bus suteikta tai, ko jis nori, arba dėl šios maldos, jam bus atleista nuodėmė, arba jis gaus už šią du'a atlygį kitame gyvenime“.

Kartą Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) susiruošė aplankyti vieną iš savo pasekėjų. Jis rado jį labai nusilpusį, ištirpusį tarsi žvakė, primenantį mažą paukštelį, kuri lengvai galima būtų paimti į rankas. Pasveikinęs ligonį, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasidomėjo, ko jis prašė Allah'o, kas pasiekė tokią būklę. Mokinys atsakė: „Aš prašau, kad Jis čia, žemėje, duotų man patirti bausmę, kuri manęs laukia Ahirat'e (pomirtiniame gyvenime)“. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) pasakė: „Subhanallah. Tau neužteks jėgų tai iškęsti. Kreipkis į Allah'ą taip: Rabbana aatinna fid-dunja hasanata-va fil-ahirati hasanata-va kinia 'azaaban-naar („ O Allah, suteik

mums gerovę šiame pasaulyje ir pomirtiniame pasaulyje ir išgebėk mus nuo Pragaro ugnies“). Po kurio laiko atėjo žinia, kad tas žmogus pasveiko.

Šią du‘a iš „Bakara“ suros, 201 ajet‘o, Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) patarė tikintiesiems sakyti kuo dažniau. Joje žmogus prašo trijų, pačių svarbiausių jam dalykų. Žodžiai „gerovės šiame pasaulyje“ turima omenyje sveikata, leistinas maistas, dori vaikai, laiminga šeima, naudingos žinios, darbai, kuriais bus patenkintas Allah‘as, o taip pat, Hazrat‘o Ali (radiallahu anhu) nuomone, ir dievobaiminga sutuoktinė ar sutuoktinis.

Pats didžiausias žmogaus apdovanojimas ir pati didžiausia jo sėkmė ateinančiame gyvenime – gavus Aukščiausiojo Malonę ir Atleidimą, tapti Rojaus gyventoju ir gauti galimybę žvelgti į Didingą Kūrėjo Grožį. O pati pavojingiausia žmogui yra Pragaro ugnis. Todėl Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) visose savo maldose prašė Aukščiausiojo apsaugoti nuo Pragaro ugnies. Žmogus, besikreipiantis į Allah‘ą su panašiu prašymu, tuo pačiu stengiasi atriboti save nuo visko, kas nuodėminga šiame gyvenime, nuo haram.

Pranašo Muhammad‘o (sallallahu aleihi va sallam) hadis‘e, perduotame Šadadd Ibn Evs, sakoma: „Pati tobuliausia atgailos malda – tokia, kai vergas kreipiasi į Kūrėją tokiais žodžiais:

„Allahumma anta Rabbi, lia iliaha illia anta, haliaktani va ana abduk, va ana a‘lia a‘hdika mastata‘ty. A‘uziu bika min šarri ma sahat‘u, abuu liaka bi-ni‘metika ‘aleija va abu bizanbi fagfir lii fa-innahu lia jagfiruz-zunuba illia anta“.

„Mano Allah! Tu mano Viešpats. Nėra dievybės, išskyrus Tave, vertos garbinimo. Tu mane sukūrei. Aš Tavo vergas. Ir stengiuosi pagal savo jėgas laikytis nuolankumo ir ištikimybės priesaikos Tau. Aš ieškau Tavo prieglobsčio, nuo mano paties klaidų ir nuodėmių blogio. Dovanok man atleidimą, nes nėra nieko, išskyrus Tave, atleidžiančio nuodėmes“.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, jog ši malda – pagrindinė atgailos malda, nes ji savo turiniu apima visas panašias maldas. Dėl gilios prasmės, slypinčios šioje maldoje, ją vadina „saidul-istigfar“ – „atgailos maldų ponu“.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: „Jeigu kas nors, visa širdimi tikėdamas šios du‘a jėga ir reikšme, pasakys ją dieną ir iki vakaro numirs, tas įeis į Rojų. Jei kas nors, nuširdžiai tikėdamas šios du‘a jėga ir reikšme, pasakys ją naktį ir numirs iki ryto, įeis į Rojų. (Buhari, Daavat, 2, 16; Abu Daud, Adab, 100-101; Tirmizi, Daavat 15; Nasai, Istiaze, 57).

Ajat‘as „al-Kursi“

„Allah‘as – nėra dievybės, išskyrus Jį, Gyvąjį, Palaikantį gyvybę; neapima Jo nei snaudulys, nei miegas; Jam priklauso tai, kas padangėse ir žemėje. Kas gi užstos prieš Jį, be Jo leidimo? Jis žino tai, kas buvo iki jų, ir tai, kas buvo po jų, o jie nesuvokia nieko iš Jo žinių, išskyrus tai, ką Jis leidžia. Jo Pasostė apima dangų ir žemę, ir neslegia Jo apsauga jų, – iš tikro, Jis – Išaukštintas, Didingas!“ („Bakara“, 255)

Viename iš hadis‘ų sakoma, kad „jeigu, po būtinios maldos žmogus perskaito ajat‘ą „al-Kursi“, tai iki kitos maldos jis būna saugomas Allah‘o“ (Ibn Hadžar al-Haisani, Madžmau‘z-zavaid 2/148).

„Šis ajat'as pats didingiausias, - pažymėjo Pranašas (sallallahu aleihi va sallam). – Tam, kuris perskaitys jį bent kartą, Allah'as atsiųs angelą, kuris bus su žmogumi iki kitos dienos, užrašys jo gerus darbus ir trins nuodėmes. Jeigu šia ajat'as bus perskaitytas namuose, tai trylikai dienų šėtonas paliks šiuos namus ir keturiasdešimt dienų į šiuos namus negalės į eiti nei burtininkas, nei burtininkė. O Ali, - sakė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) savo žentui ir pusbroliui, - išmokyk šio ajat'o savo žmoną, vaikus, giminaičius ir kaimynus, nes dar nebuvo atsiųsta nieko stipresnio ir didingesnio už šį ajat'ą“ (Ahmad bin Hanbal, „Musnad“, 5/142).

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) **patarimai**

Pranašas teikė didelę reikšmę islamiškam pasisveikinimui – salam. Šiai temai yra skirta daug hadis'ų. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) kvietė musulmonus su salam elgtis atsakingais, suvokiant, kokia didi prasmė slypi šiuose paprastuose žodžiuose. „Po Iman, pats aukščiausias darbas – jausti žmonėms meilę“, - sakė Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) (Abu Huraira, Suiuti, al-Fathul-kebir, 1, 207). Abu Huraira perduoda, kad Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė: Prisiekiu Allah'ų, kurio valioje yra mano siela, be tikėjimo, jūs negalėsite užėiti į Rojų, o be meilės pas jus nebus tikėjimo. Ar pasakyti jums, kaip įstengsite pamilti vienas kitą? Platinkite tarp savęs salam“ (Muslim, Iman, 93-94; taip pat žr. Tirmizi, Etimi 45, Kijamat 56, Ibni Mase, Mukkadima 9, adab, 11).

Pranašas kreipėsi į žmones: „O žmonės! Platinkite salam, maitinkite skurstančius ir vargšus, nenutraukite giminytės ryšių ir tęskite pagalbą jiems. Taip jūs galėsite sveiki ir laimingi įeiti į rojų“ (Tirmizi, Kijamat, 42). Vienas iš sahabų, laisvu

laiku, specialiai išeidavo iš namų vieninteliu tikslu – pasveikinti žmones su salam, neskirdamas pažįstamų ir nepažįstamų, turtingų ir vargšų. (Malik, Muvatta, salam, 6).

Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) sunnos prisilaikymas, musulmonams yra gėris. Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė savo ummai:

„Aš palieku jums du dalykus. Tol, kol tvirtai seksite jais, jūs neišsuksite iš teisingo kelio ir nenukrypsite į paklydimą. Tai Allah'o Knyga ir Pranašo Sunna“ (Muvatta, Kadar).

- „O, žmonės! Aš išeisiu anksčiau jūsų ir jūsų lauksiu. Ir jūs ateisite pas mane. Mūsų susitikimo vieta rojuje, prie Kiausar upės. Tačiau tas, kuris trokšta su manimi susitikti, tegul saugoja savo rankas ir liežuvį nuo nuodėmių“.

- „O, žmonės! Nuodėmės – tai priežastis jums netekti gėrybių. Kiekviena tauta verta savo vado. Blogų žmonių – blogi vadovai“.

- „O, žmonės! Maldai, būkite atidūs maldai! Nesiimkite prievartos prieš jūsų žmonas ir pavaldinius! Prisilaikykite jų teisių! Mokykite savo vaikus žinių ir adab (elgesio kultūros). Jie jums duoti kaip amanat (dovana). Jie jums duoti globon nuo Allah'o“.

- „Aš gavau žinią. Aš išeinu pas Allah'ą. Jūsų religiją palieku jūsų globai... O, bendražygiai ir mano umma! Linkiu jums sveikatos ir gerovės. Tebus jums rachmat ir barakat iš Allah'o!.. Amin!..“

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) perspėjo savo bendražygius: „... Sakykite man salavat, ir, kur jūs bebūtumėte, mane

pasieks jūsų sveikinimai ir maldos“ (Abu Daud, Manasik, 97). Sveikinimo žodžiai ir maldos, kreipimaisi į Pranašą (sallallahu aleihi va sallam), vadinami „salavat“. (dgs. Žodžio „salat“ – „malda“). Paminėjus šlovingą Pranašo Muhammad'o vardą, visada reikia išstarti salavat: „Allahumma salli 'alia Muhammad“, arba „Sallallahu aleihi va sallam“. Rašytinėje formoje dažniausiai naudojamas salavat „Sallallahu aleihi va sallam“, kas, išvertus iš arabų kalbos, reiškia: „O Allah! Dovanok daugiau didybės ir pagarbos Pranašui Muhammad'ui ir apsaugok jo bendruomenę“. Antraisiais hidžros metais Aukščiausiasis Allah'as atsiuntė ajet'ą, kuriame sakoma: „Iš tiesų Allah'as ir jo angelai laimina Pranašą! O jūs, kurie patikėjote! Laiminkite Jį ir sveikinkite, taikos linkėdami“ („Ahzab“, 33/56). Po šio ajet'o apreikimo, musulmonams tapo fard (privaloma) sakyti salavat'us. Islamo mokslininkų nuomone, musulmonas bent kartą gyvenime turi pasakyti salavat'ą.

Pavyzdžiai salavat'ų, kuriuos galima išmokti mintinai

Maldoje skaitomas salavat'as:

„Allahumma salli alia Muhammadin va 'alia ali Muhammadin.

Kama salleita 'alia Ibrahim va 'alia ali Ibrahim innekia hamidum-madžid.

Allahumma barik alia Muhammadin va 'alia ali Muhammadin.

Kama barakta 'alia Ibrahim va 'alia ali Ibrahim innekia hamidum-madžid“.

„Allahumma salli ‘alia saiidina Muhammad va ‘alia ali saiidina Muhammad“.

„Allahumma salli ‘alia saiidina Muhammadin ‘abdiki va nabiika va rasulika nnabiil umii va ‘alia alihi va sahbihi vassallim“.

Pačios laimingiausios epochos žmonės

Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) epochos, vadinamos „Asr-Saadat“ – „ramybės, gerovės ir laimės epochos“, žmonės, buvo tie, kuriems tiesa atsivėrė visiškai pilnai ir aiškiai. Tai buvo laikas, kai žmonės tiek priartėjo prie Allah’o ir Jo Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pažinimo, supratimo ir suvokimo, jog visos jų mintys, visa jų dvasinė erdvė buvo užpildyta Tauhid – Viendievyste ir meile Aukščiausiam. Šie žmonės apvalė savo širdis nuo stabų ir dievybių garbinimo, žemiškųjų aistrų ir prisirišimo. Šio gyvenimo vertybės – nuosavybė, pinigai, valdžia, socialinis statusas – nustojo jiems būti gyvenimo tikslu, o virto tarnavimo Allah’ui priemonėmis. Jie gyveno susižavėjimo, palaimos būsenoje, nes atrado tikėjimą ir tikrąjį kelią. Meilė Aukščiausiam pavertė jų širdis neišsenkančiais gerumo ir užuojautos šaltiniais. Pasaulį pripildė šviesių minčių energija; gyvasis dievobaimingumo ir dorovės šaltinis nuplovė nuodėmių grandinėmis sukaustytas žmonių širdis. Jie pabudo, ėmė mąstyti ir keistis. Nuoširdus tarnavimas Allah’ui padėjo jiems išmokti nesavanaudiško tarnavimo žmonėms, tokiems kaip ir jie, pagalbos ir tarnavimo vardan Allah’o. Tos epochos musulmonas rodė savo neišmanančiai ir pagiežingai aplinkai aukštas žmogiškąsias savybes; jis užkariavo jų širdis sugebėjimu paaukoti tai, kas

pačiam brangiausia ir teikdamas pirmenybę kitam, o ne sau, ištikimybe ir patikimumu. Šių žmonių troškimas gauti Islamo žinių buvo panašus į troškulį kaitrią dieną. Vien tam, kad užrašyti vieną patikimą Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) pasisakymą – hadis'ą – šie žmonės galėjo nukeliauti mėnesio trukmės kelią. Ir ėmė hadis'ą tik iš tokio žmogaus, kuris nekėlė abejonių dėl dievobaimingumo. Ir neimdavo hadis'o iš tokio žmogaus, kurį galėjo įtarti bent menkiausiu trupinėliu melo. Taip nutiko žmogui, kuris nukeliavo ilgą kelią tam, kad užrašyti vieną hadis'ą iš rekomenduoto žmogaus. Atėjęs pas jį, jis netyčia tapo liudininku to, kaip tas žmogus bando įvaryti alkaną ir pavargusį arklį į tvartą, rodydamas jam kibirą, kuriame nebuvo pašaro. Keliautojas neužrašė hadis'o iš šio žmogaus.

Kame slypi Pranašo Muhammad'o (sallallahu aleihi va sallam) epochos žmonių didybė?

Juos paveikė stipri teigiama Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) energija, tuo laiku oras buvo pripildytas dvasingumo, Allah'o artumo suvokimo. Viskas išryškėjo šios energijos šviesoje: Tiesa ir gėris visu savo grožiu, o blogis ir melas, visu savo bjaurumu.

Bendražygiai įgijo naują supratimą, Allah'o suvokimą, naują santykį su pasauliu, naują savęs supratimą savęs, savo nafs'o – neišauklėto, į nuodėmes linkstančio žmogaus prado. Pačiu pagrindiniu šių žmonių troškimu buvo siekimas priartėti prie aukštos Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) moralės, gyventi jo dvasine būseną. Sahab'ai tenkinuosi tuo, kas pas juos buvo. Jie, sahab'ai ir jų pasekėjai, buvo tolimi nuo prabangos troškimo; išdidumas ir pasididžiavimas paliko juos. Pas šiuos žmones atsirado naujas mirties ir gyvenimo

supratimas. Jie žvelgė į gyvenimą per mirties prizmę ir nešvaistė laiko tušties užsiėmimams, sakydami: „rytoj šis nafs'as bus patalpintas į kapą“. Medina, kurios populiacija hidžros pradžioje sudarė pusantro tūkstančio žmonių, per dešimt metų išaugo iki šimto penkiasdešimties tūkstančių. Miestas-valstybė, kuri tęsėsi vos keletą kilometrų, po dešimties metų jau ribojosi su Palestina ir Iraku. Širdis nušvietė nuoširdi meilė Aukščiausiam ir Jo Pranašui (sallallahu aleihi va sallam). Bendruomenė, kuri anksčiau nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, prie Pranašo pasiekė dvasingumo viršūnių. Širdys unisonu virpėjo iš susijaudinimo: „Būkime tokiais, kokiais Allah Ta'alia ir Allah'o Pranašas nori, kad mes būtume.“ Šie žmonės paveikė istorijos tėkmę. Jų dėka žmonijai buvo dovanota laimės, gerovės ir ramybės epocha.

Jie, išsilaisvinę iš nafs'o „emmare“, įkalbančio žmogų nuodėmėms, tapo musulmonais, kurie patys prieš save atsiskaitinėjo. Ir laukiniai, kietaširdžiai dykumos žmonės, dėl savo geranoriškumo ir švelnumo ėmė kilti į angelų lygį. Vienas iš įžymių Islamo mokslo veikėjų, firkas Karafi (684), kartą pasakė: „Jeigu Pranašas nebūtų turėjęs jokio stebuklo, išskyrus pasekėjus, sahab'us, tai vien tik jų būtų pakakę, kad įrodyti, jog Muhammad'as – Pranašas“.

Sahab'ai buvo gyvas Korano stebuklo pavyzdys. Jie, savo išvalgumu, gebėjimu matyti širdimi, reprezentuodami bendražmogiškąsias savybes, pasiekė dvasinių aukštumų ir įkopė į žmogiškųjų vertybių ir geradarybės viršūnę...

Tai padėjo musulmonams pasiekti tobulumo, jie sugebėjo harmoningai apjungti protą ir širdį, ir vienas kitam sahab'ai rodė neabejotinai didingą dvasingumą. Musulmonai džiaugėsi įgiję tikėjimą ir meilę visam kam, kas susiję

su Aukščiausiuoju ir Jo Pranašu (sallallahu aleihi va sallam), todėl žmonės negalėjo nepagalvoti apie save ir savo gyvenimą. Žmonės gyveno suvokdami, jog šis pasaulis tėra tik žmogaus išbandymo vieta. Tai žinojo širdys, pasinėrę į Allah'o ir Jo Visagalybės žinių didybę. Ir tie, kurių širdys buvo pripildytos dvasingumo, su tikslu pažadinti žmones gėriui ir sulaikyti juos nuo smerktino keliavo į Kiniją, į Samarkandą... Neišmanantys žmonės tapo „teisingai“ žinantys. Naktys virto dienomis, todėl kad žmonės tuo laiku daug garbino ir meldėsi. Todėl, ir žiemos žmonėms rodėsi pavasariais. Apmąstymų erdvė prasiplėtė, žmonės ėmė mąstyti apie žmogų globaliu mastu, jie pradėjo mąstyti apie savo kilmę, apie tai, kad žmogus kilo iš vandens lašo ir molio, didžiuliai medžiai ir mažyčiai augalėliai – iš menkų sėklelių, ir apie daug ką kito... Ir jie, nuolatos galvodami apie Allah'ą, minėdami Jį, negalėjo daryti nieko blogo, juose persvėrė gėris ir gailestingumas, rūpestingumas ir nuoširdumas, iš širdies gelmių kylantis noras parodyti žmonėms tiesą. Pačia didžiausia laime bendražygiams buvo perduoti žmonėms žinią, jog jie turi Kūrėją ir, kad Jis Vienas, kad Muhammad'as Jo vergas ir pasiuntinys. Net prieš mirtį ar susidūrę su pavojais sahab'ai nenustojo kalbėti žmonėms apie Tiesą. Vienam iš bendražygių prieš bausmę vienas nuo Tiesos nutolęs žmogus davė tris minutes laiko; bendražygis, padėkojęs jam, pasakė: „Vadinasi, tu davei man tris minutes, kad papasakočiau tau apie Tiesą“. Sahab'ai gyveno Koranu ir paskyrė Koranui savo gyvenimus. Ir jie parodė tame tokį aktyvumą, kokio nebuvo mačiusi istorija. Jie buvo išbandomi, baudžiami, patyrė prievartą, tačiau nepasitraukė nuo to, kuo visa širdimi patikėjo. Tam, kad įgyvendintų Korano ajat'us, jie, palikę žemiškąsias gėrybes, nuosavybę, turtus, palikę gimtąsias vietas ir viską

aukodami, keliavo į tolimus kraštus ir pasakojo žmonėms apie Tiesą. Sahab'ai stengėsi suprasti, įsisavinti, išmokti kiekvieną Korano ajat'ą ir, svarbiausia, gyventi juo. Jie, net pačiai pavojingiausiais gyvenimo momentais nesiskyrė su Koranu. Net ekstremalios sąlygos negalėjo jų atitraukti nuo Šventos Knygos skaitymo. Zatu–rika mūšyje Pranašas (sallallahu aleihi va sallam), jų pačių noru, pastatė budinčiais Amma'ą bin Jasir ir Abbad'ą bin Bišra. Jie susitarė budėti paeiliui. Ammar'as užmigo. Abbad'as bin Bišr stojo maldai. Tuo metu šalia jų praėjo vienas iš mušrik'ų. Pamatęs žmogaus šešėlį, jis iš karto suprato, kad tai musulmonas ir paleido į jo pusę strėlę. Abbad'as, nenutraukdamas maldos, strėlę išsitraukė. Strėlės sekė strėles. Bet Abbad'as nenutraukė maldos. Ir tik tada, kai atliko ruku pasilenkimą ir pasilenkimą iki žemės, jis, kreipdamasis į savo brolių, pasakė:

- Kelkis! Aš sužeistas.

Ammar'as tuojau pat pašoko. Kai mušrik'as pastebėjo, jog jie dviese, puolė bėgti. Ammar'as, pamatęs, kad Abbad'as kraujuoja, pasakė:

- Subhan Allah! Kodėl manęs nepažadina!

Abbad'as atsakė:

- Aš skaičiau vieną surą, nenorėjau nutraukti maldos, neperskaitęs jos. Bet kai strėlės padažnėjo, ėmiau skaityti greičiau. Prisiekiu Allah'u, jeigu Pranašas nebūtų manęs pastatęs budėti, nieku gyvu nebūčiau nutraukęs maldos, aš geriau numirčiau, nei palikčiau neperskaitytą surą (Abu Daud, Taharat, 78; Ibn hanbal, 3, 343-344). Sahab'ai gyveno harmoningą gyvenimą. Kiekvienas Allah'o įsakas teikė jiems neišsenkantį malonumą. Kiekvienas ajat'as buvo jiems tarsi iš dangaus

nuleistas vaišių stalas. Visos jų kančios visi troškimai buvo nukreipti tam, kad suprasti Koraną, suvokti jo turinį, organizuoti gyvenimą pagal jo įstatymus. Koranas buvo didžiausia gerovės žmonių epochos vertybė. Taip, viena moteris nikah'o (santuokos akto) metu kaip mahr paprašė vyro išmokyti ją vienos suros ir padėti jai ją išmokti mintinai. Sahab'ai teikė pirmenybę naktiniam garbinimui, o ne saldžiam miegui. Priešaušriu jie meldėsi, skaitė Koraną, jų širdys su susižavėjimu plakė minint Allah'ą. Ir tie, kurie nakties metu ėjo pro jų namus, tarsi bičių spiečiaus dūzgimą, girdėjo Korano garsus.

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) net pačiais sunkiausiais momentais nenustojė mokyti Korano. Abu Talha (sallallahu aleihi va sallam) pasakojo: „Kartą aš atėjau pas Pranašą (sallallahu aleihi va sallam). Jis iš bado buvo prisirišęs prie pilvo akmenį. Ir tokios būklės jis mokė bendražygius Korano“.

Ir ashab'ai kiram, tai matydami, buvo pasirengę bet kokioms aukoms, todėl, kad jie ėmė Pranašą (sallallahu aleihi va sallam) sau pačiu puikiausiu pavyzdžiu.

Ir jie taip stengėsi, kad išmokti religijos ir mokyti jos kitus, kad, nevalingai lygindamas save su jais, šiuolaikiniai musulmonai privalo užsiduoti klausimu, kiek jie išvystė savyje musulmonišką asmenybę.

Kiek mes esame dėkingi Pranašo epochos žmonėms už tai, kad jie prisirišė sau šventą atsakomybę atnešti iki mūsų Islamo gėrį. Kiek mumyse yra susižavėjimo tikėjimu, palyginus su tuo, kiek jo jautė jie.

Tegul Aukščiausiasis Allah'as nukreipia mus iki mūsų dienų galo keliauti keliu tų, kurių tikėjimo šviesa pasiekia mus iš amžių gilumos... ištikimų Aukščiausiojo Allah'o mylimo Pranašo pasekėjų – sahab'ų! Aryn.

Išvados

 š viso to, ką mes Jums šioje knygoje papasakojome, galima padaryti vieną išvadą: viskas, kas sutverta Allah'o, yra puiku. Puikus žmogus, per kurį Jis perdavė žmonėms paskutinį Raštą. Puiku yra viskas, ką mums paliko šis žmogus. Puiku yra viskas, kas primena mums apie jį.

Puikus yra jo santykis su mumis. Puikūs yra mūsų jausmai jo atžvilgiu. Ką mes apie jį beparašytumėme, to nepakaks tam, kad išreikšti jo gilią dvasinę esybę. Šią temą geriausia apeiti tylomis, širdyje saugojant šiltą šviesios gėrio ir taikos energijos tėkmę, ir palaikant jos tekėjimą iš širdies į širdį, į šimtmečio į šimtmetį. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) – pats mylimiausias Allah'o tvarinys, Jis kreipėsi į jį „Habibi“ – „Mylimasis“. Muhammad'as (sallallahu aleihi va sallam) – tai Pranašas, apie kurį Allah'as Korane įsakė: „Allah'as ir Jo angelai meldžiasi už Pranašą. O, tikintieji, melskitės už jį ir tarkite jo vardą su sveikinimais“.

Kokie laimingi yra tikintieji, kurie ištikimi ir pastovūs savo meile Muhammad'ui (sallallahu aleihi va sallam)! Išoriškai patrauklios svetimo darželio gėlės jų nesuvilios! Kiekviena savo sielos ląstele sugerdami į save Pranašo (sallallahu aleihi

va sallam) meilės šviesą, nukreipkime mūsų širdis į Tą, Kuris dovanojo mums gyvenimą, nuoširdžiai kreipkimės į Aukščiausiąjį! Kreipkimės į jį su maldomis ir tegul mūsų ištikimybės Jam išraiška bus meilė Jo Pranašui mūsų širdyse!

Pranašas (sallallahu aleihi va sallam) sakė, kreipdamasis į visus, kurie gyveno praeityje ir gyvens ateityje:

Būkite palaiminti!

Tegul apgaubia jus gėris ir gerovė!

Tegul bus jums Allah'o malonė!

Ir mes ištarsime:

Salavat Muhammad'ui – abiejų pasaulių ponui!

Salavat Muhammad'ui – žmonių ir džinų pranašui!

Salavat Muhammad'ui – Mekos ir Medinos imamui!

Salavat Muhammad'ui – Hasan'o ir Husein'o protėviui!

O, Allah! Atgaivink mus Teismo Dieną su širdimi, pilna meilės Tau ir tam, kurį išrinkai mums mokytoju!

Tegul mūsų dienos užsipildo Allah'o paminėjimu!

Tegul iš mūsų lūpų plaukia Korano ajat'ai! Tegul nė vienas mūsų susitikimas nepraeina be to, kad perduoti vienas kitam Pranašo (sallallahu aleihi va sallam) hadisus! Tegul mūsų geranoriškoms maldoms angelai taria „Amyn“! tegu mūsų gyvenimai prisipildo barakat'o! Tegul Allah'as būna patenkintas mūsų darbais! Tegul „Fatiha“ ir „Jasin“ nenustoja puošti mūsų palaimintus vakarus! Amyn!

Panaudotos Literatūros Sārašas

Koranas: literatūrinis prasmių vertimas / vertė Romas Jakubauskas, Sigitas Geda. – Vilnius: Kronta, 2010.

Ibn Kasir Abul Fada. Tafsirul-Kuran al azim (1-8). – „Kahraman jainevi“, Stambulas, 1984.

Razi, Fahrudin, Muhammad ibn Umar. „Mahatihul-gaib“ („At-tafsirul kebir“) (1-32). – Beirutas, 1990.

Sabuni, Muhammad Ali. „Ajatul-ahkam“ (1-2). – Stambulas, 1971.

Abu Daud as – Sidžistani. Sunan Abu Daud (1-4). – Stambulas, 1992.

Ahmad bin Hanbal. „Al-Musnad“ (1-6). – Stambulas, 1992.

Baihaki, Abu Bakr Ahmad bin al-Husain. „As-sunan al-Kubra“, (1-10), „Darul-fikr“. – Beirutas, 1990.

Buhari Abu Abdullah Muhammad bin Ismail. „Al džamius-sahih“ (1-8). – Stambulas, 1992.

Buhari, Muhammad ibn Ismail. Sahih al-Buhari (1-8). – „Islami jainevi“, Stambulas, 1992.

Darimi Abu Muhammad Abdullah bin Abdurrahman. „Sunan ad-Darimi“ (1-2). – Stambulas, 1992.

Džanan Ibrahim. Hadisų enciklopedija (1-8). – Stambulas, 1993.

Ibn Madža Abu Abdullah Muhammad bin Jazid al-Kazvini. Sunanu ibn Madže. – Stambulas, 1992.

Imam Malik bin Anas. Muvatta (1-2). – Stambulas, 1992.

Muslim, Abul-Husain bin Hadžadž al-Kušairi. Al-džamus-sahih (1-3). – Stambulas, 1992.

Nabavi, Abu Zakarija Jahja bin Šeref. Rujazus-salihin (Vertimas ir komentarai Jašar Kandemir, Ismail Lutfi Čakan, Rašid Kučuk), (1-8). – „Erkam“, Stambulas, 1997.

Sujuti, Abdul-Fazl Džalalatin Abdurrahman bin Abu Bakr. Al-džamius-sagir. – Egiptas, 1306.

Tirmizi, Abu Isa, Muhammad bin Isa. Sunenun Tirmizi (1-5). – Stambulas, 1992.

Ali Al-Muttaki, „Kanzul-ummal“ (1-16). – Beirutas, 1985.

Afdalurrahman. Enciklopedija „Siret“. – „Inkliap“, Stambulas, 1996.

Gazali, Abu Hamid Muhammad bin Muhammad. „Ihjalumiddin“ (1-6). – Beirutas, 1990.

Dana Sadik. Pasakojimų rinkinys. – „Erkam“, Stambulas, 2001.

Džan Šefik. Džeļelladdin Rumi „Masnavi“ vertimas ir komentarai, (1-4). – Stambulas, 1997.

Konrapa Zekai. Mūsų Pranašas. – „Erkam“, Stambulas, 1963.

Koksal Mustafa Asim. „Islamo Istorija“ (1-8). – „Koksal jandžilik“, Stambulas, 1995.

Tatli Alidžan. Dunja ir jos gėrybės asketizmo (zuhd) požiūriu. – „Erkam“, Stambulas, 2005.

Hamidullah Muhammad „Islamo Pranašas“, 1-2, „Irfan“, Stambulas, 2001.

Hamidullah Muhammad „Al-veaikis-sijasije“. – Beirutas, 1985.

Erturul Ismail Fanni. „Anvarul-hakikat“. „Insan“, Stambulas, 1997.

Jardim Ali. Pranašo Šamail. – „Erkam“, Stambulas, 1998.

